

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥΣ ΤΗΣ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΣ
Ειδικός Κωδικός
Αριθμός Έντύπου 040008

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ
Γρηγορίου Ε' 13, 221 00 Τρίπολι
Τηλ. 2710 222445 καί 222446

ΕΚΔΟΤΗΣ
ὁ Σεβασμ. **ΛΛΕΞΑΝΔΡΟΣ**

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ὁ Ἀρχιμ. Φιλόθεος Κολλιόπουλος
Χρόνος: Τεσσαρακοστός Ἐβδομος
Τεύχος: 280
Ὅκτώβριος-Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2015

Κάθε ἐνυπόγραφο ἄρθρο
ἐκφράζει τήν προσωπική ἀποψη
τοῦ Συγγραφέα

Φωτογραφίες Ἐξωφύλλων:

1. Ἐσπερινός τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου στό Λεωνίδιον.
2. Οἱ Ἀρχιερεῖς στήν ἑορτή τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου
3. Ἀπό τήν Λιτάνευση τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνος τῆς Ἐλωνας
4. Ἀπό τήν Ἑορτή τοῦ Ἁγίου Χρυσοστόμου στό Λουκά Τριπόλεως.

Ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης

Ἡ Γέννηση τοῦ Θεανθρώπου δέν εἶναι ἓνα τυχαῖο ὁρόσημο στό χωροχρονικό πλαίσιο τοῦ πλανήτη. Εἶναι ἓνα σωτηριολογικό γεγονός, θεανθρώπινο καί ἀποτελεῖ τήν ἀφετηριακή συνοριογραμμή, τό χρονικό διάμεσο τῆς ἱστορίας πού χωρίζει τούς αἰῶνες σέ προχριστιανικούς καί χριστιανικούς. Οἱ Προφῆτες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἀρχετούς αἰῶνες πρὶν, προφητεύουν μέ θαυμαστή ἀκρίβεια τόν χρόνο, τόν τόπο, καθώς καί διάφορα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γύρω ἀπό τό σπήλαιο τῆς Γεννήσεως, μεταξύ αὐτῶν οἱ Προφῆτες Δανιήλ, Μιχαίας (900 χρόνια πρὶν), Ἡσα-

ἱας (600) καί Ἀββακούμ. Καί «ἦλθε τό πλήρωμα τοῦ χρόνου». Ὁ Θεός γίνεται ἄνθρωπος γιά νά γίνει ὁ ἄνθρωπος Θεός. «Ο Θεός ἦρθε στή γῆ. Καί ποιός δέν θά γίνει οὐράνιος;», θά τονίσει ὁ ἅγιος Νεόφυτος ὁ Ἐγκλειστος.

Ἡ Γέννηση τοῦ Θεανθρώπου παρέχει ὀντολογικά τήν δυνατότητα σέ κάθε ἄνθρωπο νά ἐπαναπροσδιορίσει καί ἐλεύθερα πλέον νά αὐτοπροσδιορίσει τήν προσωπική του ὑπόσταση. Χριστοῦγεννα σημαίνει ἐλπίδα, σωτηρία, νέα ἀπαρχή καί πορεία, νέο ξεκίνημα. Στό Πανάγιο Πρόσωπο τοῦ Λυτρωτῆ Χριστοῦ, ἡ ἀνθρώπινη ὀντότητα ἀγιάζεται καί μετατρέπεται σέ πρόσωπο, καί πολύ περισσότερο ἐπανακτᾷ τήν δυνατότητα ν' ἀφουγκράζεται καί νά γεύεται τήν ἀνεκλάλητη χαρά

καί εὐφροσύνη τῆς Παραδείσιας τρυφῆς.

Τά Χριστοῦγεννα ἀποτελοῦν δεσποτική, χριστολογική ἐορτή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας. Περισσεύει λοιπόν ἡ ταπείνωση, ἡ ἐκούσια πτωχεία καί συγκατάβαση, ἡ ἔνωση Οὐρανοῦ καί γῆς! Περισσεύει ἡ ἐλπίδα γύρω μας καί διαχέεται σέ ὅλα τά πέρατα τῆς γῆς, καθὼς «ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης, Χριστός ὁ Θεός ἡμῶν». Τέτοια Χριστοῦγεννα ἀξίζει καί πρέπει νά ἐορτάσουμε. Χριστοῦγεννα μέ Χριστό, μέ ἄδολη καί ἀλτρουϊστική ἀγάπη καί ἀπροσποίητη χαρά καί ἐλπίδα! Χριστοῦγεννα πού διαρκοῦν μπροστά μας, γύρω μας, μέσα μας.

«Τί σοι προσενέγκωμεν Χριστέ»

Ιδιόμελον Εσπερινού Χριστουγέννων (ήχος β')

«Τί σοι προσενέγκωμεν Χριστέ, ὅτι ὥφθης ἐπὶ γῆς τς ἄνθρωπος δι' ἡμᾶς; ἕκαστον γάρ τῶν ὑπὸ σοῦ γενομένων κτισμάτων, τὴν εὐχαριστίαν σοι προσάγει· οἱ Ἄγγελοι τὸν ὕμνον, οἱ οὐρανοὶ τὸν Ἀστέρα, οἱ Μάγοι τὰ δῶρα, οἱ Ποιμένες τὸ θαῦμα, ἡ γῆ τὸ σπήλαιον, ἡ ἔρημος τὴν φάτνην· ἡμεῖς δὲ Μητέρα Παρθένον· ὁ πρὸ αἰώνων Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.»

Ἑρμηνεία

Τί νά σοῦ προσφέρουμε Χριστέ, ὅτι φανερώθηκες ἐπάνω στή γῆ ὡς ἄνθρωπος γιά ἐμᾶς; γι'αυτό τό κάθε κτίσμα πού δημιούργησες σοῦ προσφέρει τὴν εὐχαριστία του· οἱ Ἄγγελοι τὸν ὕμνο, οἱ οὐρανοὶ τὸν Ἀστέρα, οἱ Μάγοι τὰ δῶρα, οἱ Βοσκοὶ τό θαῦμα, ἡ γῆ τό σπήλαιο, ἡ ἔρημος τὴν φάτνη καί ἐμεῖς τὴν Παρθένο Μητέρα· ὁ πρὸ αἰώνων Θεὸς ἐλέησε μας.

ΣΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΘΕΟΦΑΝΕΙΩΝ

Τοῦ Ἀρχιμ. Φιλοθέου Κολλιοπούλου

Κάθε ἔτος, τήν 6η Ἰανουαρίου, ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ καί ἐορτάζει ἓνα σημαντικό γεγονός τῆς ἐν τόπῳ καί χρόνῳ ἐπὶ τῆς γῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου μας. Ἐορτάζει τήν ἐν Ἰορδάνῃ Βάπτισή Του ὑπὸ τοῦ Προδρόμου καί Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.

Τό γεγονός αὐτό τίμησε ἡ Ἐκκλησία μας ἀπό τά πρῶτα της βήματα μέ τρόπο ἰδιαίτερο καί μέ Ἀκολουθίες ξεχωριστές. Ἡ Βάπτισις τοῦ Χριστοῦ καί ἡ Ἀνάστασή Του εἶναι οἱ δύο πρῶτες Δεσποτικές Ἐορτές πού καθιερώθηκαν στό ἑορτολόγιο τῆς Ἐκκλησίας μας. Αὐτό καί μόνον δείχνει τή σπουδαιότητα τῆς Ἐορτῆς τῶν Θεοφανείων.

Ἀρχικῶς ἡ Ἐκκλησία χρησιμοποίησε γιά τό γεγονός αὐτό τόν ὄρο «ἐπιφάνεια» ἀντὶ τοῦ ἐπικρατήσαντος «θεοφάνεια». Θεοφάνεια, τό καταλαβαίνουμε ὅλοι μας, σημαίνει τή φανέρωση τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ. Ὁ ὄρος ἐπιφάνεια, ἀπό τό ρῆμα ἐπιφαίνομαι, σημαίνει παρουσιάζομαι, φανερόνομαι πάνω ἀπὸ ὅλα καί ὅλους. Ὁ ὄρος ἐπιφάνεια, τόν ὁποῖο πολὺ σοφά ἡ Ἐκκλησία χρησιμοποίησε, ἐκτός ἀπὸ τό ὅτι χαρακτηρίζει, ὅπως εἴπαμε καί πρὶν, τή φανέρωση τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ μέσα

ἀπὸ τό γεγονός τῆς Βαπτίσεως τοῦ Χριστοῦ, ἔχει καί μία ἄλλη ἔννοια πού προσδιορίζει ἀπόλυτα τήν συγκεκριμένη Ἐορτή. Ὁ ὄρος ἐπιφάνεια κατὰ τοὺς Ἑλληνιστικούς χρόνους σήμαινε ταυτόχρονα μέ ὅσα προαναφέραμε καί θεραπεία.

Θεραπεία λοιπόν, πολὺ ἀπλά, ἀποκάλεσε ἡ Ἐκκλησία τά πρῶτα χριστιανικά χρόνια τῇ φανέρωσιν τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ. Μὴν ξεχνᾶμε ὅτι πολλοὶ ἐκ τῶν Προφητῶν π.χ. Ἰερειμίας, Ἡσαίας, Ἰεζεκιήλ, στίς προφητεῖες τους γιά τήν ἔλευση τοῦ Μεσσία ἀναφέρονται στήν ἀποκατάστασι τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, στήν θεραπεία τῆς ἀπὸ τίς ἀσθένειες καί τήν φθορά. Αὐτὴ ἡ μικρὴ ἀλλὰ οὐσιαστικὴ λεπτομέρεια μᾶς λύνει τὸ νοῦ γιά νά μπορέσουμε νά κατανοήσουμε τήν οὐσία τῆς Ἐορτῆς.

Δέν σχολιάζουμε θεολογικὲς ἢ φιλοσοφικὲς προσεγγίσεις τῆς ὁρολογίας, τό Παλαιοδιαθηκικό της ὑπόβαθρο, ἀλλὰ ἀπλῶς ἀναφερόμαστε σέ αὐτὴν γιά νά ποῦμε ὅτι θεραπεία τοῦ ἀνθρώπου εἶναι κάθε γεγονός φανέρωσης τοῦ Θεοῦ στὸν ἄνθρωπο. Δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι μέχρι τὸν 4ο αἰῶνα τήν ἴδια ἡμέρα ἡ Ἐκκλησία συνεόρταζε τὴ Γέννησι καί τὴ

Βάπτιση τοῦ Χριστοῦ. Ὅσο θεοφάνεια εἶναι ἡ Βάπτισή Του, ἄλλο τόσο θεοφάνεια εἶναι ἡ Γέννησή Του. Ὅσο ἐπιφάνεια εἶναι ἡ Βάπτισή Του, ἄλλο τόσο ἐπιφάνεια εἶναι ἡ Γέννησή Του. Ὅσο θεραπεία τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ Βάπτισή Του, ἄλλο τόσο θεραπεία εἶναι ἡ Γέννησή Του, ὅπως ἄλλωστε καί κάθε γεγονός τῆς Θείας Οἰκονομίας.

Τὴν Ἑορτὴ αὐτὴ, ὁμως, ὀνομάζουμε καί «Φῶτα». Καί αὐτόν τὸν ὄρο τὸν συναντοῦμε ἀπὸ τὰ πρωτοχριστιανικά χρόνια. Τοῦτο ἐπικράτησε ἀπὸ τὴν Παλαιοδιαθηκικὴ παράδοση. Στὰ βιβλία τῆς Παλαιᾶς διαθήκης, βλέπουμε ὅτι ὁ Θεὸς κατὰ κανόνα ἐμφανίζεται ὡς φῶς. Ἐλάχιστες εἶναι οἱ διαφορετικές ἐμφανίσεις τοῦ

Θεοῦ, ὅπως γιὰ παράδειγμα στοὺς προφῆτες Ἡσαΐα καί Ἡλία στοὺς ὁποίους ἐμφανίζεται ὡς λεπτὴ αὔρα ἀνέμου. Ὁ Θεὸς ἐμφανίζεται κυρίως ὡς φῶς, δίνοντας διέξοδο στὸ σκότος τῆς ἁμαρτίας καί τῆς φθορᾶς.

Σέ ὅλα αὐτὰ νά προσδέσουμε ὅτι κατὰ τὴ Βάπτιση τοῦ Χριστοῦ στὸν ποταμὸ Ἰορδάνη ἔχουμε τὴ φανέρωση καί τῶν Τριῶν προσώπων τοῦ Θεοῦ, ὡς ἡ ἐπιβεβαίωση τῆς Μεσσιανικότητος τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ καί ὡς τὸ ἐναρκτήριο γεγονός τοῦ δημοσίου ἔργου τοῦ Κυρίου καί Σωτῆρος μας. Ὁ Θεὸς ἀποκαλύπτεται Τριαδικός γιὰ νὰ γνωρίζουμε πὼς ὅλο τὸ σχέδιο τῆς Θείας Οἰκονομίας, παντοῦ, πάντοτε καί τὰ πάντα, ἐνεργοῦνται ὑπὸ τοῦ Πατρὸς, δι'

ΛΛΙΕΥΣ

Υίου, ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ γιὰ τή θεραπεία, τό φωτισμό, τήν ἀποκατάσταση τοῦ ἀνθρώπου.

Κλείνοντας πρέπει νά ἐπισημάνουμε κάτι. Ὁ Θεός δέν λειτουργεῖ ποτέ καταλυτικά ἀπέναντι στόν ἄνθρωπο. Ὅποιαδήποτε θεοφάνεια-ἐπιφάνεια-φωτισμός δέν εἶναι μαζική ἀλλά προσωπική φανέρωση. Αὐτό σημαίνει ὅτι ἀποδέκτης της ἦταν καί εἶναι ὁ κάθε ἄνθρωπος ὡς πρόσωπο μοναδικό καί ἀνεπανάληπτο ξεχωριστά. Ὁ Θεός προσφέρει, φανερώνει τήν παρουσία Του στή ζωή τοῦ ἀνθρώπου ἀλλά ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἐλεύθερος ἂν θά τήν ἀποδεχθεῖ ἢ ὄχι. Ἡ Ἐκκλησία μας μέσα ἀπό τά Μυστήριά της ζεῖ καθημερινά τή φανέρωση τοῦ Θεοῦ. Δέν περιμένουμε τήν Ἑορτή τῶν Θεοφανείων γιὰ νά τή ζήσουμε.

Εἴπαμε στήν ἀρχή ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἀποκάλεσε τή φανέρωση τοῦ Θεοῦ θεραπεία καί φῶς. Στό κέντρο εἶναι ἡ φανέρωση τοῦ Θεοῦ, πού ὅμως γιὰ νά τή ζήσεις, νά τή βιώσεις πραγματικά, χρειάζεται μία προϋποθέση, ἡ μετάνοια. Τό μαρτυρᾷ ἡ ἐξέλιξη τῶν γεγονότων τῆς Ἑορτῆς. Πρίν τά θεοφάνεια ὁ

Θεός ἔχει προετοιμάσει τόν ἐκλεκτό Του λαό μέ μετάνοια. Καθημερινά ὁ Πρόδρομος καλοῦσε τό λαό μέ τή φράση «μετανοεῖτε ἥγγικεν γάρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν». Μέσα ἀπό τή μετάνοια θά μπορούσαν νά ἀποδεχθοῦν τή φανέρωση τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Θεανθρώπου ἀνάμεσά τους καί νά ἐγκολπωθοῦν τό μήνυμα τῆς σωτηρίας.

Γιὰ νά μετέχουμε λοιπόν στή φανέρωση τοῦ Θεοῦ χρειάζεται μετάνοια. Μετάνοια δέν σημαίνει μεταμέλεια. Δέν σημαίνει ἀπλά ἀναγνωρίζω τά λάθη μου. Σημαίνει ἀλλάζω τρόπο σκέψης καί ζωῆς. Σημαίνει ἐπαναπροσδιορίζω τή σχέση μου μέ τό Θεό καί τόν ἄνθρωπο. Ἡ μετάνοια ὁδηγεῖ τόν ἄνθρωπο στή χάριτι Θεοῦ θεραπείας, ἄρα στήν ἐπιφάνεια, δηλαδή στή φανέρωση τοῦ Θεοῦ στή ζωή τοῦ ἀνθρώπου καί στό φῶς τῆς Θείας χάριτος. Ἔτσι βιώνει ἡ Ἐκκλησία μας τά Θεοφάνεια καί ὅπως εἴπαμε ὅχι μόνον κατά τήν ἡμέρα τῆς Ἑορτῆς, ἀλλά παντοῦ καί πάντα. Ἔτσι γίνεται ἡ ζωή τοῦ ἀνθρώπου μία διαρκῆς ἀποδοχή τῆς φανέρωσης τοῦ Θεοῦ.

Ἡ εὐλογία τοῦ Ἰορδάνου

Δημητρίου Λυκούδη, Ὑπ. Δ/ρος τοῦ Παν. Ἀθηνῶν

Ἡ Ἀκρα Ταπείνωση! Ὁ Θεός τῶν ὅλων καταδέχεται νά βαπτισθεῖ στόν Ἰορδάνη ποταμό (Σχετικά μέ τόν Ἰορδάνη ποταμό βλ., Κολιτσάρα Ἰωάννου, Ἑγκυκλοπαιδικόν Λεξικόν τῆς Ἀγίας Γραφῆς, ἐκδ. Ζωῆς, Ἀθήναι 1975, σελ. 255-259) γιά νά «ποτίσει» τόν ἄνθρωπο μέ «τά νάματα τῆς ἀφθαρσίας» (Σταχυολογήματα ἀπό τά Καθίσματα τοῦ Ὁρθρου τῆς Ἑορτῆς τῶν Θεοφανείων). Ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωση πάντων ὁρατῶν καί ἀοράτων καί συγχορεύει Οὐρανός καί γῆ καί τό ἐπίγειο μετά τοῦ ἐπουρανίου στερεώματος. Ἡ τελεία καί ἀσύλληπτη, διά τῆς ἀνθρωπίνης ἀντιληπτικῆς καί διανοητικῆς ικανότητος, θεία συγκατάβαση τοῦ Θεανθρώπου Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Κύριος τῆς Δόξης καταδέχεται καί κενοῦται, χαρίζοντας στήν Ἐκκλησία καί στούς πιστούς, μέσω τῆς θείας Αὐτοῦ Βαπτίσεως ὑπό τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, τό «ἐπίγειον φαινόμενον» καί χαριτώνει βαπτιστικά καί ἁγιαστικά τόν ἄνθρωπο. Τόν μεταμορφώνει πνευματοφόρα, παρέχοντας σέ αὐτόν «τό νοούμενον ὑπέρ τούς οὐρανοῦς», κυρίως δέ διά τῆς υἱοθεσίας παρέχει τόν τύπο τοῦ βαπτίσματος καί προκαλεῖ κάθε πιστό νά ἀποκηρύ-

ξει τή δυσωδία τῆς ἁμαρτίας καί νά καταπνίξει τήν ἄλογη φιλαυτία του στό «λουτρό τῆς παλιγγενεσίας», τό ὁποῖο καί προτάσσεται ὡς «ἁμαρτημάτων λυτήριον, νοσημάτων ἀλεξιτήριο καί δαίμοσιν ὀλέθριον».

Ἡ Θεία Συγκατάβαση τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ παρέχει ἀπλωτικά καί ἁγιοφόρα τήν υἱοθεσία τοῦ ἀνθρώπου ὑπό τοῦ Θεοῦ. Ἄνευ τῆς θείας Βαπτίσεως τοῦ Κυρίου, ὁ ἄνθρωπος, ἀκόμη καί βαπτισμένος, δέν ἐξασφαλίζει τήν υἱοθεσία, καί ἐπομένως ἀπέχει ποικιλοτρόπως καί πόρρω ἀπό τήν κληρονομία τῆς θείας Βασιλείας. Μέ ἄλλα λόγια, στερεῖται τῆς σωτηρίας, διότι χωρίς τό θεῖον βάπτισμα, ὁ ἄνθρωπος παραμένει κτῆνος ἐπὶ τῆς γῆς καί ἄεργος καί οὐχί καί ἐν δυνάμει κατὰ χάριν Θεός καί συγκληρονόμος τῶν ἀρρήτων καί ἐξαισίων, ὅσων λοιπῶν ἐπουρανίων καί ἀοράτων. Ἡ ἀπόλυτη καί θεία ταπείνωση τοῦ Θεανθρώπου Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ παρακινεῖ καί προτρέπει καθέναν ἐγγύς, νά προσέλθει καί νά πλαισιωθεῖ, νά λουσθεῖ στό «φωτιστικό φῶς» τοῦ Ἰορδάνου καί νά μεταποιήσῃ τή διάνοιά του, οὐχί μυστικά καί θαυματοποιά, ἀλλά μυσταγωγικά καί θαυματουργικά, τουτέστιν, ἐντός τῆς Ἀγιασώστου Ἐκκλησίας

μετά της παραμυθίας και αγαπητικής παρακλήσεως και ἀρρωγῆς τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν του.

Πλὴν ὅμως, δεόν νά τονισθεῖ, ὅτι πρό τοῦ φωτισμοῦ, ὡς λέγουν καί διδάσκουν οἱ μυστικοί συγγραφεῖς τῆς Ἐκκλησίας μας (Πρβλ., Στηθάτου Νικήτα, Περί Ψυχῆς, ἔκδ. Ζήτρος, Θεσσαλονίκη 2006, σελ. 19-27), προηγεῖται ἡ καθαρτική τάξη καί ἔπεται ἡ φωτιστική, καί ἀκολούθως ὁδηγοῦμεθα στήν τελείωση καί μυστική πνευματική κατάσταση. Ὁ πιστός δέν ἐγγίζει τόν θεῖο φωτισμό ἀνευ τῆς προηγούμενης ἀτομικῆς, αὐτοθέλητης καί συνεχιζόμενης διαρκῶς βίας καί ἄσκησης, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, καταλιμπάνεται καί ἀποδομεῖται καί ἀποουσιοποιεῖται καί καταβάλλεται τό αὐτεξούσιον καί ἡ προσωπική ἐλευθερία καί λειτουργική χρήση τοῦ γνωμικοῦ θελήματος τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ θεία Βάπτισμα τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ σηματοδοτεῖ καί σημαίνει τήν ἀπαρχή τῆς χάριτος, τήν ἔναρξη καινῆς πορείας καί συνδιαλλαγῆς μετά πάσης κτίσεως, ὁρατῆς καί ἀοράτου (Πρβλ., Φραγκόπουλου Ἀθανασίου, Τό Δωδεκαήμερον, ἔκδ. Σωτήρ, Ἀθήναι 1976, κυρίως τίς σελίδες 177-281, Τιμιάδη Αἰμιλιανοῦ (πρ. Μητροπολίτου Σηλυβρίας), Τό Βάπτισμα, Τό Εἰσαγωγικό Μυστήριον, ἔκδ. Καρδιάς, Ἀθήνα 2000, Ζωγράφου Θεοδώρου, «Ἡ Βάπτισις τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ καί

Σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ» στό «Ἐντρυφήματα καί Ἀπηχήματα τῆς Δοξασθείσης Ἑλλάδος», Βόλος 1914, σελ. 30-39). Ἀποκαθίσταται ἡ προσωπική ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου, καθὼς ὁ πιστός μέσῳ τῆς Βαπτίσεως Τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀναγεννᾶται οὐχί μέσῳ ὕδατος, ἀλλά διά Πνεύματος Ἁγίου καί ἐπομένως μετέχει (ὁ πιστός), στήν καθαρτική καί φωτιστική θεία χάρις τοῦ Παναγίου Τριαδικοῦ Θεοῦ, πάντοτε κατὰ χάριν καί καταχρηστικά, καί ἐπιπροσθέτως, ἔνεκα τῆς σύμπασας θείας οἰκονομίας καί οἰκονομικῆς Πρόνοιας.

Ἀδύνατον νά θεάσει ὁ ἄνθρωπος τό μυστήριον τῆς θείας κενώσεως στόν Ἰορδάνη, ἀδύνατον νά προσελκύσει τόν πνευματοφόρο κρουνό τῆς θείας χάριτος, ἀδύνατον ἔτι νά «φωτισθεῖ» ὢν αὐτός μερίς καί φορεῦς δεκτικός τῶν φώτων, ἂν δέν ἀποδεχθεῖ τήν κενότητα τῆς κτιστότητάς του καί ἐπανδρώσει πάσας τάς αἰσθήσεις του, δυνάμενες ἱκανές νά ἐορτάσουν καί συνευφρανθοῦν μετά τῶν ἀγνώστων ἀδελφῶν του καί μετά τῆς κοινῆς λαμπρηφόρου ἐκκλησιαστικῆς ἐορτῆς. Βάπτισμα Κυρίου λοιπόν καί βάπτισμα μετανόιας ἡμῶν. Οὐχί ἀορίστως καί ἀνευλαβῶς, ἀπροσδιορίστως καί προχείρως, ἀλλά ἐμβριδῶς καί ἐπισταμένως, ἀόκνως καί ἐπιμελῶς, διότι «Σήμερον τῶν ὑδάτων ἀγιάζεται ἡ φύσις καί ῥήγνυται ὁ Ἰορδάνης».

ΟΣΙΟΣ ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ Ο ΚΑΥΣΟΚΑΛΥΒΙΤΗΣ

Του Παν/του Ἀρχιμ. Θεοκλήτου Ντούλια

Πέρασαν δύο χρόνια από τότε πού ἡ Ἱερά Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου προχώρησε, τήν 27η Νοεμβρίου 2013, στήν ἁγιοκατάταξη τοῦ γνωστοῦ σέ ὅλους μας χαρισματοῦς Γέροντος Πορφυρίου. Ἡ μνήμη τοῦ Ὁσίου Πορφυρίου τοῦ Καυσοκαλυβίτου τελεῖται τήν 2α Δεκεμβρίου. Σέ ὅλο τό ὀρδόδοξο πλήρωμα εἶναι ἰδιαιτέρως ἀγαπητός ὁ Ὁσίος Πορφύριος κι ἐπομένως παντοῦ ἐτιμῆθη ἡ μνήμη του, μέ ἐπίκεντρο τοῦ ἐορτασμοῦ της τό Ἱερό Ἡσυχαστήριό τοῦ Γέροντος Πορφυρίου στόν Ὁρωπό, μέ τήν παρουσία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ. Στήν Ἱερά μας Μητρόπολη ἐτελέσθη Ἱερά Ἀγρυπνία πρὸς τιμὴν τοῦ Ὁσίου Πορφυρίου τό βράδυ τῆς Τρίτης, 1η Δεκεμβρίου 2015, στόν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό τοῦ Ἁγίου Βασιλείου Τριπόλεως.

Τό πλέον σημαντικό γιά ὅλους μας εἶναι τό ὑπόδειγμα τῆς ἁγίας βιωτῆς τοῦ Γέροντος Πορφυρίου, ἀφοῦ μάλιστα ἐξῆσε μέσα στήν ἴδια δύσκολη ἐποχή πού ζοῦμε κι ἐμεῖς. Εἶναι ἀπό τά σύγχρονα φωτεινά παραδείγματα τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ πού δέν ἀφήνουν περιθώρια σέ κανέναν μας νά δικαιολογήσουμε τή ραθυμία μας γιά ἀγώνα πνευματικό.

Ἔτσι, θεωρήσαμε καλή εὐκαιρία, πρὸς ὄφελος ὅλων μας καί

πρὸς τιμὴν τοῦ Ὁσίου Πορφυρίου, νά ἀφιερώσουμε αὐτές τίς σελίδες τοῦ Περιοδικοῦ τῆς Μητροπόλεώς μας καί νά ἀναφερθοῦμε στό βίο του καί σέ κάποιες ἀπό τίς συμβουλές-παρακαταδήχες του.

Ὁ Ὁσίος Πορφύριος γεννήθηκε τήν 7η Φεβρουαρίου 1906 στό χωριό Ἅγιος Ἰωάννης στήν Καρυστία τῆς Εὐβοίας. Ὁ πατέρας του ὀνομαζόταν Λεωνίδας Μπαϊρακτάρης καί ἡ μητέρα του Ἑλένη. Ὁ πατέρας του εἶχε ἰδιαίτερη ἀγάπη πρὸς τήν Ἐκκλησία καί διακονοῦσε ὡς Ψάλτης τήν Ἑνορία τοῦ χωριοῦ τους. Ἐκεῖνος ἦταν καί ὁ πρῶτος δάσκαλος τοῦ γιοῦ του Εὐαγγέλου (τοῦ μετέπειτα Γέροντος Πορφυρίου) στά περί τῆς Ἐκκλησίας. Ἐμαθε στόν μικρό Εὐάγγελο νά ψάλλει τόν Παρακλητικό Κανόνα τῆς Παναγίας μας καί τόν δίδαξε μέ ἀπλά λόγια τήν ἀγάπη γιά τό Θεό.

Ἡ φτώχεια ἀνάγκασε τόν πατέρα τοῦ Γέροντα νά φύγει ἀπό τήν Ελλάδα καί νά ἐργαστεῖ στήν κατασκευή τῆς διώρυγας τοῦ Παναμά. Ὁ μικρός Εὐάγγελος δέν εἶχε δυνατότητες γιά πολλά πράγματα. Σχολεῖο πῆγε μόνο γιά δύο χρόνια κι ἔπειτα ἄρχισε νά ἐργάζεται ὅπου δινόταν εὐκαιρία προκειμένου νά βοηθήσει τήν οἰκογένειά του. Εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι σέ ἡλικία μόλις 8 ἐτῶν ἐργάστηκε στό ἀνδραγωγχεῖο

τῆς περιοχῆς του. Ἀργότερα ἔγινε ὑπάλληλος σέ Παντοπωλεῖο τῆς Χαλκίδας καί ἀπό ‘κεῖ ἔφυγε γιά τόν Πειραιά ἀναζητώντας καλύπτερη ἐργασία.

Παράλληλα μέ τήν ἐργασία του, ὁ Εὐάγγελος ἀναπανόταν στή μελέτη Βίων τῶν Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἄν καί συλλαβιστά, ἀφοῦ μόνο δύο χρόνια πῆγε στό Σχολεῖο, διάβαζε καί ξαναδιάβαζε τά ἱερά Συναξάρια καί ἀγωνιζόταν μέ πίστη ἄδολη νά πράξει ἐκεῖνα πού οἱ Ἅγιοι βίωσαν. Ἰδιαιτέρως ἀγαποῦσε τόν Ἅγιο Ἰωάννη τόν Καλυβίτη. Μελετοῦσε τόν βίο του καί εἶχε τόν πόθο νά τόν μιμηθεῖ, δηλαδή νά ζήσει κάπου ἀπομονωμένα, ἀσκητικά καί ἡσυχαστικά γιά τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ.

Σέ ἡλικία δώδεκα ἐτῶν ἀποφάσισε νά φύγει γιά τό Ἅγιον Ὄρος. Μέσα στό καράβι ἀπό τή Θεσσαλονίκη πρὸς τό Ἅγιον Ὄρος συνάντησε τόν Ἱερομόναχο Παντελεήμονα, ὁ ὁποῖος ἔγινε ὁ Γέροντας τοῦ Εὐαγγέλου. Ὁ Ἱερομόναχος παρουσίασε τόν Εὐάγγελο ὡς ἀνεπιό του, γιά νά μπορέσει νά περάσει μέσα στό Ἅγιο Ὄρος, λόγῳ τοῦ νεαροῦ τῆς ἡλικίας του. Ὁ Εὐάγγελος ἀκολουθῆσε τόν Γέροντα Παντελεήμονα στά Καυσοκαλύβια, στήν καλύβη τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, καί ἔγινε ὑποτακτικός του. Ἐκεῖ ἀσκήτεψε καί ὁ κατὰ σάρκα ἀδελφός τοῦ Ἱερομονάχου Παντελεήμονος, ὁ Ἱερομόναχος Ἰωαννίκιος.

Ὁ Εὐάγγελος ἀπό τήν ἀρχή τῆς παρουσίας του στά Καυσοκαλύβια ἔδειξε μεγάλο ζῆλο καί

ἀγάπη στή μοναχική ζωή. Ἐκανε ἀπόλυτη καί ἀδιάκριτη ὑπακοή τόσο στό Γέροντα Παντελεήμονα ὅσο καί στό Γέροντα Ἰωαννίκιο. Διακονοῦσε καί τούς δύο ἀγόγγυστα, κάτω ἀπό συνθῆκες δύσκολες. Περπατοῦσε χωρίς ὑποδήματα μέσα στό χιόνι καί στά βραχώδη μονοπάτια. Κοιμόταν ἐλάχιστα κάτω στό πάτωμα καί περνοῦσε τή νύχτα μέ μετάνοιες καί προσευχή. Ὅταν ἐνοιώθε νύστα ἔβγαζε τή φανέλα του, ὥστε τό κρῦο νά τόν ξυπνᾷ. Τήν ἡμέρα, ἐκτός ἀπό τίς πολῶρες Ἀκολουθίες, διακονοῦσε ὅλες τίς ἐργασίες τῆς καλύβης. Γιά παρὰδειγμα, μόνος του κουβάλησε ἄπειρες φορές χῶμα στήν πλάτη, ἀπό μεγάλη ἀπόσταση, προκειμένου νά φτιάξει κῆπο πάνω στά βράχια τῆς καλύβης πού ζοῦσαν. Παράλληλα, ὁ νεαρός μοναχός Νικήτας (αὐτό ἦταν τό ὄνομα πού ἔλαβε κατὰ τή μοναχική του κουρά) ἔμαθε τήν τέχνη τῆς ξυλογλυπτικῆς ὡς ἐργόχειρο. Ὁ ἴδιος ἔλεγε ὅτι ὅσο δούλευε τήν ξυλογλυπτική ἀποστήθιζε τά Ἱερά Εὐαγγέλια καί τά ἐπαναλάβανε συνεχῶς ὥστε νά ἀπαλλάξει τό νοῦ του ἀπό περιττές σκέψεις.

Πολύ σύντομα ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ προίκισε τόν μοναχό Νικήτα μέ ἰδιαίτερα χαρίσματα. Ὁ Γέροντάς του, ὁ Ἱερομόναχος Παντελεήμων τόν συμβούλευε νά εἶναι πάντοτε ταπεινός, νά προσεύχεται, νά εἶναι πολύ προσεκτικός καί νά μὴ μιλᾷ σέ κανέναν γιά τά χαρίσματα αὐτά, μέχρι ὁ Θεός νά δείξει ποιό εἶναι τό θέλημά του. Ἐτσι προφύλα-

ξε τόν νεαρό μοναχό από ἑπαρση καί αὐταρέσκεια. Ἀνάμεσα στά χαρίσματα πού ἔβλεπε ὁ Νικήτας νά τοῦ δίνει ὁ Θεός ἦταν ὅτι μποροῦσε ἀπό μακρυνά νά βλέπει πράγματα πού ἦταν ἀδύνατον λόγω ἀπόστασης. Καταλάβαινε τό νόημα ἀπό τίς φωνές τῶν ζώων, λές καί μιλοῦσε τή «γλώσσα» τους. Ἐβλεπε ἔπειτα ἀπό προσευχή στά ἔγκατα τῆς γῆς, πού ὑπῆρχε νερό, πετρέλαιο, ὀρυκτός πλοῦτος, θαμμένα ἀντικείμενα, χαμένες εἰκόνες, κ.λ.π. Ἐβλεπε τήν ψυχή τοῦ κάθε ἀνθρώπου καί τί ἔκρυβε μέσα της. Ἐβλεπε παρελθόν, παρόν καί μέλλον μαζί σάν νά διαδραματίζονταν ὅλα μπροστά του. Ἄκουγε τίς προσευχές πού εἶχαν κάνει Πατέρες πού ἔζησαν πρὶν ἀπό αὐτόν καί ἔβλεπε μπροστά του τά τοῦ βίου τους. Προσευχόταν καί ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ θεράπευε τίς ἀσθενεῖες. Οἱ συμβουλές τοῦ Γέροντά του τόν ἔμαθαν νά ταπεινώνεται καί νά χρησιμοποιοῖ αὐτά τά χαρίσματα πρὸς δόξαν Θεοῦ καί πρὸς ὄφελος πνευματικό τῶν ἄλλων.

Ὁ μοναχός Νικήτας δέν παρέμεινε πολλά χρόνια στό Ἅγιον Ὅρος. Ἀρρώστησε βαριά ἀπό πλευρίτιδα καί ὁ Γέροντάς του μέ τόν π. Ἰωαννίκιο ἀποφάσισαν νά τόν στείλουν σέ Μοναστήρι ἐκτός Ἀγίου Ὁρους προκειμένου νά συνέλθει. Ὁ Νικήτας ἔκανε ὑπακοή, ἀλλά μόλις ἀνάρρωσε ἐπέστρεψε στά Καυσοκαλύβια. Ἀρρώστησε καί πάλι, πολύ χειρότερα ἀπό πρὶν, καί ἔτσι οἱ Γέροντές του τοῦ ζήτησαν νά

ἐγκατασταθεῖ μονίμως ἐκτός τοῦ Ἀγίου Ὁρους. Μέ μεγάλη λύπη ἀποχωρίστηκαν οἱ τρεῖς τους. Ὅμως, οἱ Γέροντές του γνώριζαν πώς αὐτό ἦταν τό καλύτερο γιά τόν Νικήτα καί ὁ Νικήτας ἔκανε ἀπόλυτη ὑπακοή στήν ἐντολή πού ἔλαβε. Πίσω ἀπ' ὅλα ἦταν τό σχέδιο τοῦ Θεοῦ γιά τήν ὠφέλεια τοῦ κόσμου μέ τήν ἀνάδειξη τοῦ Γέροντος Πορφύριου.

Ὁ μοναχός Νικήτας ἐγκαταστάθηκε, σέ ἡλικία 19 ἐτῶν, στήν Ἱερά Μονή Λευκῶν τοῦ Ἀγίου Χαραλάμπους, κοντά στό χωριό τῆς καταγωγῆς του. Ἐκεῖ, ὅταν ἦταν 21 ἐτῶν, τόν γνώρισε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σιναίου Πορφύριος ὁ Γ'. Διαβλέποντας τό σχέδιο τοῦ Θεοῦ, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος χειροτόνησε τόν μοναχό Νικήτα Διάκονο καί Πρεσβύτερο τήν 26η καί τήν 27η Ἰουλίου τοῦ 1927, καί μετονόμασε αὐτόν σέ Πορφύριο. Ἀμέσως μετά, ὁ Μητροπολίτης Καρυστίας Παντελεήμων Φωστίνης τοῦ ἀνέδωσε τό ἔργο τοῦ Πνευματικοῦ Ἐξομολόγου. Τό 1938 ὁ ἴδιος Μητροπολίτης τοῦ ἀπένευσε τό ὀφφίκιο τοῦ Ἀρχιμανδριτῆ. Τό ἴδιο ἔτος ὁ Πορφύριος ἐγκαταστάθηκε στήν μέχρι τότε ἐγκαταλελειμμένη καί ἔρειπωμένη Ἱερά Μονή τοῦ Ἀγίου Νικολάου Ἀνω Βάθειας Εὐβοίας, γιατί ἡ Μονή τοῦ Ἀγίου Χαραλάμπους μετετράπη σέ γυναικεία Μονή.

Γενικῶς στήν Εὐβοία παρέμεινε μέχρι τό 1940. Περνοῦσε μέρες καί νύχτες, πολλές φορές, μέσα στό ἐξομολογητήριο γιατί δεχόταν πολύ κόσμο. Ἡ φήμη

του είχε οδηγήσει στο πετραχήλι του πολλούς ανθρώπους που βρήκαν βοήθεια πνευματική και ωφελήθηκαν από τα χαρίσματά του. Τόν Όκτωβρίου του 1940 του ανατέθηκαν καθήκοντα προσωρινού Έφημέριου στο Παρεκκλήσιο του Αγίου Γερασίμου στην Πολυκλινική Αθηνών, στο κέντρο της Αθήνας. Τα καθήκοντα αυτά τα είχε ζητήσει ο ίδιος. Ήθελε να προσφέρει ό,τι καλύτερο μπορούσε στους δοκιμαζόμενους αδελφούς του. Στή θέση αυτή παρέμεινε 33 έτη. Πέρα από τα εφημεριακά του καθήκοντα συνέχισε το έργο της Έξομολογήσεως και της πνευματικής καθοδηγήσεως των συνεχώς αυξανομένων πνευματικών του τέκνων.

Τό 1955, μαζί με το έργο του στην Πολυκλινική Αθηνών, μίσθωσε από την Ιερά Μονή Πεντέλης τό Μονύδριο του Αγίου Νικολάου Καλλισίων Πεντέλης με την αγροτική περιοχή του, την οποία καλλιεργούσε. Τό 1970 έλαβε μικρή σύνταξη από τό Ταμείο Ασφαλίσεως Κληρικών Ελλάδος και τό 1973 έγκαταστάθηκε πιό μόνιμα στόν Άγιο Νικόλαο Καλλισίων Πεντέλης, όπου τελούσε τίς Ιερές Ακολουθίες και έξομολογούσε. Σιγά-σιγά άρχισε και την ανοικοδόμηση του Ήσυχαστηρίου του στο Μήλεσι του Ώρωπού, όπου τελικώς έγκαταστάθηκε αφού είχε περάσει μεγάλες περιπέτειες με την εϋδραυστη υγεία του.

Προγινώζοντας τό θάνατό του, ό Γέροντας Πορφύριος ζή-

τησε τή μετάβασή του στά Κανσοκαλύβια του Αγίου Όρους, στο κελλί όπου ξεκίνησε τή μοναχική του πορεία. Έκεί έκοιμήθη οσιαώς τήν 2α Δεκεμβρίου του 1991.

Άφου άναφερθήκαμε στους σημαντικότερους σταθμούς του βίου του Όσίου Πορφυρίου του Κανσοκαλυβίτου, θά παραδέσουμε κάποιες από τίς πνευματικές συμβουλές και προτροπές του, πρós όφελος πνευματικό.

«Ζωή χωρίς Χριστό δέν είναι ζωή. Άν δέ βλέπεις τό Χριστό σέ όλα σου τά έργα και τίς σκέψεις, είσαι χωρίς Χριστό... Ό Χριστός είναι νέα ζωή. Ό Χριστός είναι τό Πάν. Είναι ή χαρά, είναι ή ζωή, είναι τό φως, τό φως τό άληθινό, που κάνει τόν άνθρωπο νά χαίρεται, νά πετάει, νά βλέπει όλα, νά βλέπει όλους, νά πονάει για όλους, νά θέλει όλους μαζί του, όλους κοντά στο Χριστό».

«Και μακράν του Χριστού ή θλίψις, ή μελαγχολία, τά νεϋρα, ή στεναχώρια, οι άναμνήσεις των τραυμάτων της ζωής, των πιέσεων, των αγωνιωδών, έτσι, ώρων... Όπου βρούμε τό Χριστό, άς είναι μία σπηλιά, καθόμαστε εκεί και φοβούμαστε νά φύγουμε, νά μή χάσουμε τό Χριστό. Διαβάστε νά ιδείτε. Άσκηται, που γνώρισαν τό Χριστό, δέν ήδελαν νά φύγουν από τή σπηλιά, ούτε έβγαιναν έξω νά κάνουνε πιό πέρα, θέλαν νά είναι εκεί που αίσθανόντουσαν τό Χριστό μαζί τους. Ό Χριστός είναι τό Πάν. Ό Χριστός είναι ή πηγή της ζωής, της χαράς. Τό Πάν».

«Σημάδι της συνάντησης με

τόν Χριστό είναι ἡ ἐσωτερική
ἡρεμία καί γαλήνη στήν καρδιά
μας».

«Προϋπόθεση τῆς ἔλευσης τοῦ
Ἁγίου Πνεύματος μέσα μας εἶναι
ἡ ταπείνωση καί ἡ συντριβή, τό
ἄφημα στό θέλημα τοῦ Θεοῦ».

«Νά μιλοῦμε στό Θεό, ἀπλά,

σάν νά εἴμαστε μικρά παιδιά».

«Ἡ χαρά διώχνει τό κακό,
ὅπως τό φῶς διώχνει τό σκοτάδι.
Δέν ἀπαιτῶ στήν προσευχή (οὔτε
ἀπό ἄλλους ἀνθρώπους). Ζητῶ
τό Χριστό... Ναί στή δράση καί
τόν κόπο, ὅχι στή νωδρότητα καί
τήν παθητικότητα».

«Δέν πρέπει νά πολεμᾶτε τά παιδιὰ σας, ἀλλά τόν σατανᾶ πού πολεμᾶ τά παιδιὰ σας. Να τούς λέτε λίγα λόγια καί νά κά-νετε πολλή προσευχή».

«Ἡ σωτηρία τοῦ παιδιοῦ σας περνάει μέσα ἀπό τόν ἑξαγιασμό τό δικό σας».

«Νά μήν ἐκβιάζουμε μέ τίς προσευχές μας τόν Θεό. Να μή ζητοῦμε ἀπ' τόν Θεό νά μᾶς ἀπαλλάξει ἀπό κάτι, ἀσθένεια κ.λ.π., ἢ νά μᾶς λύσει τά προβλή-ματά μας, ἀλλά νά ζητοῦμε δύ-ναμη καί ἐνίσχυση ἀπό Ἐκεῖνον, γιά νά τά ὑπομένουμε».

«Ἡ ἀγάπη πρὸς τόν Χριστό δέν ἔχει ὅρια, τό ἴδιο καί ἡ ἀγάπη πρὸς τόν πλησίον. Νά ἐκτείνεται παντοῦ, στά πέρατα τῆς γῆς. Πα-ντοῦ, σέ ὅλους τούς ἀνθρώπους».

«Ἐχει ὁ Θεός. Ἐκεῖ πού ἀπελ-πίζεσαι, σοῦ στέλνει κάτι πού δέν τό περιμένεις... ἄρχει νά Τόν πι-στεύεις καί νά Τόν ἀγαπᾶς».

«Εἴμαστε εὐτυχισμένοι, ὅταν ἀγαπήσουμε ὅλους τούς ἀνθρώ-πους μυστικά. Θά νιώθουμε τότε ὅτι ὅλοι μᾶς ἀγαποῦν. Κα-νεῖς δέν μπορεῖ νά φθάσει στόν Θεό, ἂν δέν περάσει ἀπ' τούς ἀνθρώπους».

«Ἡ ἀγάπη στόν ἀδελφό μᾶς προετοιμάζει ν' ἀγαπήσωμε πε-ρισσότερο τόν Χριστό. Ἄς σκορ-πίζουμε σέ ὅλους τήν ἀγάπη μας ἀνιδιοτελῶς, ἀδιαφορώντας γιά τή στάση τους. Ὅταν ἔλθει μέσα μας ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, δέν θά ἐνδι-αφερόμαστε ἂν μᾶς ἀγαπᾶνε ἢ ὄχι, ἂν μᾶς μιλᾶνε μέ καλοσύνη. Θά νιώθουμε τήν ἀνάγκη ἐμεῖς

νά τούς ἀγαπᾶμε ὅλους. Εἶναι ἐγωισμός νά θέλομε οἱ ἄλλοι νά μᾶς μιλᾶνε μέ καλοσύνη».

«Ὅταν ἀγαπᾶμε χωρίς νά ἐπι-διώκομε νά μᾶς ἀγαπᾶνε, θά μα-ζεύονται ὅλοι κοντά μας σάν τίς μέλισσες... Ἔρχεσαι εἰς ἐπίγνω-σιν ἀληθείας, ὅταν ἀγαπᾶς μέ τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ. Τότε δέν ζητᾶς νά σ' ἀγαπᾶνε, αὐτό εἶναι κακό. Ἐσύ ἀγαπᾶς, ἐσύ δι-νεις τήν ἀγάπη σου, αὐτό εἶναι τό σωστό».

«Ὅταν κάποιος μᾶς ἀδική-σει μ' ὅποιονδήποτε τρόπο, μέ συκοφαντίες, μέ προσβολές, νά σκεπτόμαστε ὅτι εἶναι ἀδελφός μας πού τόν κατέλαβε ὁ ἀντίθε-τος. Ἐπεσε θύμα τοῦ ἀντιθέτου. Γι' αὐτό πρέπει νά τόν συμπο-νέσουμε καί νά παρακαλέσουμε τόν Θεό νά ἐλεήσει κι ἐμᾶς κι αὐτόν, κι ὁ Θεός θά βοηθήσει καί τούς δύο. Ἄν, ὅμως ὀργισθοῦμε ἐναντίον του, τότε ὁ ἀντίθετος ἀπό 'κεῖνον θά πηδήσει σ' ἐμᾶς καί θά μᾶς παίξει καί τούς δύο. Ὅποιος κατακρίνει τούς ἄλλους, δέν ἀγαπάει τόν Χριστό. Ὁ ἐγω-ισμός φταίει. Ἀπό 'κεῖ ξεκινάει ἡ κατὰκριση».

«Ὅλοι μας μέσα μας φέρο-με τόν ἴδιο παλαιό ἄνθρωπο. Ὁ πλησίον ὅποιος κι ἂν εἶναι, εἶναι «σάρξ ἐκ τῆς σαρκός μας», εἶναι ἀδελφός μας καί «μηδε-νί, μηδέν ὀφείλομεν, εἰ μή τό ἀγαπᾶν ἀλλήλους», σύμφωνα μέ τόν ἀπόστολο Παῦλο. Δέν μποροῦμε ποτέ νά κατηγορήσο-με τούς ἄλλους, γιατί «οὐδεὶς τήν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν».

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΔ' ΛΟΥΚΑ

Ἡ θεραπεία τοῦ τυφλοῦ τῆς Ἱεριχοῦς
Σχόλια στό νόημα τοῦ Θαύματος

Τοῦ Ἀρχιμ. Φ. Κ.

Τό κατά Λουκᾶν Εὐαγγέλιο μᾶς λέει ὅτι ὁ Χριστός μας, στό πλαίσιο τοῦ κηρυκτικοῦ Του ἔργου, πλησίαζε στήν πόλι Ἱεριχῶ γιά νά διδάξει καί ἐκεῖ τήν ἔλευσι τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Στόν δρόμο στεκόταν κάποιος τυφλός ζητιανεύοντας τά ἀναγκαῖα γιά τήν ἐπιβίωσί του. Ὅταν ὁ τυφλός ἄκουσε τό πλῆθος τοῦ Λαοῦ ρώτησε τί συνέβαινε. Κάποιοι ἀπό τόν ὄχλο τόν ἐνημέρωσαν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος περνᾷ ἀπό τήν περιοχή τους. Τότε ὁ τυφλός ἄρχισε νά φωνάζει «Ἰησοῦ υἱέ Δαυίδ, ἐλέησόν με». Αὐτοί πού προπορεύονταν τοῦ Ἰησοῦ τόν ἐπιτιμοῦσαν νά σιωπήσει, αὐτός ὅμως μέ ἀκόμη μεγαλύτερη φωνή φώναζε «Ἰησοῦ υἱέ Δαυίδ, ἐλέησόν με». Ὁ Χριστός τόν ἄκουσε καί σταμάτησε τήν πορεία Του. Ζήτησε νά φέρουν τόν τυφλό κοντά Του καί ὅταν τόν ἔφεραν τοῦ εἶπε «τί θέλεις νά κάνω σέ σένα;». Ἐκεῖνος ἀπάντησε «Κύριε θέλω νά βρῶ καί πάλι τό φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου». Ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε «ἀνάβλεψον, ἡ πίστις σου σέσωξέ σε». Τήν ἴδια στιγμή ὁ τυφλός ἀπέκτησε καί πάλι τήν ὄρασί του καί ἀκολούθησε τόν Χριστό δοξάζοντας τόν Θεό γιά τήν θεραπεία του. Μαζί

μέ αὐτόν καί ὅλο τό παρενρισκόμενο πλῆθος τῶν ἀνθρώπων δοξολόγησε καί ἀνύμνησε τόν Θεό γιά τό θαῦμα τῆς θεραπείας αὐτοῦ τοῦ τυφλοῦ.

Βλέπουμε λοιπόν σέ αὐτό τό Εὐαγγελικό ἀνάγνωσμα μία ἀκόμη θεραπευτική ἐπέμβασι τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ πρὸς τήν ἀνθρώπινη φύσι. Γιατί ὅμως οἱ τέσσερις Εὐαγγελιστές μᾶς παρουσιάζουν τόσα ἀπό τά θαύματα τοῦ Χριστοῦ μέσα στά κείμενά τους; Δέν θά ἔφταναν κάποια ἀπό αὐτά γιά νά μᾶς μεταφέρουν τήν παντοδυναμία τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ; Ἡ μήπως τελικά σκοπός τοῦ θαύματος δέν εἶναι νά μᾶς δείξει ἀπλά ἕναν Θεό παντοδύναμο, ἀλλά καί κάτι ἄλλο, κάτι περισσότερο καί βαθύτερο; Ἄν προσέξουμε καλύτερα τά κείμενα τῶν τεσσάρων Εὐαγγελίων θά δοῦμε ὅτι πέρα ἀπό τά κοινά σημεῖα πού ὑπάρχουν σέ ὅλα τά θαύματα, κάθε ἕνα ξεχωριστά ἔχει καί κάποιο ἰδιαίτερο μήνυμα νά μᾶς μεταφέρει.

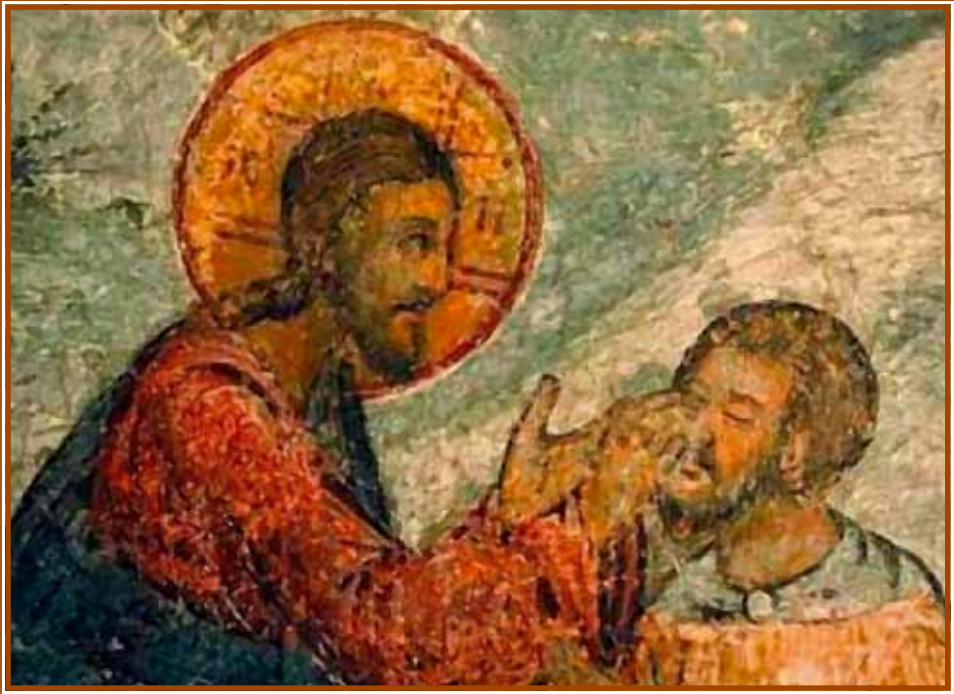
Τί εἶναι ὅμως τό θαῦμα; Εἶναι ἡ ἀπλή θεραπεία κάποιας σωματικῆς ἀσθενείας ἢ πρόκειται γιά κάτι βαθύτερο πού ἀφορᾷ στόν ὅλο ἄνθρωπο, ψυχῇ τε καί σῶματι;

Θά λέγαμε πώς τό πρῶτο ση-
μαντικό στοιχείο εἶναι ὅτι τό
θαῦμα ἀποτελεῖ μέρος τοῦ σχε-
δίου τῆς Θείας Οἰκονομίας γιά
τήν σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Τό
θαῦμα λαμβάνει χώρα σέ συγκε-
κριμένο τόπο καί χρόνο, ὅμως
δέν ταυτίζεται καί δέν περιορί-
ζεται στήν ἐν σώματι παρουσία
τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ ἐπί
τῆς γῆς, ἀφοῦ βλέπουμε ὅτι θαύ-
ματα ἐνεργοῦνται διά τῆς Θεί-
ας χάριτος ἀπό κτίσεως κόσμου
καί συνεχίζονται νά ἐπιτελοῦνται.
Ἔχουν νά κάνουν λοιπόν μέ
τήν πανταχοῦ παροῦσα καί τά
πάντα πληροῦσα, καί ἐν κτί-
σει ἐνεργοῦσα, ἄκτιστο ἐνέργεια
τοῦ Τριαδικοῦ μας Θεοῦ. Εἶπαμε
λοιπόν ὅτι τό θαῦμα εἶναι μέρος
τοῦ σχεδίου τῆς Θείας Οἰκono-
μίας γιά τήν σωτηρία ὅλων μας.
Αὐτό τό σχέδιο τῆς Θείας Οἰκο-
νομίας εἶναι στήν πραγματικό-
τητα ἡ ἐκφρασις τῆς ἀγάπης τοῦ
Θεοῦ, ἡ κένωσις, τό ἄδειασμα
τῆς Θείας ἀγάπης μπροστά στόν
ἄνθρωπο καί γιά τόν ἄνθρωπο.
Ἔτσι καί τό θαῦμα δέν εἶναι τί-
ποτε ἄλλο στήν βαθύτατη οὐσία
του ἀπό τήν ἐκφρασι τῆς Θείας
ἀγάπης. Εἶναι ἕνας ἀκόμη τρό-
πος πού ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἔρχε-
ται νά πλησιάσει τόν ἄνθρωπο
καί νά τόν ἀγκαλιάσει.

Αὐτό βλέπουμε καί στό ἐν
λόγῳ Εὐαγγελικό ἀνάγνωσμα. Ὁ
τυφλός κάθεται στήν ἄκρη τοῦ
δρόμου καί ζητιανεύει. Ἀκού-
ει ὅτι σέ λίγο θά περάσει ἀπό
μπροστά του ὁ διδάσκαλος Ἰη-
σοῦς καί ἀρχίζει νά κραυγάζει

γιά τήν θεραπεία του. Πολλοί
ἄνθρωποι πέρασαν ἀπό κοντά
του καί ἀρκετοί τόν πρόσεξαν.
Τόν πρόσεξαν ὅμως ὡς ἕνα κοι-
μάτι ξένο, ὡς κάτι πού ἐνοχλεῖ
μέ τήν παρουσία του. Τόν ἐπιτι-
μοῦν νά σωπάσει γιατί ἐνοχλεῖ
μέ τίς ἱκεσίες του. Ὅλοι αὐτοί
ἔφτασαν δίπλα του, κοντά του,
ἀλλά τόν πλησίασαν χωρίς ἀγά-
πη, χωρίς συμπόνια. Ἀντίθετα
μέ ὅλους ἐκείνους, τόν πλησιάζει
ὁ Χριστός μέ τρόπο διαφορετικό.
Φαινομενικά ἔρχεται κοντά του
ὅπως καί οἱ προηγούμενοι πού
τόν πλησίασαν. Ἐδῶ ὅμως ὑπάρ-
χει ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πού φέρ-
νει τό θαῦμα. Ἡ ἀγάπη αὐτή δέν
εἶναι ἀγάπη κτιστή. Δέν ὑπόκει-
ται σέ καμία ἀνάγκη. Ὁ Χριστός
δέν ἦρθε κοντά του ἀπό συμ-
φέρον, δέν τοῦ προσέφερε τήν
ἀποκατάστασι τῆς ὁράσεώς του
κινούμενος ἀπό κάποια ἰδιοτέ-
λεια. Ἐν τέλει δέν ἐνηνθρόπησε
διά ἴδιον ὄφελος καί συμφέρον.
Ὁ Χριστός προσφέρει σωτηρία
στόν τυφλό τῆς Ἱερικοῦς, γι-
ατί ἀπλά τόν ἀγαπᾷ χωρίς ὅρους,
χωρίς γιατί.

Πολλοί θεωροῦν ὅτι τό θαῦμα
εἶναι κάτι τό ξένο ἀπό τήν κτι-
στή πραγματικότητα, κάτι τό
ὑπέρ φύσιν. Ὡς πρὸς τό πρῶτο
σκέλος, δηλαδή τό ὅτι τό θαῦμα
εἶναι ξένο πρὸς τήν κτιστή μας
πραγματικότητα, ἔχουμε νά πα-
ρατηρήσουμε ὅτι ὅσα θαύματα
περιγράφονται στά Ἀγιογραφι-
κά κείμενα ἀλλά καί ὅσες μαρ-
τυρίες θαυμάτων ἔχουμε μέχρι
καί τήν σύγχρονη μας ἐποχή,

μᾶς δείχνουν κάτι ἄλλο. Μᾶς δείχνουν ὅτι τό θαῦμα λειτουργεῖται ἐντός τῆς κτίσεως, ἄρα δέν εἶναι ξένο πρὸς τήν κτιστή μας φύσι, πρὸς τήν κτιστή μας πραγματικότητα. Ὅσα μέσα ἢ χάρις τοῦ Θεοῦ χρησιμοποιεῖ γιά τήν θαυματουργική επέμβασι, εἶναι μέσα φυσικά καί ἐντός τῆς κοσμικῆς νομοτέλειαι. Τό θαῦμα τελεῖται σέ συγκεκριμένο χωροχρονικό πλαίσιο, ὅμως συμβαίνει τότε οἱ νόμοι τῆς κτιστῆς αὐτῆς φύσεως νά λειτουργοῦν μέ ἀπροσδόκητο τρόπο γιά τήν ἀνθρώπινη λογική καί παραδοχή, μέ ἀπροσδόκητο τρόπο ἔναντι τοῦ ἡδισμένου καί γνωστοῦ. Γιά παράδειγμα, στήν θεραπεία τοῦ τυφλοῦ τῆς Ἱεριχοῦς, τό θαῦμα δέν ἔγινε ἐκτός

κτίσεως, δέν εἶναι ξένο πρὸς τήν κτιστή μας πραγματικότητα, καί ὁ ἀπροσδόκητος τρόπος πού λειτουργήσε ὁ φυσικός νόμος γιά τήν ἀνθρώπινη λογική, εἶναι αὐτή καθ' αὐτή ἡ θεραπεία ἑνός ἀνθρώπου πού ἡ βλάβη τῆς ὁράσεώς του ἦταν ἀδύνατον νά ἀποκατασταθεῖ μέ μέσα ἀνθρώπινα. Ἄλλο παράδειγμα, στήν θεραπεία τοῦ παραλύτου τῆς Βηθεσδα ὁ ἀνδρωπος ἐκεῖνος θεραπεύτηκε μετά ἀπό πολλά ἔτη ἀσθενείας, ὅταν κανεῖς ἀνδρωπος δέν κατάφερε νά βελτιώσει τήν κατάστασι τῆς υἱείας του μέ ἀνθρώπινα θεραπευτικά μέσα. Στήν ἀνάστασι τοῦ Λαζάρου, εἶχαν περάσει τέσσερις ἡμέρες ἀπό τόν θάνατό του. Ποιός φυσικός νόμος θά ἀνέτρεπε ἕνα

τέτοιο γεγονός, αλλά και ποιος φυσικός νόμος θά μπορούσε να εξηγήσει την ανάστασι ενός ανθρώπου του οποίου ήδη το σώμα εύρισκόταν σε κατάσταση αποσυνθέσεως;

Κάτι άλλο πού επίσης δείχνει ότι τό θαῦμα δέν εἶναι ξένο ἀπό τήν φύσι μας καί τό ὅποιο θά πρέπει νά προσέξουμε, εἶναι ἡ ἀποκατάστασις τοῦ ἀνθρώπου διά τοῦ θαύματος ἐν τῇ φύσει του, ἡ ἐπαναφορά του στήν κατὰ φύσιν κατάστασι. Καί χρησιμοποιοῦμε καί πάλι ὡς παράδειγμα τόν τυφλό τοῦ ἐν λόγῳ ἀναγνώσματος. Ἡ ὄρασις πού ἀποκτᾷ καί πάλι αὐτός ὁ ἀνθρώπος δέν εἶναι διαφορετική ἀπό αὐτήν πού εἶχε πρίν, ἀπό αὐτήν πού ἔχει κάθε ἀνθρώπος. Ἐρχεται δηλαδή στήν προτέρα φυσική του κατάστασι καί ὄχι σέ μία κατάστασι ὑπερφυσική.

Τά ἄλλα παραδείγματα τῶν θαυμάτων πού ἀναφέραμε πρίν, ἔχουν νά μᾶς ποῦν τό ἴδιο. Ὁ χρονίως παράλυτος θεραπεύθηκε ἀπό τόν Χριστό καί ἐπανῆλθε στήν πρίν ὑγιή κατάστασι. Ὁ Λάζαρος, ἀνέστη τετραήμερος ἀπό τόν Θεάνθρωπο Ἰησοῦ ἀλλά δέν ἔλαβε ἄλλο σῶμα καί ἄλλη ζωή. Ἀνέστη καί ἀκολούθησε ἐκ νέου τήν ἴδια πορεία πού ἀκολουθεῖ κάθε ἀνθρώπος πού βλέπει μέρα μέ τήν μέρα τό σῶμα του νά φθειρεται καί νά ὀδηγεῖται στόν θάνατο.

Ἐπίσης, γιά τήν Ἐκκλησία μας, κάθε φυσικό φαινόμενο εἶναι ἓνα θαῦμα. Ὁ τρόπος πού

τό σύμπαν ὁλόκληρο λειτουργεῖ καί συνέχεται ἀπό τούς νόμους του, εἶναι ἓνα θαῦμα. Ἡ ἴδια ἡ ὑπαρξις τῆς κτίσεως, ἡ δημιουργία τῆς «ἐκ τοῦ μή ὄντος» εἶναι ἓνα θαῦμα, εἶναι μέρος τοῦ σχεδίου τῆς Θείας Οἰκονομίας, ἄρα ἔκφρασις τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ.

Προσπαθήσαμε μέ ὅσα εἶπαμε μέχρι τώρα νά ἐπισημάνουμε ὅτι τό θαῦμα ἐνῶ εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν ἀκτίστων ἐνεργειῶν τοῦ Τριαδικοῦ μας Θεοῦ δέν εἶναι κάτι ξένο πρὸς τήν φυσική πραγματικότητα, κάτι ξένο ἀπό τόν ἴδιο τόν ἀνθρώπο ὡς δημιουργημα τοῦ Θεοῦ. Δέν εἶναι ἀπαραίτητα ἀνεξήγητο καί μή προσεγγίσιμο μέ τήν λογική, σίγουρα ὅμως εἶναι περισσότερο κατανοητό καί ἀντιληπτό μέ τίς πνευματικές αἰσθήσεις τοῦ ἀνθρώπου.

Τό θαῦμα, παράλληλα μέ ὅσα εἶπαμε, μπορούμε νά τό χαρὰκτηρίσουμε καί ὡς ὑπέρ φύσιν γεγονός ὑπό ἄλλη ὅμως ἔννοια. Πρῶτα ἀπ' ὅλα γιατί εἶπαμε ὅτι εἶναι ἔκφρασις τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Αὐτή ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ δέν εἶναι ἀγάπη κτιστή, εἶναι ἀγάπη ὑπέρ τήν ἰδικήν μας φύσιν. Συγκαταβαίνει στά ἀνθρώπινα μέτρα, μπαίνει στά δικά μας πλαίσια ἀλλά δέν ὀρίζεται ἀπό τά δικά μας μέτρα καί τά δικά μας πλαίσια. Εἶναι ἀγάπη ἄκτιστος, ἀγάπη πού δέν ὑπόκειται σέ καμία ἀνάγκη καί σέ κανένα μέτρο. Ἐκφράζεται ἀπλά, μέσα καί ἀπό δικούς μας ὅρους καί σίγουρα μέ τρόπους πού τήν καθιστοῦν μεδεκτὴ ἀπό τόν

άνθρωπο. Ἐπίσης, ἡ ἀγάπη αὐτή εἶναι τό ἀρχέτυπον τῆς ἰδικῆς μας ἀγάπης, τῆς πορείας μας γιά ὑπέρβασι τοῦ κτιστοῦ καί ἐπιτευξι τοῦ καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ. Μέ τήν ἔννοια αὐτή τό θαῦμα μπορεῖ νά χαρακτηρισεῖ καί ὡς ὑπέρ φύσιν γεγονός. Ἀποκαλύπτει τήν ἄκτιστο, τήν ὑπέρ τήν ἀνθρωπίνην φύσιν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ στόν ἄνθρωπο καί τόν καλεῖ νά ἀνεβεῖ κατά χάριν στό ὕψος αὐτῆς, νά γίνεῖ πολίτης τῆς αἰωνίου βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Τό θαῦμα εἶναι ἓνας ὁδοδείκτης, ἀλλά ὅχι ὁ μόνος, τῆς σωτηριώδους πορείας τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τό κτιστό στό ἄκτιστο.

Ὑπάρχει καί κάτι ἀκόμη. Ὁ ἄνθρωπος δέν πλάσθηκε γιά τόν θάνατο καί τήν φθορά. Αὐτά παρεμβλήθησαν στήν ἀνθρώπινη φύσι μέ τό Προπατορικό ἁμάρτημα καί συνεχίζουν νά εἶναι παρόντα στή ζωή μας μέσα ἀπό τήν πραγματοποίησι τῆς ἁμαρτίας. Τό θαῦμα εἶναι ἡ ἀποκατάστασις τῆς φθαρείσης ἀνθρωπίνης φύσεως, καί κρύβει μέσα του τήν ἀνάγκη τοῦ ἀνθρώπου νά ὑπερβεῖ τήν φθορά καί τόν θάνατο. Φαίνεται αὐτό καί στό θαῦμα τῆς θεραπείας τοῦ τυφλοῦ γιά τό ὁποῖο μιλάμε. Ζητοῦσε δυνατά, κραύγαζε πρὸς τόν Ἰησοῦ γιά τήν θεραπεία του. Ἦθελε νά διώξει ἀπό πάνω του τήν φθορά πού τόν εἶχε κατακλύσει καί νά ξαναβρεῖ τό φῶς του. Καί ὁ Χριστός πολὺ πρόθυμα τόν θεραπεύει.

Ἡ θεραπεία δέν εἶναι μόνον

σέ ἐπίπεδο σωματικό, ἀλλά καί πνευματικό. Εἴπαμε πρὶν, ὅτι ἡ φθορά καί ὁ θάνατος εἶναι τὰ ἀποτελέσματα τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος, τῆς ἁμαρτίας ἐν γένει. Ἡ θεραπεία τοῦ σώματος πάει πολὺ βαθύτερα. Εἶναι ἓνα ἄνοιγμα στήν ψυχὴ κάθε θεραπευμένου, κάθε ἀποδέκτου τοῦ θαύματος, νά ἀντικρίσει τίς αἰτίες τῆς φθορᾶς καί νά ἀγωνιστεῖ νά τίς ἐξαλείψει, ἀναβαπτίζοντας τήν πορεία του μέσα στήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Αὐτός εἶναι καί ὁ λόγος πού σέ πολλὰ θαύματα ὁ Χριστός ζητᾷ ἀπὸ τόν θεραπευμένο νά ἀπέχει ἀπὸ τήν ἁμαρτία, νά μὴν ἐπαναλάβει τήν αἰτία τῆς φθορᾶς. Τό θαῦμα τῆς θεραπείας τοῦ τυφλοῦ θεραπεύει τήν ἀνθρώπινη ἀδυναμία καί ταυτοχρόνως δείχνει τόν ψυχοσωματικό ἄνθρωπο ὅπως ἦταν πρὶν τήν φθορά, πρὶν τήν ἁμαρτία. Ἔτσι, τό θαῦμα πέρα ἀπὸ τήν σωματική θεραπεία εἶναι καί ἓνα ἰσχυρό κάλεσμα γιά ἀλλαγὴ πορείας ἀπὸ τό παρὰ φύσιν στό κατὰ φύσιν καί στήν συνέχεια στό ὑπέρ φύσιν. Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός τονίζει ὅτι ἡ μετάνοια εἶναι ἓνα θαῦμα τελούμενο καθημερινῶς ἐντὸς τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ἡ πορεία αὐτῆ τοῦ ἀνθρώπου νά ἀναγνωρίσει τό παρὰ φύσιν (δηλαδή τήν ἀποστασία του ἀπὸ τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἄρα φθορά καί θάνατος), νά περάσει στήν κατὰ φύσιν κατάστασι (στήν κατ' εἰκόνα Θεοῦ δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου)

καί ἀπό ἐκεῖ νά προχωρήσει στό ὑπέρ φύσιν (πού εἶναι ἡ ὁμοίωσις τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τόν Θεόν).

Ἐνα ἄλλο στοιχεῖο τοῦ θαύματος εἶναι ὅτι ἔχει ἀποδέκτες ὅλους μας καί ὅλη τήν δημιουργία. Εἶπαμε ὅτι τό θαῦμα εἶναι μέρος τοῦ σχεδίου τῆς Θείας Οἰκονομίας γιά τήν σωτηρία ὅλων μας. Εἶναι ἔκφρασις τῆς ἀκτίστου ἀγάπης τοῦ Θεοῦ μέ μέσα χτιστά πού δέν ὀρίζουν τήν ἀγάπη αὐτή, ἀλλά τά ἴδια αὐτά χτιστά μέσα μεταμορφώνονται μέσα στήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Ὅλο αὐτό τό σχέδιο τῆς Θείας Οἰκονομίας δέν πραγματοποιεῖται γιά ἕναν μόνον ἀνθρωπο ἀλλά γιά ὅλους μας. Ἐτσι πρέπει νά δοῦμε καί τό θαῦμα. Στήν Εὐαγγελική περικοπή, ἀπό τήν ὁποία λάβαμε ἀφορμή γιά τό θέμα μας, φαίνεται αὐτό πού λέμε. Ὁ τυφλός στεκόταν στήν ἄκρη τοῦ δρόμου καί μέ ὅλη τήν δύναμι τῆς φωνῆς του ζητοῦσε τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Πολλοί ἦταν ἐκεῖνοι πού τόν ἐμπόδιζαν καί τόν ἐπιτιμοῦσαν νά σιωπήσει. Αὐτοί πού τόν ἐμπόδιζαν ὅμως ἦταν ἀνθρώποι πού ἀκολουθοῦσαν τόν Ἰησοῦ, πού ἄκουγαν τήν διδασκαλία Του. Αὐτοί ἦσαν σέ πιό τραγική πνευματικῶς κατάσταση ἀπό τόν τυφλό. Εἶχαν δίπλα τους τόν Θεάνθρωπο, τόν ἔβλεπαν, τόν ἄκουγαν καί ἀκόμα δέν εἶχαν ἀποδεχθεῖ τήν ἀγάπη Του. Καί ὁ Χριστός μέ τό θαῦμα τῆς θεραπείας τοῦ τυφλοῦ δέν ἀνοίγει μόνον τά σωματικά μά-

τια τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, ἀλλά ἀνοίγει καί τά πνευματικά μάτια τῶν ἀνθρώπων πού τόν ἀκολουθοῦσαν. Τούς δείχνει ποιό εἶναι τό μήνυμα τῆς αἰωνίου βασιλείας Του, τό μήνυμα τῆς φιλανθρωποῦ συγκαταβάσεως Του. Γι' αὐτό καί μετά τήν θεραπεία, βλέπουμε ὅτι μαζί μέ τόν πρίν τυφλό καί ὅλος ὁ Λαός δοξολόγησε καί ὑμνήσε τόν Θεό. Οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι πού πρίν ἐμπόδιζαν τόν τυφλό νά βρεῖ τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ, τώρα δοξολογοῦν τόν Θεό ἀκριβῶς γι' αὐτήν τήν ἔκφρασι τοῦ ἐλέους Του. Ἐτσι, τό θαῦμα προσφέρει ἀνακαινισμό καί σωτηρία μαζί μέ τόν ἄμεσα θεραπευόμενο καί σέ ὅλους ὅσοι γίνονται μάρτυρες τοῦ θαύματος.

Καί πάλι ὅμως δέν σταματᾷ ἐκεῖ. Χρόνια πολλά ἔχουν περάσει καί συνεχίζουμε νά ἀκοῦμε τό θαῦμα αὐτό στους Ναούς μας, ὡς Εὐαγγελική περικοπή. Καί κάθε φορὰ πού μελετοῦμε τήν Καινή Διαθήκη λαμβάνουμε μήνυμα σωτηρίας μέσα ἀπό τό θαῦμα αὐτό καί ὅλα τά ἄλλα θαύματα τοῦ Χριστοῦ μας. Ἄρα ἀποδέκτες τοῦ θαύματος δέν εἶναι μόνο οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀλλά ὅλοι μας. Ὅσοι ἀκοῦμε ἢ διαβάζουμε αὐτό τό θαῦμα τοῦ Χριστοῦ, γινόμαστε μάρτυρες αὐτοῦ καί ἐφόσον τό θέλουμε, γινόμαστε καί ἀποδέκτες τῶν μηνυμάτων του καί τῶν εὐεργεσιῶν του. Τό θαῦμα δηλαδή, ὡς πρὸς τήν ἐνέργειά του, ξεφεύγει τά πλαίσια τοῦ

χώρου καί τοῦ χρόνου μέσα στά ὁποῖα τελεῖται, καί ἐκτείνεται στήν αἰωνιότητα.

Μέσα ἀπό ἐμᾶς, ἀποδέκτης τοῦ θαύματος εἶναι καί ἡ κτίσις ὁλόκληρη. Ὁ ἄνθρωπος πού θεραπεύεται δέν εἶναι μόνον μέρος τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἀλλά καί μέρος πάσης τῆς δημιουργίας βεβαίως ὡς τό σημαντικότερο καί κορυφαῖο δημιουργήμα τοῦ Θεοῦ. Ἡ στενή σχέσις μεταξὺ ἀνθρώπου καί δημιουργίας, συμπαρασύρει τήν κτίσι στήν σωτηρία ἢ τήν ἀπώλεια καί τήν φθορά, ἀναλόγως τῆς πορείας τοῦ ἀνθρώπου. Καί πάλι ἐπαναλαμβάνουμε, ἡ ἐνέργεια ἐνός θαύματος σπάει τά ὅρια τοῦ χρόνου καί τοῦ χώρου καί προσδίδει μία αἰώνια προοπτική στήν κτίσι ὁλόκληρη. Ἐπομένως, τό σωτηριῶδες μήνυμα ἐνός θαύματος ἀφορᾷ ὅλους μας, ἀκόμα καί ἂν ἔχουν περάσει αἰῶνες ἀπό τό χωροχρονικό πλαίσιο πού αὐτό ἔγινε.

Ἐνα ἄλλο πολύ σημαντικό στοιχεῖο τοῦ θαύματος, πού δέν δίξαμε ἀκόμη, εἶναι τό θέμα τῆς πίστεως. Τό πόσο σημαντικό εἶναι, φαίνεται ἀπό τόν ἴδιο τόν Χριστό ὁ ὁποῖος σέ κάθε θαῦμα Του συνδέει ἄμεσα καί ἰσχυρά πίστι καί θαῦμα. Σέ πολλές θαυματουργικές Του ἐπεμβάσεις ζητᾷ προηγουμένως τήν πίστι τῶν ἀνθρώπων ἐνῶ σέ κάποιες ἄλλες ἀπλά τήν ἀναγνωρίζει στόν τρόπο πού τόν πλησιάζουν οἱ ἄνθρωποι πού ζητοῦν τό θαῦμα. Κάτι τέτοιο συμβαί-

νει στήν θεραπεία τοῦ τυφλοῦ τῆς Ἱεριχοῦς. Ὁ Χριστός δέν ζήτησε τήν πίστι τοῦ τυφλοῦ. Τήν γνωρίζει ὡς παντογνώστης Θεός καί τήν βλέπει στόν τρόπο πού ὁ τυφλός φωνάζοντας δυνατά καλοῦσε τόν Χριστό κοντά του. Ὁ τυφλός φώναζε «Ἰησοῦ υἱέ Δαυίδ, ἐλέησόν με». Μέσα στή φράσι αὐτή, ἀποκαλύπτεται ἡ πίστις του. Ἀποκαλεῖ τόν Ἰησοῦ υἱό τοῦ Δαυίδ συνοψίζοντας μέσα σ' αὐτήν τήν μεσσιανική φράσι ὅτι αὐτός εἶναι ἐκεῖνος πού γενεές ἀνθρώπων περιέμεναν, ὁ Μεσσίας γιά τόν ὁποῖο προεφήτευσαν οἱ Προφῆτες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Εἶναι ἐκεῖνος πού θά σώσει τό ἀνθρώπινο γένος καί θά τό ὁδηγήσει στήν προπρωτική του κατάστασι. Τήν πίστι του αὐτή τήν ἐκφράζει ὁ τυφλός μέ ὅλη τήν δύναμι τῆς ψυχῆς του καί τῆς φωνῆς του καί μάλιστα ξεπερνώντας τό ἐμπόδιο πού τόσοι συνάνθρωποί του τοῦ βάζουν καί προσπαθοῦν νά τόν κάνουν νά σιωπήσει.

Ὁ Χριστός λοιπόν βλέπει τήν πίστι του καί γι' αὐτό δέν τήν ζητᾷ ὅπως κάνει σέ ἄλλες περιπτώσεις. Μάλιστα ὁ τυφλός ἐκφράζει πολύ ἔντονα τήν πίστι του στόν Μεσσιανικό χαρακτήρα τοῦ Χριστοῦ καί μέ τήν ἴδια τήν θεραπεία του. Μήν ξεχνᾷμε ὅτι πολλοί ἐκ τῶν Προφητῶν π.χ. Ἱερειῖας, Ἡσαΐας, Ἰεζεκιήλ, στίς προφητεῖες τους γιά τήν ἔλευσι τοῦ Μεσσία ἀναφέρονται στήν ἀποκατάστασι τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, στήν θεραπεία

της από τίς ἀσθένειες καί τήν φθορά. Ἡ μεσσιανικότητα τοῦ Χριστοῦ φαίνεται καί ἀπό τήν προσέγγισι τοῦ ἀσθενοῦς ἀνθρώπου γιά τήν θεραπεία του.

Μέ τόν ἕναν ἢ τόν ἄλλο τρόπο, πάντως, ἡ πίστις εἶναι ὁ καθοριστικός παράγοντας γιά τήν τέλεσι τοῦ θαύματος. Τό θαῦμα ὅπως εἶπαμε λειτουργεῖ σωτηριολογικά γιά τόν ὅλο ἀνθρωποψυχῇ τε καί σώματι. Ἡ σωτηρία εἶναι συνέργεια Θεοῦ καί ἀνθρώπου. Ὁ Θεός δέν λειτουργεῖ δυναστευτικά μέ κανέναν τρόπο καί σέ καμία περίπτωσι. Ἐνεργεῖ τά πάντα γιά τήν σωτηρία μας, ἀλλά ἀφήνει σέ μᾶς νά τήν ἐνεργοποιήσουμε καταθέτοντας τήν πίστι μας, τήν συγκατάθεσί μας. Αὐτό τόν σκοπό ἔχει ἡ πίστις γιά τήν τέλεσι τοῦ θαύματος. Δέν εἶναι μία μαγική διαδικασία, ἀλλά συνάντησις Θεοῦ καί ἀνθρώπου πολύ δέ περισσότερο ὅταν αὐτή γίνεται σέ στιγμές πόνου καί δοκιμασίας ὅπως εἶναι μία ἀσθένεια, ἀσχετα ἀπό τίς αἰτίες πού τήν προκάλεσαν. Ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας μᾶς διδάσκει «πιστεύετε εἰς τό φῶς, ἵνα υἱοί φωτός γένησθε». Ἡ πίστις, στό βαθμό πού αὐτή καλλιεργεῖται καί ἐνδυναμώνεται, ἀποκαλύπτει στόν ἀνθρωποτό φῶς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἀνοίγει τοὺς ὀρίζοντες τῆς σκέψεώς μας, ὑπερβαίνει τήν ἀνθρώπινη λογική καί εἰσάγει τόν ἀνθρωπο στήν Θεία λογική, στήν κοινωνία μέ τόν Λόγο τοῦ Θεοῦ. Ἀντιθέτως, ἡ ἀπιστία ὁδηγεῖ σέ

δρόμους σκοτεινοῦς, σέ δρόμους ἀπαράκλητης ἀποξενώσεως.

Πίστις στόν Θεό εἶναι ἡ αἴσθησις τῆς πραγματικῆς, τῆς ζωντανῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ στήν ζωή μας. Ἡ πίστις εἶναι ἕνας διάλογος μέ τόν Θεό, καί σ' αὐτόν τόν διάλογο ἡ ἀπάντησις εἶναι τό θαῦμα τῆς σωτηρίας. Ὁ ἄπιστος, ἀκόμα καί θαῦμα νά δεῖ, θά τό προσεγγίσει ἐπιφανειακά καί θά προσπαθήσει νά τό ἐρμηνεύσει μόνο μέ τήν λογική του. Ἡ πίστις ὅμως πού φέρνει τό θαῦμα εἶναι ὑπέρβασις τῆς λογικῆς. Ποιά ἀνθρώπινη λογική θά μπορούσε νά ἐξηγήσει στόν τυφλό τῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς τήν θεραπεία του; Ἡ πίστις λοιπόν εἶναι σημαντικό στοιχεῖο τοῦ θαύματος καί προϋπόθεσις αὐτοῦ. Σέ κάθε θαῦμα τοῦ Χριστοῦ μας προηγεῖται ἡ πίστις καί ἔπεται ἡ θαυματουργική Του ἐπέμβασις. Στίς μέρες μας ἀντιμετωπίζουμε τό θαῦμα διαφορετικά. Ἄς μὴν ἀναφέρουμε συγκεκριμένες περιπτώσεις καί νά μείνουμε γενικά στό ὅτι οἱ περισσότεροι ἀπό τοὺς Χριστιανούς μας ἀντιλαμβάνονται τό θαῦμα πολύ ἐπιφανειακά. Πολλοί λένε «ἔχω ἀνάγκη νά βλέπω αὐτό τό περιστατικό, τό θαῦμα, γιατί ἔχω χάσει τήν πίστι μου μέ ὅσα κατὰ καιρούς συμβαίνουν» ἢ «θέλω νά δῶ τό θαῦμα γιά νά πιστέψω». Τό ἀναφέραμε αὐτό γιά νά δοῦμε τό λάθος πού κάνουμε ὅλοι μας σχετικά μέ τήν πίστι καί τό θαῦμα.

Τό λάθος εἶναι ὅτι ἐπιζη-

τοῦμε ἓνα θαῦμα γιά νά πιστέψουμε. Ἀντιστρέφουμε ὅμως τά πράγματα ἀπό τήν σειρά πού τούς ἔδωσε ὁ ἴδιος ὁ Θεός μας. Σέ ὅλα τά θαύματα τοῦ Χριστοῦ μας βλέπουμε ὅτι ἡ πίστις προηγείται τοῦ θαύματος καί χωρίς αὐτήν ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ δέν ἐνεργεῖ. Ἐμεῖς κάνουμε τό ἀντίθετο, θέλουμε πρῶτα τό θαῦμα καί ἔπειτα θά πιστέψουμε. Ὅταν ὅμως ἀντιμετωπίζουμε ἔτσι τό θαῦμα, τότε δέν μποροῦμε νά κατανοήσουμε τό μήνυμά του, δέν μποροῦμε νά βιώσουμε τό μέγεθος τῆς σωτηρίας πού μᾶς προσφέρεται, δέν μποροῦμε ἐν τέλει νά καταλάβουμε τί εἶναι ἐκ Θεοῦ καί τί ὄχι.

Ἡ προσφερομένη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μέσα ἀπό τό θαῦμα, πρέπει νά βρεῖ πρόσφορο ἔδαφος στήν καρδιά μας γιά νά σταθεῖ, καί αὐτό τό πρόσφορο ἔδαφος ὀνομάζεται πίστις. Κανείς δέν ἀντιλέγει ὅτι τό θαῦμα ἐνισχύει τήν πίστι μας, ἐνισχύει ὅμως καί προάγει τήν πίστι πού ἤδη ὑπάρχει. Τό θαῦμα δέν γεννᾷ τήν πίστι, ἀλλά ἡ πίστις τό θαῦμα, καί στήν συνέχεια τό θαῦμα ἔρχεται νά ἐνδυναμώσει καί νά προάγει τήν ἤδη ὑπάρχουσα πίστι. Τό λάθος αὐτό πού κάνουμε, φαίνεται καί ἀπό τό γεγονός πώς μόλις ἀκούσουμε γιά ἓνα θαῦμα σπεύδουμε ἀπό περιέργεια νά δοῦμε ἂν αὐτό εἶναι πράγματι ἔτσι ἢ ὄχι. Μένουμε στά καθαρά ἀνθρώπινα πλαίσια καί δέν λαμβάνουμε τίποτε τό Θεῖο καί

οὐράνιο πού ἔχει νά μᾶς πεῖ ἓνα θαῦμα.

Κάτι τελευταῖο πού πρέπει νά ἀναφέρουμε, εἶναι ὅτι τό θαῦμα χρειάζεται πολύ προσοχή καί πίστι ὅχι μόνο πρὶν γίνει, ἀλλά καί μετά τήν τέλεσί του. Ὁ Θεός μας γιά τούς λόγους πού Ἐκεῖνος κρίνει, ἐπεμβαίνει στήν ζωή μας θαυματουργικά καί μᾶς προσφέρει ὅσα μέχρι τώρα σχολιάσαμε. Μήν νομίσουμε ὅμως ὅτι ἓνα θαῦμα σημαίνει ἀπαραίτητα καί ἐκλεκτότητα Θεοῦ. Ἡ ἐκλεκτότητα χαρίζεται ἀπό τόν Θεό ἀναλόγως τοῦ τρόπου πού ἐμεῖς χειριζόμαστε τίς Θεῖες δωρεές Του. Ὁ τυφλός τῆς Ἱερικιοῦς εἶναι ἓνα πολύ ὁμορφο παράδειγμα. Δοξολόγησε τόν Θεό γιά τήν θεραπεία του καί προχώρησε ἀκόμα παραπέρα ἐκμεταλλεόμενος τήν δωρεά τοῦ Θεοῦ. Ἀκολούθησε, ἀναφέρει τό κείμενο, τόν Ἰησοῦ, δείγμα ὅτι ἡ θεραπεία του δέν ἦταν μόνο σέ σωματικό ἐπίπεδο. Ἦταν θεραπεία τοῦ ὅλου ἀνθρώπου, θεραπεία ψυχосωματική.

Δέν φτάνει λοιπόν νά ζήσεις ἓνα θαῦμα, ἀλλά, ὅπως λέει ὁ Ἅγιος Μάρκος ὁ Ἡσυχαστής, «νά ἀφήσεις τόν τόπο καί τόν τρόπο σου ἐκεῖ πού ἔμεινε ἡ ἀσθενεία σου καί ἡ ἀδυναμία σου καί νά τρέξεις νά ἀκολουθήσεις τόν Ἰησοῦ». Ἄν δέν τό κάνεις, νά εἶσαι σίγουρος πώς ὁ καιρός θά περάσει καί θά ξαναβρεῖς μπροστά σου τήν ἀδυναμία πού ἄφησες».

ΕΝΑΡΞΙΣ ΝΕΑΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

Ὡς εἶναι γνωστόν, κατά παλαιὸν ἔθος στήν Ἱερά μας Μητρόπολι, τὸν μῆνα Ὀκτωβρίου ἀρχίζει ἡ νέα περίοδος τοῦ πνευματικοῦ καὶ κατηχητικοῦ ἔργου τῆς Τοπικῆς μας Ἐκκλησίας. Αὐτό περιλαμβάνει διάφορες δράσεις, ὅπως ἀπογευματινά Κηρύγματα, Κατηχητικά μαθήματα, Ἑνοριακές ομάδες μελέτης τῆς Ἁγίας Γραφῆς, μαθήματα Βυζαντινῆς Μουσικῆς, ομάδες μελέτης θεολογικῶν καὶ ἀντιαιρετικῶν θεμάτων, μέ σκοπὸ τὸν καταρτισμὸ καὶ τὴν πνευματικὴ καλλιέργεια τοῦ Λαοῦ μας.

Ἔτσι, τὴν Κυριακὴ τοῦ Σπο-

ρέως, 11η Ὀκτωβρίου 2015 καὶ ὥρα 5:30 τὸ ἀπόγευμα, στὸν Μητροπολιτικὸ Ἱερό Ναὸ τοῦ Ἁγίου Βασιλείου Τριπόλεως ἐτελέσθη Ἀρχιερατικὸς Ἑσπερινὸς καὶ Ἀγιασμὸς, ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ, πλαισιωμένου ἐκ πολλῶν Ἱερέων, Κατηχητῶν καὶ Κατηχητριῶν, διδασκόντων καὶ διδασκομένων, Κατηχητοπαίδων στὰ Κατηχητικά Σχολεῖα ὅλων τῶν βαθμίδων, πλήθους κόσμου, ἐνοριτῶν καὶ ἀγαπώντων τὸ κατηχητικὸ ἔργο τῆς ἁγίας μας Ἐκκλησίας, γιὰ τὴν κήρυξι τῆς ἐνάρξεως τῆς νέας περιόδου

τοῦ πνευματικοῦ καί κατηχητικοῦ ἔργου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας.

Ὁ Σεβασμιώτατος στήν ὁμιλία του ἔκανε ἀναφορά στήν παράδοση τοῦ Κατηχητικοῦ ἔργου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί τῶν κατὰ Κυριακή Ἑσπερινῶν Κηρυγμάτων καί εὐχήθηκε καλή δύναμι στό δύσκολο ἔργο πού ἀναλαμβάνουν Ἱεροκλήρυκες, Κατηχητές καί Κατηχήτριες καί τούς ζήτησε νά καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια ὥστε τό ἔργο τους νά εἶναι εὐλογημένο, νά ἀποδώσει καρπούς ἑκατονταπλασίονας καί οἱ πνευματικές δημωνιές τῶν χριστιανῶν τῆς Μητροπόλεως νά πυργώσουν στίς καρδιές τους.

Εἰσὶς, γιά τόν καλύτερο συντονισμό τοῦ Κατηχητικοῦ ἔργου τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, τήν

Πέμπτη 1ῃ Ὀκτωβρίου 2015 τό ἀπόγευμα, ἔλαβε χώρα ἡ Σύναξις τῶν Στελεχῶν Κατηχήσεως τῶν Ἑνοριῶν τῆς Τριπόλεως στόν Ἑνοριακό Ἱερό Ναό τῆς Ἁγίας Βαρβάρας Τριπόλεως. Ἀρχικῶς ἐτελέσθη ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ στό Παρεκκλήσιο τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καί ἐν συνεχείᾳ ἀκολούθησε ἡ εἰσήγησις τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας, ὁ ὁποῖος ἦταν καί ὁ ὑπεύθυνος τῆς Συνάξεως.

Ὁ Μητροπολίτης μας ὁμίλησε στούς Κατηχητές καί τούς ὑπευθύνους τῶν Ἑνοριῶν τῆς Τριπόλεως, ἀπηθύνε μήνυμα συνεργασίας καί οἰκοδομῆς πρὸς τὰ ἐκλεκτά στελέχη καί πρόσκλησι μεγαλύτερης συμμετοχῆς στά δρώμενα τοῦ νεανικοῦ ἔργου, τονίζοντας ἰδιαίτερως ὅτι τό ἔργο

της Κατηχήσεως πρέπει νά λαμβάνει τά μηνύματα τῶν καιρῶν, νά περιλαμβάνει ὅλο τό φάσμα τῶν προβληματισμῶν καί δυσκολιῶν πού συναντοῦν οἱ ἄνθρωποι σήμερα καί ιδιαίτερα οἱ νέοι ἄνθρωποι, στούς ὁποίους στηρίζονται οἱ ἐλπίδες καί οἱ προσδοκίες τῆς κοινωνίας μας. Τέλος, ἐκλείσει ἐπισημαίνοντας ὅτι ἡ Κατήχηση δέν πρέπει νά ἀρκεῖται στήν ἀπλή μετάδοσι τοῦ εὐαγγελικοῦ καί πατερικοῦ λόγου, ἀλλά νά γίνεται λόγος παρηγορίας τῶν ἀνθρώπων, λόγος ἀφυπνίσεως καί σωστοῦ προσανατολισμοῦ τῶν χριστιανῶν μας καί ιδιαίτε- ρως τῶν νέων παιδιῶν.

Πρός ἐνημέρωσιν τῶν Χριστιανῶν τῆς Μητροπόλεώς μας ἀναφέρουμε τίς κυριότερες δραστηριότητες τῆς νέας κατηχη-

τικῆς περιόδου.

Ἀπό τήν 11η Ὀκτωβρίου 2015 ἐκκينوῦν τά κατά Κυριακήν ἀπογευματινά κηρύγματα στόν Μητροπολιτικό Ἱερό Ναό Ἀγίου Βασιλείου Τριπόλεως. Τά ἐσπερινά Κηρύγματα θά ἀναλάβουν κι ἐφέτος οἱ Πανοσιολογιώτατοι Ἀρχιμανδριῖτες καί Ἱεροκλήρυκες τῆς Μητροπόλεως Μαντινείας καί Κυνουρίας π. Θεόκλητος Ντούλιας, Πρωτοσύγκελλος τῆς Μητροπόλεως καί ὁ π. Ἰουστίνος Τσαγγούρης, οἱ ὁποῖοι καί θά ἐπιμεληθοῦν τό θεάρεστο ἔργο τοῦ θείου κηρύγματος κάθε Κυριακή ἀπόγευμα ὥρα 5.30.

Λειτουργοῦν Συνάξεις τῶν Ἑνοριακῶν ὁμάδων μελέτης τῆς Ἀγίας Γραφῆς καί ὁμάδες Φοιτητῶν καί Ἐπιστημόνων στούς Ἱεροῦς Ναοῦς τῆς πόλεως μας,

ἀλλά καί σέ ἄλλες περιοχές τῆς Μητροπόλεώς μας.

Ἀπό τό Σάββατο 17ῃ Ὀκτωβρίου 2015 καί ἀπό ὥρας 11ης πρω-ῖνης ἄρχισαν τά μαθήματά τους τά κατώτερα Κατηχητικά Σχολεῖα γιά τούς μαθητές καί μαθήτριες τῶν Δημοτικῶν Σχολείων στούς Ἐνοριακοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς.

Ἀπό τό Σάββατο 17ῃ Ὀκτωβρίου 2015 καί ἀπό ὥρας 4ης ἀπογευματινῆς ἄρχισαν τίς ἐργασίες τους οἱ Μαθητικές Συντροφίες γιά μαθητές καί μαθήτριες Γυμνασίων καί Λυκείων, στό Πνευματικό Κέντρο τῆς Ἱερᾶς μας Μητροπόλεως ἐπὶ τῆς πλατείας

αἱ Ἐδνάρχου Μακαρίου, πρώην Ἀνεξαρτησίας, ἀπὸ τοὺς Ἱεροκήρυκες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἐπίσης, ἀπὸ 5ῃς Ὀκτωβρίου 2015 ἄρχισαν τά μαθήματα τῆς Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς στό Πνευματικό Κέντρο τῆς Ἱερᾶς μας Μητροπόλεως ἐπὶ τῆς πλατείας Ἐδνάρχου Μακαρίου. Ὅσοι ἐπιθυμοῦν νά μαθητεύσουν στήν πατρῶα Βυζαντινὴ Μουσική δύνανται νά παίρνουν πληροφορίες στά Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί στοὺς τηλεφωνικοὺς ἀριθμοὺς 2710-222446 καί 6972841159.

ΜΝΗΜΗ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ

Στή μνήμη τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς ἦταν ἀφιερωμένη ἡ ἐκδήλωσις πού ἔλαβε χώρα τό πρωί τῆς Κυριακῆς 4ῃ Ὀκτωβρίου 2015, στήν Πλατεία Φιλικῶν τῆς Τριπόλεως, ὅπου ἀπό πέρυσι ὑπάρχει τό Μνημεῖο τοῦ Προσφυγικοῦ Ἑλληνισμοῦ, λόγω τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ περιοχή αὐτή ἐδέχθη τούς περισσότερους πρόσφυγες ἀπό τήν Μικρά Ἀσία ὅταν ἤρθαν διωγμένοι στήν Πόλη μας.

Ἀρχικῶς ἐτελέσθη Δοξολογία στον Ἱερό Ναό τῆς Ἀγίας Αἰκατερίνης Τριπόλεως καί στή συνέχεια στήν Πλατεία Φιλικῶν ἐψάλει Ἐπιμνημόσυνος Δέησις καί ἀκολούθησε κατάθεσις στεφάνων στό Μνημεῖο τοῦ Προσφυγικοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Τήν ἐκδήλωσι μνήμης τῆς Μικρασιατικῆς Καταστροφῆς ἐτίμησε μέ τήν παρουσία του ὁ κ. Γιώργος Καραγιάννης, ὁ ὁποῖος συνέβαλε μέ τήν προσφορά του στή δημιουργία τοῦ μνημείου στήν Πλατεία Φιλικῶν. Ἰδιαιτέρως συγκινητική ἦταν ἡ παρουσία τοῦ τελευταίου ἐν ζωῇ πρόσφυγα ἀπό τήν Μικρά Ἀσία στήν Τρίπολι, τοῦ κ. Τάσου Μουκάκη. Ὑπέργηρος ἀλλά γεμάτος ζωντάνια ὁ κ. Μουκάκης ἔλαβε τό μικρόφωνο καί γεμάτος συγκίνησι περιέγραψε

ἐκεῖνες τίς δύσκολες περιόδους τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ὑψωσε μπροστά στό Μνημεῖο τοῦ Προσφυγικοῦ Ἑλληνισμοῦ τήν Ἑλληνική Σημαία, φθαρμένη ἀπό τόν χρόνο, ἀλλά γεμάτη περηφάνεια καί μνημές καθῶς ἡ Σημαία αὐτή εἶναι ἡ Σημαία που κάποτε ὑψωνόταν στό σπίτι τοῦ κ. Μουκάκη στήν Μικρά Ἀσία. Ὁ ἴδιος ἐτόνισε ὅτι ὅποιος ξεχνᾷ τό παρελθόν δέν ἔχει μέλλον καί παρότρυνε τά νέα παιδιά νά μελετοῦν καί νά γνωρίζουν τήν ἱστορία μας, γιά νά διδάσκονται ἀπό τό παρελθόν.

Ὁ Ἀντιπεριφερειάρχης Ἀρχαδίας κ. Βαγγέλης Γιαννακούρας εἶπε ὅτι εἶναι εὐκαιρία νά θυμηθοῦμε τί σημαίνει Πατρίδα, ἐνῶ γιά τούς πρόσφυγες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας εἶπε ὅτι ἔφεραν μία ἄλλη κουλτούρα καί μέσῳ αὐτῆς τό Ἕθνος μας ἔκανε σημαντικά βήματα προόδου. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Τρίπολης κ. Ἀναστάσιος Κακλαμάνος εἶπε ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοί πάσχισαν καί πολέμησαν γιά ὅλο τόν Ἑλληνισμό, γιά νά ἀπολαμβάνουμε σήμερα τήν Ἐλευθερία μας.

Τέλος, ὁ κ. Νίκος Τσαμουῦλος, μέ λόγο μεστό καί βαθυστόχαστο, ἐκφώνησε τόν πανηγυρικό τῆς ἡμέρας:

«Άξιαγάπητε φίλε και μέλος τῆς Προσφυγικῆς Οἰκογένειας τοῦ Σωματείου μας, Ἐπίτιμε Δημότη τοῦ Δήμου μας και δωρητὴ τοῦ Μνημείου τῶν Προσφύγων κ. Καραγιάννη Γιώργο, ἀγαπητές φίλες και φίλοι, συντοπίτες, ταξιδιῶτες και ἐπισκέπτες πού μᾶς τιμᾶτε σήμερα μέ τήν παρουσία σας, ἡ σημερινή ἡμέρα εἶναι κάτι παραπάνω ἀπό ξεχωριστή γιά ὅλους μας. Μόλις πέρνουμε, και τήν θυμᾶμαι τήν στιγμή αὐτή σάν τώρα, εἶχαμε τήν τιμή και τήν εὐθύνη νά ὀλοκληρώσουμε ἕνα ἱστορικό καθήκον γιά τήν Τρίπολη, νά ἀναδείξουμε τό μεγαλύτερο Μνημεῖο τοῦ Προσφυγικοῦ Ἑλληνισμοῦ στή Χώρα μας, ἔχοντας στό πλευρό

μας τόν μέγα εὐεργέτη τῆς Πανπροσφυγικῆς Ἑνώσεως Ἀρκαδίας κ. Καραγιάννη.

Στόν χρόνο αὐτόν πού πέρασε, φάνηκε καθαρά ὅτι ἡ κίνησή μας νά ἀναδείξουμε τό ζήτημα τῆς προσφυγιάς, ὑπῆρξε συντονισμένη μέ τήν βαθιά γνώση τοῦ Ἑλληνισμοῦ γιά τούς κύκλους πού κάνει ἡ Ἱστορία. Τό νέο προσφυγικό κύμα, ἀπό τήν Συρία κατά κύριο λόγο, αὐτό τό καλοκαίρι, δέν μπορεῖ παρά νά ξυπνήσει τίς μνήμες τῆς δικῆς μας περιπέτειας.

Ὅπως ἴσως γνωρίζετε, τήν ἀποφράδα ἐκείνη περίοδο τοῦ ματωμένου 1922, οἱ Ἕλληνες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κατευθύνθηκαν και πρὸς τήν Συρία σέ κα-

ραβάνια όλόκληρα. Σέ κάποιον πού δέν εἶναι ἐξοικειωμένος μέ τήν πραγματικότητα τῆς ἐγγύς Ἀνατολῆς, αὐτό ἴσως νά φανεῖ περίεργο. Ὅσοι ἀπό ἐσᾶς κρατᾶτε στήν μνήμη σας τό τεράστιο μωσαϊκό, ὅμως, τῶν ὄντως ἀλησιμόνητων πατρίδων, τό νά καταφύγουν οἱ Ἕλληνες στήν Συρία, τότε, ἦταν οὐσιαστικά μία ἐπιστροφή. Ἡ δοκιμαζόμενη σήμερα Παλμύρα ὑπῆρξε φάρος τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἡ περίφημη βασιλισσά της Ζηνοβία ἦταν Ἑλληνίδα. Οἱ σχέσεις τῶν δύο χωρῶν, Ἑλλάδας καί Συρίας, δέν περιμένουν ἐπίσημες κρατικές ἐπαφές. Εἶναι σμιλεμένες στόν χρόνο μέ ἀνθρώπινους δεσμούς. Θά θυμίσουμε ἐδῶ τόν περίφημο Ἅγιο καί λόγιο τῆς Ὁρθοδοξίας, τόν Ἐφραίμ τόν Σύρο, μία προσωπικότητα γεμάτη ἀγάπη γιά τόν ἀνθρώπο ἀλλά καί μία βαθιά

πνευματική φύση.

Οἱ Ἕλληνες καί σέ αὐτήν τήν πρόκληση τῶν καιρῶν μας, καί σέ αὐτό τό νέο κύμα προσφύγων, ἔχουμε σταθεῖ ἀλληλέγγυοι. Δέν θά μπορούσε νά γίνει διαφορετικά. Δέν ὑπῆρξε ἀσφαλῶς καρδιά πού νά μήν ράγισε μέ τήν εἰκόνα ἀπό τό κορμάκι τοῦ μικροῦ Ἀϋλάν, ὁ ὁποῖος ἔγινε μέ τήν θυσία του τό σύμβολο τῆς ἀνθρώπινης περιπέτειας. Εἰδικά ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες, εἴτε ἔχουμε προσφυγική καταγωγή εἴτε ὄχι, νιώσαμε ὅτι ἡ ἱστορία κάνει κύκλους. Οἱ δικές μας κυτταρικές μνήμες τῆς προσφυγιάς γιγάντωσαν καί μετουσιώθηκαν σέ ἀγάπη γιά τόν κατατρεγμένο αὐτῆς τῆς γῆς, τόν ἀδελφό μας.

Ἀγαπητοί φίλοι, ἡ συγκίνησή μας γιά τήν σημερινή ἐκδήλωση εἶναι μεγάλη καί λογική. Κάθε ἐπίσκεψη στό παρελθόν μας,

κάθε υπόμνηση της μεγαλειώδους συγκυρίας πού ονομάζουμε Μικρασιατική Καταστροφή, δέν εἶναι μία κενή νοήματος ἐδιμοτυπία. Εἶναι ἐπανάκληση τῆς ὁδύνης, εἶναι μία τελετή ἀνάκτησης τῆς ἱστορικῆς συνέχειας. Εἶναι, ἂν θέλετε, ἓνα προσκλητήριο γιά τό σήμερα, πού τόσο μά τόσο πολύ μοιάζει μέ τό χθές.

Ἡ Τρίπολη, δέν θά κουραστοῦμε νά τό λέμε, ἔχει ὑπάρξει φιλόξενη πατρίδα γιά τήν Μικρασιατική Ἑλλάδα, πού ἦρθε ἐδῶ, ρίζωσε, ἀνθίσε καί χάρισε στήν καρδιά τῆς Πελοποννήσου, στήν καρδιά τῆς Ἀρκαδίας, μία νέα πνοή, ἐκεῖ στό γύρισμα τοῦ ταραγμένου εἰκοστοῦ αἰώνα. Δέν μπορούμε καν νά φανταστοῦμε πῶς θά ἦταν ἡ ἰδιαίτερη αὐτή πόλη, ἡ Τρίπολη, χωρίς τήν συμβολή τοῦ προσφυγικοῦ στοιχείου. Ἡ Ἀρκαδία, ὅπως ὅλοι γνωρίζουμε, διαπεραιώθηκε

στήν Μικρά Ἀσία, ἵδρυσε ἀποικίες στήν κλασσική ἀρχαιότητα. Ἡ ἔλευση τοῦ προσφυγικοῦ στοιχείου στήν Τρίπολη καί σέ ὅλη τήν Πελοπόννησο ὑπῆρξε μέ τήν εὐρεία ἔννοια μία ἐπιστροφή στήν γῆ τῶν προγόνων. Ἡ σχέση τῆς Ἀρκαδίας μέ τήν Μικρά Ἀσία εἶναι τόσο παλαιά πού ἴσως καί νά τήν ξεχνοῦμε σέ ἓνα πρῶτο ἐπιφανειακό ἐπίπεδο. Ὁ ἱστορικός ἰστός ὅμως ἐκτείνεται ἀπό τήν βαθιά ἀρχαιότητα μέχρι τίς ἡμέρες μας. Τό ὕφαντό τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἶναι πολυσχιδές καί πολύπλοκο.

Μέ τά μάτια στήν δική μας προσφυγιά καί μέ τήν καρδιά ἀνοιχτή στήν νέα, πού πάλι προέρχεται ἀπό χῶματα νοτισμένα ἀπό τήν Ἑλληνική διασπορά, στεκόμαστε μέ ἄκρατη συγκίνηση σέ αὐτόν τόν τόπο, μπροστά σέ αὐτό τό μνημεῖο, σέ αὐτόν τόν κόμβο τῆς μνή-

μης. Ἡ Ὁρθόδοξη παράδοση δίνει τό μεγαλύτερο ἀνθρωπιστικό μήνυμα ὅταν λέει ὅτι ὅλοι εἴμαστε παρεπίδημοι καί ξένοι στήν γῆ. Ὅλοι εἴμαστε διαβάτες, ταξιδιῶτες, ταξιδευτές. Ὁ κόσμος δέν μᾶς ἀνήκει, ἐμεῖς ἀνήκουμε σέ αὐτόν, ὅσο ταξιδεύουμε στήν ἐπιφάνεια αὐτοῦ τοῦ συνταρακτικοῦ πλανήτη. Εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νά εἴμαστε στό πλάι ὁποιοῦ εἶναι ἀνέστιος, πλάνης καί κατατρεγμένος. Ἐμεῖς ὡς κάτοικοι τῆς Τρίπολης τό ξέρουμε αὐτό καλά, ἀποδεικνύουμε ἔμπρακτα τήν ἀλληλεγγύη καί τήν ἀνθρωπιά πού ὀφείλουμε νά ἔχουμε, κάθε φορά πού οἱ καιροί τό ἀπαιτοῦν.

Θά κλείσω τόν πανηγυρικό

τῆς ἰδιαίτερης αὐτῆς ἡμέρας, τῆς γενοκτονίας τῶν Ἑλλήνων Προσφύγων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, μέ τά λόγια τοῦ μεγάλου ποιητῆ μας, τοῦ Γιώργου Σεφέρη, πού σπάραξε λέγοντας: «Κύριε, βοήθα νά θυμόμαστε πῶς ἔγινε τοῦτο τό φονικό, τήν ἀρπαγή, τό δόλο, τήν ἰδιοτέλεια. Τό στέγνωμα τῆς ἀγάπης... Κύριε, βοήθα νά τά ξεριζώσουμε».

Αὐτό πού πρέπει νά ξεριζώσουμε, εἶναι ἡ αἰτία πού προκαλεῖ τήν προσφυγιά, ἄρα τήν ἀπληστία καί τό παιχνίδι τοῦ πολέμου. Εὐχομαι, εἶμαι σίγουρος, ὅτι ὅλοι εὐχόμαστε, νά εἶναι ἡ τελευταία φορά πού ξεριζώνονται ἀνθρωποὶ ἐνῶ ριζώνουν συμφέροντα».

ΕΝ ΤΩΙ ΛΑΛΗΝΤΟΥΡΚΩΝ ΜΑΛΕΜΩΝ 1921
Η ΠΟΛΥΤΕΚΡΟΣ ΜΑΧΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΑΓΚΙΡΑΣ
Η ΚΑΤΑΡΡΩΣΙΣ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ ΠΑΡΑ ΤΑΣ ΠΗΓΑΣ ΤΟΥ ΣΑΓΓΑΡΙΟΥ

DE LA GUERRE GRECO-TURQUE DE 1921
COMBAT TERRIBLE DEVANT ANGOURA
DEFAITE DES TURCS PRÈS DES SOURCES DU FLEUVE SANGAR

ΤΟ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΟ «ΟΧΙ» ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1940-41

Υπό Αϊδεσιμοτ. Δημητρίου Λυμπεροπούλου
Έφημερίου Ίερού Ναού Προφ. Ήλιού Τριπόλεως

Μέσα στο διάβα του αέναου άδυσώπητου χρόνου, πού παίρνει μαζί του ιστορικά γεγονότα και στιγμές ήρωισμού άλήστου μνήμης, δέν στέκεται ικανός αυτός ό ίδιος πανδαμάτορας χρόνος νά τά θέσει στή φθορά. Υπάρχουν στιγμές πού έχουν γραφεί μέ άνεξίτηλα χρυσά γράμματα εις τάς δέλτους τής ιστορίας μας.

Όταν κανείς ανοίξει, και όφείλει νά τό κάμει, τήν νεώτερη

Έλληνική Ίστορία και μελετήσει τό περιεχόμενό της, θά διαπιστώσει νά βρίδκει άγώνων και θυσιών, πού πλέκουν τό αίματοβαμένο στεφάνι τής Έλευθερίας. Η ιστορία συνιστά άσκησι μνήμης, μέσω τής όποίας τό παρελθόν μεταφέρεται στο παρόν και επεκτείνεται στο μέλλον. Η ιστορική μνήμη άποτελεί στοιχείο τής Έθνικής ταυτότητας ενός λαού.

Μέσα σε αυτήν τήν διαδρο-

μήν, ένα μαῦρο πέπλο σκεπάζει τήν δοξασμένη μάννα μας Ἑλλάδα πού δέν εἶναι τίποτα ἄλλο ἀπό τά τραγικά γεγονότα τῆς περιόδου τοῦ 2ου Παγκοσμίου Πολέμου, 1940-41, καί τῆς Κατοχῆς ἀπό τόν Ἰταλογερμανικό εἰσβολέα, ὡς καί ἄλλων προηγουμένων ἱστορικῶν περιόδων πού ἀνέδειξαν ὡς διαχρονικήν στάσιν ζωῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ τήν ἀντίστασιν πρὸς ὅσους ἐπιβουλεύονταν καί ἐπιβουλεύονται τήν ἀνεξαρτησίαν, τήν Ἑλευθερίαν τήν Δημοκρατίαν.

Πρόκειται γιά χαρακτηριστικόν ιδεῶδες πού ἔχει ἐνσωματωθεῖ στό κύτταρο τοῦ Ἑλλήνα Πατριώτη. Μέσα στήν πλειάδα αὐτῆ τῶν ἱστορικῶν γεγονότων, ἐξέχουσαν θέσιν καταλαμβάνει τό θαῦμα τοῦ ΕΠΟΥΣ 1940-41. Μπροστά στό μέγεθος τῆς μεγάλης αὐτῆς Ἐπετείου, ἰστάμεθα ἐνεοί θαυμάζοντας τήν ἀρετή, τήν τόλμη, τήν λεβεντιά, τήν γενναιοψυχία, τήν ὑψηρηφάνεια, τήν αὐτοθυσία, τῶν προγόνων μας ἡρώων καί ἡμιθέων ἀγωνιστῶν, πού ἔκαμαν «τό κορμί τους κόσκινο», ἐναντίον τοῦ Ἰταλικοῦ Φασισμοῦ καί τοῦ Γερμανικοῦ Ναζισμοῦ, οἱ ὅποιοι ἐπέδωκαν τήν ὑποδούλωσιν ἐνός λαοῦ, τοῦ Ἑλληνικοῦ, μέ ἱστορία χιλιάδων ἐτῶν.

Ἀμούστακα ἀκόμη τά γενναῖα Ἑλληνόπουλα προέταξαν τά στήθη τους ἀσπίδα καί πολέμησαν σάν λέοντες γιά τή φυλή, τό

αἷμα καί τήν τιμή τῆς Ἑλλάδος μας, στά χιονισμένα βουνά τῆς Ἀλβανίας καί τίς ἀπόκρημνες ρεματιές.

Θεωρῶ λοιπόν ὀρθόν καί σκόπιμον, ὡς καί χρέος μέν ἐπιτακτικόν, καί ἀπότησις φόρου τιμῆς στά λαμπρά παλληκάρια, νά παρουσιάσω τό παρόν κείμενον, κατόπιν τόσον ἐξ ἀφηγήσεων ἐπιζώντων ἀναπήρων πολέμου, ὅσον καί ἀπό ἐρευναν ἱστορικῶν γεγονότων, καταγεγραμμένων εἰς ἱστορικές ἀρχειακές πηγές.

Ἔτος 1940. Μήνας Ὀκτώβριος. Ἡμερομηνία 28η. Ἡ ἀποφράς ἐκείνη μέρα, κατά τήν ὁποίαν ὁ Ἰταλός Πρεσβευτής στήν Ἀθήνα Γκράτσι, στίς 3 ἡ ὥρα μετά τά μεσάνυχτα, χτύπησε τή πόρτα τοῦ Πρωθυπουργοῦ τῆς Ἑλλάδος Ἰωάννου Μεταξά καί τοῦ ἐπέδωσε τό τελεσίγραφο, διά τοῦ ὁποίου ἡ Ἰταλία ἀπαιτοῦσε, ἡ Ἑλλάδα νά παραδοθῇ εἰς τόν Ἰταλικόν Φασισμόν.

Ὁ Πρωθυπουργός ἀγέρωχος διάβασε τό κείμενο καί ἀπήντησε: «Λοιπόν Πόλεμος». Στίς 3:30-4:00 πρωινή, κάλεσε ἀμέσως τήν πολιτικήν ἀρχήν, ἡ ὁποία ἀπεφάσισε τό ἡρωικό ἐκεῖνο ΟΧΙ, τό ὁποῖον ἐξηγγέλθη μέ τό πρῶτον πολεμικόν διάταγμα.

Τό συγκινητικόν εἶναι, ὅτι πρίν τό ὑπογράψει ὁ Πρωθυπουργός, ἔκαμε τό σημεῖον τοῦ Σταυροῦ, τό ὁποῖον ἔκαμαν καί οἱ συνυπογράψαντες, ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος ὁ Β', ὁ Στρατάρχης

Ἀλέξανδρος Παπάγος, οἱ Ὑπουργοὶ καὶ οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων.

Εἶπε ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς κάμνοντας τό σημεῖον τοῦ Σταυροῦ: «Ὁ Θεός σῶζοι τήν Ἑλλάδα». Ἐδῶ ὁ τύπος τοῦ ρήματος σῶζοι, μέ «οι» εἶναι ἐγκλίσεως εὐκτικῆς καί σημαίνει εἶθε νά σώζη-σώση ὁ Θεός τήν Ἑλλάδα. Καί τήν ἔσωσε καί τήν σῶζει παρὰ τίς σύντομες καί μακροχρόνιες κατοχές.

Καί ἔγινε ἡ φωνή τοῦ λαοῦ διά τούς στρατιώτες «ἐντολή». Καί ἡ ἐντολή ὄχι μόνον τοῦ λαοῦ, ἀλλά τῶν ἀναρίθμητων Ἑλληνικῶν γενεῶν. Ἐντολή νά ὑπερασπίσουν τά ἱερά καί τά ὅσια. Οἱ στρατιῶτες τοῦ 1940, ἐξετέλεσαν λαμπρά τήν ρητὴν ἐντολήν τοῦ Ἑθνους μας. Καί ὄντως ἠκούσθη ἀπὸ τίς κορυφές τῶν χιονισμέ-

νων καί δυσπρόσιτων Ἀλβανικῶν βουνῶν.

Τήν 5:30 πρωινήν, μισή ὥρα πρό τῆς ἐκπνοῆς τοῦ Ἰταλικοῦ τελεσιγράφου, τά ἰταλικά στρατεύματα εἰσβάλλουν στήν Ἑλλάδα.

Το πρῶτο πολεμικό ἀνακοινωθέν: «Ἐδῶ Ραδιοφωνικός Σταθμός Ἀθηνῶν. Ἐκτατο ἀνακοινωθέν. Ἡ Ἑλλάς ἀπὸ τῆς 6ης πρωινῆς σήμερον εὐρίσκεται εἰς ἐμπόλεμον κατάστασιν πρὸς Ἰταλίαν. Αἱ Ἰταλικαὶ Στρατιωτικαὶ Δυνάμεις προσβάλλουν ἀπὸ τίς 5:30 πρωινῆς τῆς σήμερον, ἡμέτερα τμήματα προκαταλήψεων, τῆς Ἑλληνοαλβανικῆς μεθορίου. Αἱ ἡμέτεραι Στρατιωτικαὶ Δυνάμεις ἀμύνονται τοῦ Πατρίου ἐδάφους».

Γιὰ μιᾶς γενικὸς ξεσηκωμός. Τά γενναῖα Ἑλληνόπουλα ἀπο-

χαιρετοῦν μάννα – πατέρα – ἀδέρφια - παπποῦδες καί μέσα σέ ἕνα εἶδος φρενίτιδος ζωγραφισμένης στό πρόσωπό τους, καί τοῦτο ἀπό ἀγάπη καί τιμή γιά τήν Μάννα Ἑλλάδα, φεύγουν γιά τό μέτωπο. Δίνει ἡ μάννα σάν ἄλλη Σπαρτιάτισσα τήν εὐχή της. «Ἡ ΤΑΝ Ἡ ΕΠΙ ΤΑΣ». Ἐτσι ἀδάκρυτη στάθηκε στό κατώφλι, ἔως ὅτου ὁ γιός της χάθηκε στή γωνιά τοῦ δρόμου.

Τά λιγοστά καμιόνια μεταφέρουν τά λαμπρά παλληκάρια στά διάφορα στρατόπεδα τῆς χώρας. Ἡ συγκέντρωσις γίνεται στόν Σιδηροδρομικόν Σταθμόν Ἀθήνας. Τά βαγόνια πολλά. Οἱ φαντάροι μας ἀνεβαίνουν ἀκόμη καί στήν κορυφή τῶν βαγονιῶν, κρεμασμένοι σάν σταφύλια ἀπό τίς χειρολαβές. Πλῆθος κόσμου τούς ἀποχαιρετᾷ. Παπᾶδες καί καλόγεροι, ἀνάπηροι προηγούμενων πολέμων, μάννες μέ βυζανιάρικα παιδιά στήν ἀγκαλιά. Ὁ συρμός ξεκινᾷ. Τό σφύριγμά του, ἕνας πραγματικός παιάνας, καί τραβᾷ ἀγκομαχώντας ἐπάνω στίς παγωμένες ράγες γιά τό μέτωπο. Φθάνουν στά Ἑλληνοαλβανικά σύνορα.

Ἡ γαλανόλευκη νά κυματίζει. Ἡ σάλπιγγα νά παιανίζει ΘΟΥΡΙΟΥΣ, «προχωρεῖτε –προχωρεῖτε». Ἡ λόγχη νά ἀστράφτει. Ἡ ἰαχή «ΑΕΡΑ –ΑΕΡΑ», ἡ τραγουδίστρια τῆς ΝΙΚΗΣ, Σοφία Βέμπω, μέσα στά χιονισμένα βουνά τῆς Ἀλβανίας, μέ τά τραγούδια

τῆς «παιδιά τῆς Ἑλλάδος παιδιά, πού σκληρά πολεμᾶτε πάνω στά βουνά»... ἐμψύχωνε τούς ἥρωες τοῦ μετώπου. Οἱ ἀντρωμένες γυναῖκες Ἡπειρώτισσες λαβωμένες, μέ ματωμένα πόδια, νά κουβαλᾷνε στούς ὤμους τους κάσσες μέ πολεμοφόδια καί νά τραβᾷνε τά μουλάρια φορτωμένα, πού τά ἔφτανε μέχρι τή μέση τό χιόνι, στίς ἀπόκρημνες πλαγιές τῆς Πίνδου καί τοῦ Σμόλικα.

Ὁ Στρατιωτικός Ἱερέας μπροστά ἐνθαρρύνει τούς φαντάρους, τούς εὐλογεῖ καί νά τούς μεταδίδει τήν Θεϊάν Κοινωνίαν, γιά νά παίρνουν δύναμη στόν σκληρόν ἀγώνα. Γράφει ἕνας φαντάρης: «Χριστούγεννα 1940. Εἰκόνισμα, ἡ εἰκόνα τῆς Ὑπερμάχου Στρατηγοῦ. Καντήλι, ἕνα ἄδειο κουτί κονσέρβας μέ λίγο λάδι καί φυτίλι ἀπό βαμβάκι ἀτομικοῦ ἐπιδέσμου. Ἐκκλησία, ὁ σκοτεινός ἀχυρώνας μας. Στίς 3 ἡ ὥρα μετά τά μεσάνυχτα, στό ἀπαλό φῶς τοῦ καταυλισμοῦ μας, μέ τίς χλαῖνες στήν πλάτη, ἀφήναμε τίς ψυχές μας νά ψάλουν τήν Γέννηση τοῦ Χριστοῦ μας».

Συγκλονιστική ἡ ἡμερήσια διαταγή τοῦ Ὑποστράτηγου Βασιλείου Βραχνοῦ: «Γενναῖοι μου Ἀξιωματικοί, Ὑπαξιωματικοί καί ὀπλίτες. Πλημμυρισμένος ἀπό συγκίνηση, ἀλλά μέ θαυμασμό, καί μέ ὑπερηφάνεια μεγάλην, ἀπευθύνομαι σέ σᾶς, τούς ἥρωες τῆς Τρεμπεσίνας, τοῦ Κιάφε Λούσιτ, τοῦ ὑψώματος τοῦ

731, σᾶς στέλνω θερμόν χαιρετισμόν, ἐξ ὀνόματος τῆς Πατρίδος, καί εὐχομαι ἀπό καρδιᾶς ὅπως ἡ νίκη στεφανώνει πάντοτε τό ἔνδοξο μέτωπό σας».

Σύμβολον καί φωτεινόν ὁρόσημον τῆς Ἑλληνίδας Μάννας τοῦ ἔπους τοῦ 1940 – 41, στάθηκαν καί θά στέκονται ἔσαι τά λόγια μίας δεύτερης Μπουμπουλίνας, τά ὁποῖα αὐτούσια παραδέτω, τῆς Κυπαρισσιώτισσας ὑπερπολύτεκνης χήρας μάννας (9 ἀγόρια καί 1 κόρη) Ἑλένης Ἰωάν. Ἰωαννίδου:

«Πρός
Τόν Πρόεδρον τῆς
Κυβερνήσεως
Κύριον Ἀλέξανδρον Κορυζήν.

Ὁ υἱός μου Εὐάγγελος Ἰ. Ἰωαννίδης ἀπωλέσθη εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς Κλεισούρας. Παρήγγειλα εἰς τοὺς τέσσαρας ἤδη ὑπηρετοῦντας υἱούς μου, Χρίστον, Κώσταν, Γεώργιον καί Νίκον Ἰ. Ἰωαννίδην, νά ἐκδικηθῶσι τόν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ των.

Κρατῶ εἰς ἐφεδρείαν ἄλλους τέσσαρας Πάνον, Ἀθανάσιον, Γρηγόριον καί Μελέτιον Ἰ. Ἰωαννίδην, κλάσεων 1917 καί νεωτέρων.

Παρακαλῶ, κληθῶσιν ὀνομαστικῶς καί οὗτοι εἰς πᾶσαν περίπτωση ἀνάγκης τῆς Πατρίδος, ἢ τυχόν ἀπωλείας ἑτέρου τέκνου μου πρὸς ἐκδίκησιν ἐχθροῦ.

Γνωρίσατε Βασιλέα μας ὅτι

ὑστατον ἐπιφώνημα θέλει εἶναι «Ζήτω ἡ πατρίς!».

ΕΛΕΝΗ Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ, Κυπαρισσία, 2 Φεβρουαρίου 1941».

Ἔνα δεύτερον συγχλονιστικόν παράδειγμα πρὸς μίμησιν εἶναι τὸ παράδειγμα ἑνός «Λεβεντόγερου- Γεροέλληνα»! Μᾶς τὸ παραδίδει ὁ γνωστός λογοτέχνης καὶ Ἀκαδημαϊκός Στρατῆς Μυριβήλης (Σταματόπουλος) ὁ ὁποῖος τὸ 1960 ἐξεφώνησε στήν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν τὸν Πανηγυρικό Λόγο γιὰ τὸ ἔπος τοῦ 1940. Τό «χορυφαῖο» αὐτό περιστατικὸ τοῦ τό διηγήθηκε γνωστός του ἱατρός τοῦ Ε.Ε.Σ. καὶ εἶναι τὸ ἐπόμενο. «...Εἶχε ὀργανωθῇ κατὰ τὴ διάρ- κεια τοῦ Ἀγώνα Ὑπηρεσία Μεταγ- γίσεως Αἵματος ἀπ' τὸν Ἑλληνικὸ Ἐρυθρὸ Σταυρό. Ὁ κόσμος ἔκα- νε κάθε μέρα οὐρά γιὰ νὰ δώσει τὸ αἷμα του γιὰ τοὺς τραυματίες μας. Ἦταν ἐκεῖ νέοι, κοπέλες, γυ- ναῖκες, μαθητές, παιδιά πού πε- ρίμεναν τὴ σειρά τους. Μία μέρα λοιπὸν στή σειρά τῶν αἱμοδοτῶν πού περίμεναν στεκόταν καὶ ἓνα γεροντάκι. Ἐσύ, παππούλη, τί θέλεις ἐδῶ; Τοῦ εἶπε ἐνοχλημέ- νος ὁ γιατρός. Ἦρθα κι ἐγώ, για- τρέ, νὰ δώσω αἷμα. Ὁ γιατρός τὸν κοίταξε μὲ ἀπορία, ἀλλὰ καὶ συγκίνηση. Ὁ γέρος παρεξήγησε τὸ δισταγμὸ του καὶ πρόσδεσε μὲ ζωηρὴ φωνή: -Μὴ μὲ βλέπεις ἔτσι γιατρέ! Εἶμαι γέρος, μὰ τὸ αἷμα μου εἶναι καθαρό καὶ ἀκό- μα ποτές δέν ἀρρώστησα. Εἶχα τρεῖς γιούς. Σκοτώθηκαν καὶ οἱ

τρεῖς ἐκεῖ ἐπάνω. Χαλάλι τῆς Πα- τρίδας! Ὅμως μοῦ εἶπαν, πὼς οἱ δύο πῆγαν ἀπὸ αἱμορραγία. Λοι- πόν, εἶπα στή γυναῖκα μου, θά 'ναι κι ἄλλοι πατεράδες, πού μπορεῖ νὰ χάσουν τὰ παλληκά- ρια τους, γιατί δέν θά ἔχουν οἱ γιατροὶ αἷμα νὰ τοὺς δώσουν. Νά πάω νὰ δώσω κι ἐγώ τὸ δικό μου. Ἦντε, πήγαινε, γέρο, μοῦ εἶπε, κι ἄς εἶναι γιὰ τὴν ψυχὴ τῶν παι- διῶν μας. Κι ἐγὼ σηκώθηκα καὶ ἤρθα»! Ὁ ἴδιος ὁ Μυριβήλης σχο- λιάζει: «Αὐτὰ δέν εἶναι ἱστορίες. Εἶναι Συναξάρια. Εἶναι βίοι Ἀγί- ων. Δέν εἶναι μόνον ἡ ἀρετὴ τῆς ἀνδρείας. Γιατί ἀνδρείους μπορεῖ νὰ βγάζει κάθε πατρίδα. Ἀγίους μόνο ἡ Ἑλλάδα».

Μοναδικὸ ἱστορικὸ φαινό- μενο ὑπῆρξε καὶ ἡ «αὐθόρμητη αὐτοσυστράτευση» τῶν Ἑλληνί- δων γυναικῶν. Ἦταν οἱ «ἐδελό- ντριες στρατευμένες γυναῖκες» πού ὑπηρέτησαν ὡς ἐδελόντριες νοσοκόμες τοὺς τραυματίες στὰ ὀρεινὰ χειρουργεῖα καὶ τὰ πρό- χειρα Νοσοκομεῖα. Ἦταν καὶ οἱ ἄλλες γυναῖκες πίσω στήν πο- νεμένη καὶ πληγωμένη Ἑλλάδα, πού ἔπλεκαν ὀλημερίς καὶ ὀλο- νυχτὶς κάλτσες καὶ φανέλες μάλ- λινες γιὰ τοὺς φαντάρους, νὰ ζεστάνουν τὰ πόδια τους καὶ τὰ χορμιά τους, πού ἦταν χωμένα μέσα στό χιόνι καὶ ὁ βοριάς πού ξύριζε τὰ πρόσωπά τους.

Πρώτη καὶ πρωτοστατοῦσα στὸν Ἀγώνα ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος. Τὴν 31ην Ὀκτωβρίου ἡ

Ἱερά Σύνοδος, ὑπό τήν Προεδρίαν τοῦ ἀοιδίου Ἀρχιεπισκόπου Χρυσάνθου Φιλιππίδη (πρώην Μητροπολίτου Τραπεζούντας), ἱδρυσε τήν «ΠΡΟΝΟΙΑΝ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ» γιά τήν περίθαλψιν καί πάσης φύσεως βοήθειαν τῶν οἰκογενειῶν τῶν ὁποίων τά μέλη των ἐκλήθησαν εἰς Ἐπιστράτευσιν. Ἐπίσης συνέστησε ἐπιτροπές «ΕΡΑΝΟΥ», ὡς καί «μαθητικά συσσίτια», τά ὁποῖα συνεχίστηκαν κατὰ τήν Κατοχή, τά ὁποῖα δυστυχῶς ἐπαναλειτούργοῦν καί σήμερα στήν μεθοδευμένη οἰκονομική κρίση, μᾶλλον δέ κρίση θεσμῶν καί ἀξιών, σέ μία Δεύτερη Κατοχή, πού βιώνει ὁ ἐλληνικός λαός. Ἐπίσης τῇ προνοίᾳ τοῦ Ἀρχιεπι-

σκόπου Χρυσάνθου, καί πολλῶν ἄλλων κληρικῶν, ἐστάλησαν εἰδικά δέματα μέ εἰκόνες τῆς Παναγίας, στίς ὁποῖες ὀπισθογραφóταν: «ΝΙΚΗΣΑΝ ΥΠΟ ΤΗΝ ΣΚΕΠΗΝ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ». Οἱ φαντάροι μας τήν ἔφερον τήν εἰκόνα εἰς τήν τσέπην τῶν χιτωνίων τους, δίπλα στήν καρδιά τους, ὡς φυλακτό, ὁδηγό καί προστασία. Ὡς ἐπίσης καί μικροῦ σχήματος μικρόν Ἱερόν Εὐαγγέλιον. Ἀναφέρεται μάλιστα συγκλονιστικό περιστατικό. Ἐχθρικό βλήμα χτύπησε Ἑλληνα στρατιώτη στό μέρος τῆς καρδιάς, ἀλλά τό μικρόν Ἱερόν Εὐαγγέλιον τό κράτησε ἀνενέργητο καί ἀπλῶς καρφώθηκε στό ἐξώφυλλο (Ἑλληνορθόδοξη οἰκογένεια, τόμ. 130, ἔτος

2010).

Ὁ κορυφαῖος δημοσιογράφος, λογοτέχνης, ἱστορικός καί Ἀκαδημαϊκός Σπύρος Μελάς (1883-1966) γράφει γιά τήν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον ὡς Προστάτιδα καί Σκέπη τῶν στρατιωτῶν μας στό Μέτωπο: «Ὁ φαντάρος πίστευε στήν Παναγία. Εἶναι ἡ μόνη γυναικεία μορφή πού κυριαρχεῖ σέ χιλιάδες εἰκονίτσες στό μέτωπο. Στίς δύσκολες στιγμές φέρουν τό χέρι τους στό στήθος καί ἀγγίζουσιν αὐτό τό φυλαχτό, μέ ἐνδόμυχη παράκληση νά κάνει τό θαῦμα της. Καί εἶναι τόσο καλή, πού δέ τό παραλείπει ποτέ». Γιά τό ἐπιτελεσθέν «ΘΑΥΜΑ τοῦ 1940», ἡ Ἱερά Σύνοδος, τό ἔτος 1952, ὅρισε τήν μετάθεσιν τῆς Θεομητορικῆς Ἑορτῆς τῆς Ἀγίας Σκέπης, ἀπό τήν 1ην Ὀκτωβρίου εἰς τήν 28ην Ὀκτωβρίου, νά συνεορτάζεται μέ τό ἔπος τοῦ 1940-1941.

Αὐτοί οἱ ἥρωες καί Ἐθνομάρτυρες τοῦ 40 εἶχαν τά ἀκαταμάχητα ὅπλα τῆς ἀκραιφνοῦς Ὁρθοδόξου πίστεως. Αὐτοί οἱ ἥρωες ἀποτελοῦν τούς κρίκους μίας ἀτελείωτης ἀλυσίδας, τῆς ἐκατόμβης τῶν θυμάτων τῆς Γερμανικῆς Κατοχῆς.

Δυστυχῶς, ὅταν ἔφθασε τό τέλος μίας ἐποποιᾶς, τοῦ 1940, τόν Ἀπρίλιον τοῦ 1941, ἔγινε ἡ συνέχεια τῆς Γερμανικῆς ἐπιθέσεως. Καί πάλι οἱ ἥρωες τῆς Ἀλβανίας χτύπησαν τήν πολεμικήν μηχανήν τοῦ Χίτλερ. Οἱ φαντάροι

μας ὡς λέοντες, ὑπεραμύνθηκαν στά ὄχυρά του ΡΟΥΠΕΛ. Δέν ἄντεξαν περισσότερο, μία θράκα Ἑλληνες σέ μία ἐξοπλισμένη πλήρως πολεμική μηχανή. Ἐπομένον ἦτο ἡ ἐπέλασις τῶν Γερμανικῶν κατακτητῶν.

Ὁ Νόμος παλαιόθεν ὀρίζει: «Πᾶσα πόλις ἢ χώρα, ἢ ἡδέλε κυριευθεῖ ὑπό ἐχθροῦ καί κατακτηθεῖ ὑπ' αὐτοῦ, ἀπαγορεύεται ρητῶς εἰς τόν ἐχθρόν νά σπιλώσῃ καί νά ἀσεβήσῃ, μέ καθ' οἷονδῃποτε τρόπον, τά μνημεῖα τέχνης καί τά Ἐκκλησιαστικά ἱδρύματα». Τουναντίον οἱ NAZI κατακτηταί ἔσπειραν τόν ὀλεθρον, ἀκόμη βομβαρδίζοντας καί τόν ἀρχαῖον Πολιτισμόν τῆς Ἑλλάδος (Ἀκρόπολις).

«Οἱ ἐχθροί ἐπεδίωκαν τήν ὑποδούλωσιν ἐνός λαοῦ, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐπήγασεν ὁ Πολιτισμός, καί ὁ λαός αὐτός οὐδέν ἕτερον ἐζήτει, εἰ μή ὅπως ζήσῃ ἐλεύθερος, εἰς τήν γωνίαν τῆς γῆς, πού ἐξησφάλισεν εἰς τοῦτο τό αἷμα τῶν προγόνων του». Αὐτά ἔγραψε τήν 14/03/1941 ὁ Ἀντιστράτηγος Ἰωάννης Πίτσικας.

Τέσσερα χρόνια πικρῆς σκλαβιάς. Χρόνια ματωμένα. Πείνα. Ψεῖρες. Βομβαρδισμοί. Ἐξαθλίωσις. Κατατρεγμός. Μπλόκα. Ἀγχόνες. Τόποι ἐκτελέσεως. Χιλιάδες σκελετωμένα καί ἀποστεωμένα κορμιά. Χιλιάδες τά ἀνθρώπινα πτώματα ἀπό τήν πείνα, νά φορτώνονται στά δίτροχα καρότσια, στά κάρα, στά λίγα καμιόνια καί

νά θάπτονται σέ ὁμαδικούς τάφους στήν Ἀθήνα. Τά χώματα τῆς Ἑλλάδος γεμάτα αἵματα ἐκτελεσθέντων πατριωτῶν.

Ὡς σύμβολον τῆς Ναζιστικῆς θηριωδίας θά εἶναι τό ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ ΤΩΝ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ. Εἶναι ἡ ἀποφράς ἐκείνη ἡμέρα τῆς 13ης Δεκεμβρίου 1943. Μία ἡμερομηνία κατά τήν ὁποία συνετελέσθη ἓνα ἀπό τά μεγαλύτερα ἐγκλήματα τῆς ἀνθρωπότητας, μέ περισσότερους ἀπό 700 νεκρούς, ὅλος ὁ ἀντρικός πληθυσμός. Ἀπό 70 σπίτια τῶν Καλαβρυτῶν, τά 65 λεηλατήθηκαν καί πυρπολήθηκαν. Στίς 13 Δεκεμβρίου τό πρωί, οἱ NAZI κτύπησαν τίς καμπάνες τῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ χωριοῦ, καί ἔδωσαν ἐντολή νά συγκεντρωθοῦν ὅλοι οἱ κάτοικοι στό Σχολεῖο. Ἐκεῖ ἄρχισε ὁ διαχωρισμός. Ὁδήγησαν τούς ἄνδρες καί τά ἀμούστακα παιδιά στή ράχη τοῦ ΚΑΠΠΗ, τά δέ γυναικόπαιδα μέ τά βυζανιάρικα στήν ἀγκαλιά στό Σχολεῖο. Σέ λίγο ἀπό τό Ξενοδοχεῖο «Μέγας Ἀλέξανδρος», μέ φωτοβολίδες δόθηκε τό σύνθημα τῆς ἐκτελέσεως τῶν συλληφθέντων. Ἐπесαν τά κορμιά τῶν ἀδῶν ἀνδρώπων, ἀφοῦ πρῶτα ἔκαναν τόν Σταυρό τους καί ἔψαλαν τόν ΕΘΝΙΚΟ ΜΑΣ ΥΜΝΟ. Ἀπό τήν ἄλλη πλευρά, οἱ ἔγκλειστοι μέσα στό Σχολεῖο, μάννες, ἀδελφές, μικρά παιδιά, ζοῦσαν τίς δικές τους στιγμές τρόμου, βλέποντας τίς φλόγες νά ζώνουν τό Σχολεῖο. Κάποιες

ἀντρογυναῖκες (ὅπως τίς λέγανε), ἔσπασαν τίς πόρτες καί τά παράθυρα καί κατάφεραν νά φύγουν. Οἱ ὑπόλοιποι ἀπετεφρώθησαν. Συγκλονιστική ἡ μαρτυρία ἐπιζώντος: «Βρῆκαν τήν μάννα καμμένη μέ τό μωρό δίπλα της, νά προσπαθεῖ νά πιῇ λίγο γάλα ἀπό τό στήθος τῆς καμμένης μάνας του».

Στήν ἱστορική Τριπολιτσά ἐκτελέστηκαν ἀπό τούς NAZI 350 στόν Αἰ Νικόλα, 11 ἀπηγχονίθηκαν στά μπαλκόνια τῆς ὁδοῦ Ταξιαρχῶν καί 40 στόν Ἅγιο Θανάση, τόν Γενάρη τοῦ 1944.

Μακρὺς ὁ κατάλογος τῶν ἀδῶν θυμάτων, πάντα διαχρονικός, εἰδικά σήμερα γιά νά φι-

μώση τὰ στόματα τῆς Γερμανίας, Μέρκελ – ΔΝΤ – ΤΡΟΙΚΑ - ΣΟΪ-ΜΠΛΕ, καί νά ἀνακόψει τὰ δολοφονικά τους σχέδια κατά τῆς Ἑλλάδος.

29/12/1942: 45 Ἕλληνες ἐκτελοῦνται ὡς ὄμηροι στίς φυλακές ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ Θεσσαλονίκης.

• **19/04/1943:** Οἱ NAZI καταστρέφουν τήν Καρυά Ἑλλάσωνος.

• **18/08/1943:** Τό μεγάλο κομβοῖ μέ Ἑβραίους φτάνει στό Ἄουσβιτς (στά κρεματόρια).

• **29/09/1943:** Ἡ Γερμανική ἀεροπορία βυθίζει τό Ἑλληνικό Ἀντιτορπηλικό ΟΛΓΑ, στό λιμάνι Πόρτο Λακκί, 72 Ἀξιωματικοί, Ὑπαξιωματικοί καί Ναῦτες χάνονται.

• **07/09/1944:** Μέ φωτιά οἱ NAZI καταστρέφουν τό Καρπενήσι.

• **13/10/1943:** Οἱ NAZI καταστρέφουν τό χωριό ΚΡΑΝΙΑ ΟΛΥΜΠΟΥ.

• **08/12/1943:** Ἐκτελοῦνται 10 Καλόγεροι στήν Ἱερά Μονή Μέγα

Σπηλαίου.

• **14/12/1943:** 5 Μοναχοί Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίας Λαύρας, ἐκτελοῦνται.

• **11/12/1943:** NAZI καταστρέφουν τό χωριό Σύχη Κρήτης, 20 νεκροί.

• **11/01/1944:** Βομβαρδίζεται ἀπό τήν RAF ὁ Πειραιᾶς.

• **03/03/1944:** Ἐκτελοῦνται στή Θεσσαλονίκη 60 Ἕλληνες.

• **05/04/1944:** Καταστρέφεται τό χωριό Κλεισούρα Καστοριάς καί δολοφονοῦνται 270 κάτοικοι.

• **01/05/1944:** Ἐκτελοῦνται 200 πατριῶτες στήν Καισαριανή Ἀττικῆς.

• **03/05/1944:** 50 ὄμηροι ἐκτελοῦνται εἰς τό στρατόπεδον Χαϊδαρίου.

• **03/06/1944:** Ἐκτελοῦνται 9 πρόκριτοι Ἡρακλείου Κρήτης.

• **10/06/1944:** Καταστρέφεται ὁλοσχερῶς τό Δίστομο ἀπό τοὺς NAZI.

• **31/05/1944:** Ἀπαγχονίζονται

40 πατριώτες στο Δοσόλοφο Φαρσάλων.

• 21/07/1944: Άπαγχονίζονται 54 πατριώτες στο Χαρβάτι Άττικής.

• 23/07/1944: Έκτελούνται 14 πατριώτες στην Νέα Εύκαρπία Θεσσαλονίκης.

• 13/08/1944: Μεγάλο μπλόκο τών NAZI στην Κοκκινιά. Έκτελούνται 138 πατριώτες.

• 13/08/1944: Καταστρέφονται τὰ Ἀνώγεια Κρήτης.

• 15/08/1944: Μεγάλο μπλόκο τών Γερμανών «SS» σέ συνοικίες τών Ἀθηνών. Συλλαμβάνονται 3.500 χιλιάδες. Έκτελούνται 80.

• 21/08/1944: Έκτελούνται 169 πατριώτες στά χωριά τῆς Κρήτης.

• 01/09/1944: Έκτελούνται 67

πατριώτες στήν Καισαριανή καί στο Πυριτιδοποιεῖο.

• 02/09/1944: Οἱ NAZI καίνε ζωντανούς σέ φούρνους 178 κατοίκους στήν Θεσσαλονίκη.

• 05/09/1944: Έκτελούνται 50 Ἕλληνες στήν Καισαριανή.

• 08/09/1944: Έκτελούνται στο Δαφνί 72 πατριώτες, ανάμεσά τους ἡ ἡρώίδα τῆς Ἐθνικῆς Ἀντίστασης Λέλα Καραγιάννη.

• 14/09/1944: Οἱ NAZI πυρπολοῦν τὰ Γιαννιτσά καί ἐκτελοῦν 43 κατοίκους.

• 03/10/1944: Οἱ NAZI μετά τήν ἀποχώρησή τους ἀπό τήν Πελοπόννησο ἀνατινάζουν τή Διώρυγα τῆς Κορίνθου.

• 09/10/1944: Οἱ NAZI ἐκτελοῦν

85 Έλληνες στην περιοχή Ύμη-
του Χαραυγής.

• **09/10/1944:** ΟΙ NAZI βομβαρ-
δίζουν την Αθήνα 3 μέρες πριν
φύγουν από την πόλη, 6 νεκροί,
20 τραυματίες.

• **09/05/1944:** Στην πλατεία των
Υψηλών Άλωνιων της πόλεως
των Πατρών, οι NAZI οδήγησαν
στην αγχώνη 13 Πατρινούς.

• **13/09/1943:** Βυθίζεται στη
Σκιάθο τό υποβρύχιο ΚΑΤΣΩ-
ΝΗΣ. Χάνονται 32 Έλληνες Αξι-
ωματικοί και Ναύτες.

• **26/11/1943:** Έκτελούνται από
τούς NAZI 118 Έλληνες πα-
τριώτες στο Μονοδένδρι Σπάρτης.

Στις Βίγλες της Μεγαλοπόλεως
μεγάλος αριθμός εκτελεσθέντων,
ώς και αλλαχού του Σιδηροδρομι-
κού Σταθμού Ανδρίτσας Άργους,
άπαγχονίζονται από τούς NAZI
Έλληνες Πατριώτες, κρεμουμέ-

νοι από τά πλατάνια. Άφθονον
τό αίμα τό όποιον έχύθη. Τά δυ-
σπρόσιτα όρη, οί βράχοι, οί λόγ-
γοι, οί πεδιάδες της γής μας,
φέρουν ανά πάλν βήμα, μέχρις
ήμωδ την μακρινήν ίαχήν ήρώ-
ων αγωνιστών, ή όποία ύψούται
«ώς έν μελωδικόν δοξαστικόν
της έλευθερίας, βασική προϋπό-
θεση για την τιμήν και την πρό-
οδον είς την ζωήν.

Χιλιάδες, λοιπόν, τά άδωα δύ-
ματα Έλλήνων πατριωτών. Χά-
ρις είς τούς ήρωικούς προγόνους
μας, κατορθώσαμε ανά τάς χιλιε-
τίας νά διατηρήσωμεν ΤΟ ΟΜΟ-
ΓΛΩΣΣΟΝ- ΤΟ ΟΡΘΟΔΟΕΟΝ
- ΤΟ ΟΜΟΤΡΟΠΟΝ. Ο ΘΟΥΡΙ-
ΟΣ των θυσιασθέντων προγόνων
μας είναι διαχρονικός και λίαν
έπίκαιρος: «Διά του Χριστού την
πίστιν την Άγίαν και της Πατρί-
δος την Έλευθερίαν, δι' αυτά τά

δύο πολεμῶ καί ἐάν δέν τά ἀπο-
κτήσω τί μέ ὠφελεῖ νά ζήσω».

Τό πνεῦμα τό Ἑλληνικό, τό
πνεῦμα τῆς θυσίας, εἶναι ὁ πρω-
τεργάτης τῆς Ἀντιστάσεως τοῦ
Ἑλληνικοῦ ΓΕΝΟΥΣ. Αὐτό τό
πνεῦμα πού σήκωσε ἀπό τή
σκλαβιά τό ΓΕΝΟΣ, γιά νά τό
ξαναφέρει στήν Ἑθνική καί πο-
λιτική αὐτοτέλεια, ὀφείλει νά
ἀφυπνισθῇ, νά γίνει σπινθηρο-
βόλο, καί νά ξεχυθῇ τό φῶς, τό

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΦΩΣ, το ὁποῖο θά
φωτίσῃ ὑπνότουςες καταστάσεις.

Εἶναι μέγα πράγμα νά
φρονῶμεν καί νά αἰσθανόμεθα
ὅτι ἔχομεν ρίζες, ὅτι ἰσχυροί καί
ἱεροί δεσμοί μᾶς συνδέουν μέ τό
παρελθόν, καί μέ τόν τόπο μας.
Ὅτι εἴμεθα δαδοῦχοι ἐνός Ἱεροῦ
Πυρός, τό ὁποῖον παρελάβαμεν
παρά τῶν προγόνων μας, μέ τό
χρέος νά τό παραδώσωμεν εἰς
τάς ἐπερχομένας γενεάς.

ΤΑ ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΣΤΟ ΛΕΩΝΙΔΙΟ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ

Ένας σημαντικός σταθμός στη ζωή της Υπεραγίας Θεοτόκου είναι τὰ Εισόδια, τὰ ὁποῖα ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει τὴν 21η Νοεμβρίου. Ἡ παράδοσις μᾶς ἀναφέρει ὅτι ὁ Ἰωακείμ καὶ ἡ Ἄννα ἔλαβαν ἀπὸ τὸ Θεό ὡς ἀπάντησιν τῶν προσευχῶν τους τὴν Μαρία. Ἐκεῖνοι μὲ τὴ σειρά τους εἶχαν κάνει τάμα πρὸς τὸ Θεό καὶ ἐκπληροῦντες αὐτό, ὅταν ἡ Μαρία ἔγινε τριῶν ἐτῶν, τὴν ἔφεραν στό Ναό γιά νά τήν προσφέρουν ὡς εὐλαβικό ἀφιέρωμα. Ἡ Μαρία παρέμεινε στό Ναό δώδεκα ἔτη, μέ μοναδικό ἔργον της νά μελετᾷ, νά προσεύχεται καὶ νά ὑπηρετεῖ

τό Ναό. Ἐξῆσε ζωὴ ἀγγελική καὶ ἔτσι ὁ Θεός ἐτοίμασε μέ τρόπο μοναδικό ἐκείνην πού ἔμελε νά γίνει μητέρα τοῦ Μεσσία Χριστοῦ.

Ἡ ἐορτὴ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου πανηγυρίζεται μέ μεγάλη κατάνυξι κάθε ἔτος στό Λεωνίδιο Κυνουρίας, στό Ἱερό Μετόχι τῆς Παναγίας τῆς Ἐλώνης, ὅπου κατὰ παλαιόν ἔθος μεταφέρεται ἡ θαυματουργός εἰκόνα τῆς Θεοτόκου. Ἔτσι κι ἐφέτος, παραμονή τῆς Ἑορτῆς, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ καὶ οἱ προσκεκλημένοι ἐπ' εὐκαιρία τῆς Ἑορτῆς Σεβασμιώτατοι Μη-

τροπολίτες Ἄρτης κ. ΙΓΝΑΤΙΟΣ, Πειραιῶς καί Φαλήρου κ. ΣΕΡΑΦΕΪΜ καί Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καί Ὠρωποῦ κ. ΚΥΡΙΛΛΟΣ, περί ὥραν 3:30 μ.μ., ὑποδέχθησαν στήν εἴσοδο τῆς πόλεως τοῦ Λεωνιδίου, στό σημεῖο ὅπου εὐρίσκεται ὁ παλαιός μύλος τοῦ Λεωνιδίου, τήν Ἱερᾶ Εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Ἐλώνης. Κληρικοί καί πλῆθος πιστῶν ἀνέμεναν ἀπό ἐνωρίς τήν ἔλευσιν τῆς Εἰκόνης, τήν ὁποία μετέφερε ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ὁ Ἀρχιερατικῶς Ἐπίτροπος Λεωνιδίου Πρωτοπρεσβύτερος Κωνσταντῖνος Κουρμπέλης καί Κληρικοί τῆς περιοχῆς.

Ἡ Εἰκόνα ἐλιτανεύθη ἐν πομπῇ ἕως τό Μετόχι τῆς Μονῆς ἐντός τοῦ Λεωνιδίου καί ἐν συνεχείᾳ ἐψάλη Πανηγυρικός πολυαρχιερατικός Ἑσπερινός μετά Θείου Κηρύγματος. Τό τέλος τοῦ Ἑσπερινοῦ ἀκολούθησε ὁ Μικρός Παρακλητικός Κανόνας πρὸς τήν Παναγία μας. Ἀνήμερα τῆς Ἑορτῆς, Σάββατο 21η Νοεμβρίου, ἐτελέσθη πολυαρχιερατική Θεία Λειτουργία, ὅπου ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ἐτίμησε μέ τό Χρυσό Σταυρό τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μαντινείας καί Κυνουρίας καί τό ὁφείκιον τοῦ Πρωτεκδίκου τόν κ. Γεώργιο Πέτρου γιά τήν ἐν γένει συμπαράστασί του πρὸς τό κοινωνικό καί φιλανθρωπικό ἔργο τῆς Μητροπόλεώς μας.

Ὁ ἐορτασμός τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου ἐχαρακτηρίσθη ἀπό τήν εὐγενῆ ἀπόφασί τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς νά διαθέσει κι ἐφέτος τό χρημα-

τικό ποσό τό ὁποῖο θά ἀναλογουῖσε στήν καθιερωμένη ἐορτία τράπεζα πρὸς ὅλους τοὺς παρευρισκομένους ὡς Ἐκπαιδευτικό Βοήθημα πρὸς τοὺς ἀριστούχους μαθητές τοῦ Γυμνασίου, τοῦ Λυκείου καί τοῦ ΕΠΑΛ Λεωνιδίου. Ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς μας Μητροπόλεως καί Ἐποπτεῦν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἐλώνης, Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης Θεόκλητος Ντούλιας, ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς ἀγίους Ἀρχιερεῖς, τοὺς Ἱερεῖς καί τοὺς παρευρισκομένους Χριστιανούς εἶπε:

«Σεβασμιώτατοι ἄγιοι Ἀρχιερεῖς, εὐλαβέστατοι Πατέρες καί ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, κι ἐφέτος μᾶς σύναξε ἐδῶ στόν εὐλογημένο τόπο τῆς Τσακωνιάς, στό ἱστορικό καί πανέμορφο Λεωνίδιο, ἡ μεγάλη ἐορτή τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου. Ἡ μητρική της ἀγάπη αἰῶνες τώρα σκέπει, φρουρεῖ καί φροντίζει ποικιλοτρόπως, μαζί μέ τόν Ἅγιο Νικόλαο τῆς Μονῆς Σίντζας καί τῆς Μονῆς Καρυᾶς, τόν τόπο τοῦτο.

Μέ τήν Ἑορτή τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου γινόμεθα μέτοχοι τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καί ταυτόχρονα προσκυνητές καί συνοδοιπόροι στό γεγονός τῆς μεταφορᾶς τῆς θαυματουργοῦ Εἰκόνης της ἀπό τήν Ἱερᾶ Μονή Ἐλώνης στό Μετόχι της καί τῆς λιτάνευσῆς της μέσα στό Λεωνίδιο γιά ἀγιασμό καί ἐνίσχυση ὅλων μας.

Μήν ξεχνᾶμε ἀδελφοί μου ὅτι μέ τόν ἐρχομό τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνης ἐδῶ, ἡ Παναγία μας μᾶς δείχνει γιά ἄλλη μία φορά ὅτι ἐκείνη εἶναι ἡ ἐλπίδα μας, τό θάρρος καί

ἡ ἀπαντοχή μας, ἡ παρηγοριά μας, ἡ γλυκιά μας μάννα, ἡ προστατίδα στίς δυσκολίες μας καί στήν κρίση πού μας τίζει τή Χώρα μας.

Τό Ἱερό Εὐαγγέλιο συχνά μᾶς διδάσκει ὅτι ζωή χωρίς προσφορά εἶναι ζωή χωρίς νόημα, ἀφοῦ ἡ προσφορά εἶναι ἀγάπη καί ἀγάπη εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Θεός. Χωρίς Θεό στή ζωή μας εἴμεθα ζωντανοί νεκροί, ἐφήμερες ὑπάρξεις μέ ἡμερομηνία λήξης, χωρίς προοπτικές γιά αἰωνιότητα καί κατὰ χάριν μετοχή στή Θεία ζωή.

Ὁ Ἅγιος Ἰσαάκ ὁ Σύρος μᾶς διδάσκει μέ τρόπο συγκλονιστικό μέσα ἀπό ἓνα κείμενό του: «Ἀγάπησε τούς φτωχοὺς γιά ν' ἀποκτήσεις καί σύ δι' αὐτῶν τό ἔλεος. Μή πλησιάσεις τούς φιλόνομους

γιά νά μήν ἀναγκαστεῖς νά χάσεις τή γαλήνη σου. Μήν ἀηδιάζεις μέ τή δυσσομία τῶν ἀρρώστων καί μάλιστα τῶν πτωχῶν, διότι ἔχεις κι ἐσύ σῶμα. Μήν ἐπιπλήξεις τούς θλιμμένους στήν καρδιά, γιά νά μή μαστιγωθεῖς μέ τό ραβδί τους καί ζητήσεις παρηγορητάς πού δέν θά εὔρεις. Μήν περιφρονήσεις τούς ἀκρωτηριασμένους, διότι στόν Ἄδην ὅλοι θά βαδίσουμε ἰσότιμα. Ἀγάπησε τούς ἀμαρτωλοὺς, μίσησε τά ἔργα τους, μή τυχόν καί σύ πειρασθεῖς μέ παρόμοια. Αὐτόν τόν τρόπο νά ἀκολουθεῖς πάντοτε, τό νά εἶσαι δηλαδή εὐπροσέγγορος καί πρὸς ὅλους μέ ἀγάπη ἀληθινή» (Ἰσαάκ Σύρος, Λόγος Ε', 37-39).

Ἡ ἀγάπη στό Θεό γίνεται ἀγάπη πρὸς τόν συνάνθρωπο. Αὐτό

είναι τό μήνυμα τῶν Πατέρων, τῆς ἀποστολῆς καί τῆς πίστες τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά ταυτόχρονα καί ἡθικό καθήκον καί χρέος κάθε πιστοῦ ἀνθρώπου, εἰδικά σέ αὐτήν τήν τρομοκρατούμενη καί ἀβέβαιη πολυπολιτισμική κοινωνία πού ζοῦμε.

Δυστυχῶς ὁμως, λόγω τῆς οἰκονομικῆς κρίσης στήν ὁποία βυθίζεται κάθε μέρα ὁ τόπος μας, ἡ Ἐκκλησία μας, τά Μοναστήρια μας, οἱ ἀβάσταχτοι φόροι καί τά μνημόνια φέρνουν σέ δύσκολη θέση ὅλους μας καί κυρίως ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα ὅλο καί παρισσότεροι συνάνθρωποί μας νά εὐρίσκονται σέ μεγάλη ἀνάγκη ὑλική. Κάνοντας μία παρένθεση, ἃς θυμηθοῦμε τό γνωμικό πού λέει «Ἡ καλοσύνη ὅταν μιλάς, δημιουργεῖ ἐμπιστοσύνη. Ἡ καλοσύνη ὅταν σκέφτεσαι, δημιουργεῖ βᾶδος. Ὅμως, ἡ καλοσύνη ὅταν δίνεις, δημιουργεῖ ἀγάπη». Ἐτσι κι ἐμεῖς δέν μπορούμε νά ἀδιαφορήσουμε ἢ νά κλείσουμε τά μάτια μας μπροστά στή σημερινή κατάσταση. Γι' αὐτό ἡ τοπική μας Ἐκκλησία, χωρίς τυμπανοκρουσίες, μέ πρωτοπόρο τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ, πού ἀγαπᾷ τόσο πολύ τήν Κυνουρία, μέ τούς εὐλαβέστατους Ἱερεῖς μας, μέ τά προπύργια τῆς Ὁρθοδοξίας μας, τά Μοναστήρια μας, μέ τούς Μοναχούς καί τίς Μοναχές, μέ τήν εὐχή τῆς μακαριστῆς Γερónτισσας Παρθενίας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἐλώνης, ἡ ὁποία ἦταν ἀνθρώπος τῆς προσφορᾶς καί τῆς θυσίας, ἀλλά καί μέ τήν πολύτιμη συνδρομή

κατοίκων τῆς Ἀρκαδίας, τῆς Λακωνίας καί ἄλλων περιοχῶν, ἐνισχύουμε ἐδῶ στήν περιοχή τοῦ Λεωνιδίου, πέρα ἀπό τό φιλανθρωπικό ἔργο πού ἐπιτελεῖται στό κέντρο τῆς Μητροπόλεώς μας, τήν Τριπολιτσά, τούς ἀδελφούς μας πού πονοῦν καί ὑποφέρουν. Τοῦς ἐνισχύουμε ὑλικά καί πνευματικά μέ ἀληθινή ἀγάπη.

Γιά πέμπτη συνεχόμενη χρονιά, ἐδῶ στό Λεωνίδιο, μέ τήν οἰκονομική καί ὑλική βοήθεια τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἐλώνης, ἀντί γιά προσφορά γεύματος στούς ἐκλεκτούς προσκεκλημένους μας, καί μέ τήν εὐλογία καί προτροπή τοῦ Μητροπολίτου μας, δά διαδέσσουμε οἰκονομικό βοήθημα καί ἔπαινο μέ τό ὄνομα ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟΣ ΔΩΡΕΑ στούς ἀριστούχους μαθητές τοῦ Δημοτικοῦ, τοῦ Γυμνασίου, τοῦ Λυκείου καί τοῦ ΕΠΑΛ Λεωνιδίου. Ὅπως προαναφέραμε, εἶναι ἡ ἔμπρακτη ἀγάπη, ἡ ἐπιβράβευση καί τό ἐνδιαφέρον τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας γιά τά παιδιά μας, πού εἶναι ἡ ἐλπίδα γιά τό μέλλον μας καί τά ὁποῖα βασανίζονται μαζί μέ τίς οἰκογενεῖς τους ἀπό τή μεγάλη κρίση στή Χώρα μας.

Ἐδῶ ἃς προσθέσουμε ὅτι ἡ ἀγάπη τῆς Μητροπόλεώς μας καί τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἐλώνης ἐπιβεβαιώνεται κι ἐφέτος μέ τήν διανομή ἐλαιολάδου, προϊόν προσφορᾶς ἀγάπης τῶν εὐλαβῶν προσκυνητῶν κυρίως ἀπό τήν περιοχή τῆς Λακωνίας. Τοῦς εὐχαριστοῦμε θερμότατα διότι μᾶς ἔδωσαν κι ἐφέτος τή δυνατότητα, ὥστε ἀπό τήν καλή διαχείριση τῆς Δια-

χειριστικής Έπιτροπής της Μονής, νά προσφέρουμε σέ 110 οικόγένειες τοῦ Δήμου Νότιας Κυνουρίας, σέ ἄλλες 150 οικόγένειες ἀπό ἄλλους Δήμους τῆς Περιφέρειας, καθώς καί σέ ὅλα τά Ἱδρύματα τῆς Μητροπόλεώς μας, καί σέ Ἱδρύματα γειτονικῶν Μητροπόλεων, 3.000 λίτρα ἐλαιολάδου.

Ἐπίσης, καταφέραμε μέ τήν καθοδήγηση τοῦ Μητροπολίτου μας νά διατηρήσουμε τή λειτουργία τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος Λεωνιδίου, παρά τίς μεγάλες δυσκολίες, χωρίς βοήθεια ἀπό κάποιο δημόσιο ἢ δημοτικό φορέα, μέ ὑποστηρικτές ἀνθρώπους πού πολύ συχνά δέν ἀνήκουν καν στήν Περιφέρεια τοῦ Δήμου Νότιας Κυνουρίας. Ἡ Ἀδελφότητα αὐτή στηρίζει τακτικά, προσφέροντας τρόφιμα καί εἶδη πρώτης ἀνάγκης, 154 ἄπορες οικόγένειες

τῆς περιοχῆς τοῦ Λεωνιδίου.

Σεβασμιώτατε, κάποτε μοῦ εἶπατε «Κι ἐμεῖς οἱ ἴδιοι, παδί μου, αἰσθανόμαστε πώς αὐτό πού κάνουμε εἶναι σταγόνα στόν ὠκεανό. Εἶναι τό ἐλάχιστο πού μποροῦμε, διότι δυστυχῶς δέν ἔχουμε δυνατότητες». Σήμερα ὁμως Σεβασμιώτατε, τό μόνο σίγουρο καί ἀληθινό εἶναι ὅτι ὁ ὠκεανός θά ἦταν μικρότερος ἂν ἔλειπε αὐτή ἡ σταγόνα τῆς δικῆς σας ἀγάπης ὡς στοργικός πατέρας τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, καί τῆς ἀγάπης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἐλώνης.

Ἄς εὐχηθοῦμε ἀγαπητοί μου ὅλοι μαζί, μέ τίς εὐχές τῶν ἁγίων Ἀρχιερέων, νά εἶναι ὀρόσημο αὐτή ἡ ἡμέρα τῆς Ἑορτῆς τῶν Εἰσοδίων τῆς Παναγίας μας, ὡς ἡμέρα ἀγάπης καί προσφορᾶς γιά τήν τοπική μας κοινωνία καί ἃς συνδλιβοῦμε καί ἃς συμπάσχου-

με μέ κάθε πονεμένο αδελφό μας προσεγγίζοντας τή χάρη τοῦ Θεοῦ μέσα ἀπό τήν ἄρνηση τοῦ ἑαυτοῦ μας καί τήν ἀποδοχή τοῦ θείου θελήματος μιμούμενοι τήν φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Πρὶν τελειώσουμε, θά ἤθελα νά εὐχαριστήσουμε τοὺς Διευθυντές τῶν Σχολείων τοῦ Λεωνιδίου, τοῦ Δημοτικοῦ κ. Παναγιώτη Τσαγγούρη, τοῦ Γυμνασίου κ. Τριαντάφυλλο Δολιανίτη, τοῦ Γενικοῦ Λυκείου κ. Ἐλένη Γολεγοῦ καί τοῦ ΕΠΑΛ κ. Θεόδωρο Ντελόπουλο, καθώς καί ὅλους τοὺς Διδασκάλους καί Καθηγητές γιὰ τήν πολύτιμη βοήθειά τους σέ αὐτή τήν ἐλάχιστη προσπάθεια πού κάνουμε γιὰ τὰ παιδιά μας.

Σὰς παρακαλοῦμε Σεβασμιώτατε νά παραδώσετε ἐσεῖς τήν ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΔΩΡΕΑ, δηλαδή τό

οἰκονομικό βοήθημα καί τό Εὐεργετήριο Γράμμα σας σέ κάθε ἀριστοῦχο μαθητή».

Τά παιδιά πού ἐτιμήθησαν εἶναι: α) Ἀπό τό Δημοτικό Σχολεῖο ἡ Γολεγοῦ Παναγιώτα-Στάμω τοῦ Ἀριστείδη, β) Ἀπό τό Γυμνάσιο ἡ Σαρρῇ Νικολέττα τοῦ Ἀθανασίου, γ) Ἀπό τό Γενικό Λύκειο ἡ Μένη Ἀνθή τοῦ Χρήστου, καί δ) Ἀπό τό ΕΠΑΛ ἡ Λαγοδόντη Σοφία τοῦ Σπυρίδωνα.

Μετά τό πέρασ τῆς Θείας Λειτουργίας, κατά παλαιόν ἔθος, ἡ Ἱερά Εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Ἑλῶνης ἐλιτανεύθη στοὺς δρόμους τῆς Πόλεως τοῦ Λεωνιδίου ἀπό τοὺς Ἀρχιερεῖς καί ὅλους τοὺς Κληρικούς τῆς περιοχῆς, ἐκπροσώπους τῶν Ἀρχῶν τοῦ Τόπου μας καί τό πλῆθος τῶν προσκυνητῶν πού ἐτίμησε τήν πανήγυρι.

ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΙΩΝΙΟΥΣ ΜΟΝΑΣ

**1. Μοναχή Παρθενία Πήλιουρα,
Ἡγουμένη Ἱ. Μονῆς Ἑλώνης.**

Τὴν Κυριακὴ 27ῃ Σεπτεμβρίου 2015 ἡ Μοναχή Παρθενία Πήλιουρα (κατὰ κόσμον Αἰκατερίνη), τοῦ Νικολάου καὶ τῆς Βενετίας, Ἡγουμένη τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἑλώνης Κυνουρίας, παρέδωσε τὴν ψυχὴ της στὰ χέρια τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Μακαριστὴ Γερόντισσα καταγόταν ἀπὸ τὸ χωριὸ Κοσμάς τῆς Κυνουρίας. Ἐγεννήθη τὸ ἔτος 1932. Ἀπὸ πολὺ μικρῇ ἡλικίᾳ ἔστρεψε κάθε της ἐνδιαφέρον στὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμία νὰ ἀφιερῶσθαι τῇ ζωῇ της στὴ μοναχικὴ πολιτεία. Σὲ ἡλικία 14 μόλις ἐτῶν, παραμερίζοντας κάθε ἀντίδρασι, προσήλθε στὴν Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Σίντζας Κυνουρίας.

Ἐκεῖ ὑπέστη τὴν μοναχικὴ δοκιμασία καὶ ἐκάρη Μοναχή τὴν 6ην Δεκεμβρίου 1953, κατὰ τὴν πανήγυριν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. Τὴν 14ην Δεκεμβρίου 1971, μετέβη μαζί μὲ ἄλλες Μοναχές εἰς τὴν Ἱερὰ Μονὴν Ἑλώνης προκειμένου αὐτὴ νὰ μετατραπῇ καὶ λειτουργήσῃ ὡς γυναικεία Μονή. Δηχόνησε τὴν Ἱερὰ Μονὴ Ἑλώνης, κάτω ἀπὸ ἀντί-

ξοες συνθῆκες, μὲ περισσό ζῆλο καὶ μὲ ἀδιάκριτο ὑπακοή. Διακρινόταν γιὰ τὸ φιλακόλουθο πνεῦμα της καὶ τὴν ἀγάπη της στὴν προσευχή.

Τὴν 20ην Νοεμβρίου 1980, ἐκάρη ὑπὸ τοῦ Μακαριστοῦ Μητροπολίτου Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κυροῦ Θεοκλήτου Β' (Φιλιππαίου) Μεγαλόσχημος Μοναχή κατὰ τὸν πανηγυρικό Ἑσπερινό τοῦ Ἱεροῦ Μετοχίου τῶν Εἰσοδίων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς στό Λεωνίδιο. Τὴν 12ην Μαΐου 1986 ἐξελέγη Ἡγουμένη τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἑλώνης. Ἡ ἀγάπη της καὶ ἡ ἀπλότητα τῆς ψυχῆς της, τὸ φιλάνθρωπο ἔργο της, κέρδιζαν κάθε ἄνθρωπο πού

περνούσε τήν πύλη τῆς Μονῆς. Ἡ ἀρετή της εἶναι κάτι πανθομολογούμενο τόσο στήν Κυνουρία ὅσο καί στήν Λακωνία.

Ἡ Ἐξόδιος Ἀκολουθία τῆς Μακαριστῆς Μοναχῆς Παρθενίας ἐτελέσθη τῇ Δευτέρᾳ 28ῃ Σεπτεμβρίου 2015 στήν Ἱερὰ Μονή Ἐλώνης ὑπό τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σπάρτης κ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ, ὁ ὁποῖος ἐκπροσώπησε τόν Σεβασμιώτατο Ποιμενάρχη μας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ, ἀπουσίαζοντος συνοδεύοντας τόν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΝ στίς ἀκριτικές Μητροπόλεις τῆς Μακεδονίας καί τῆς Θράκης, καί Πατρῶν κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ.

2. Μοναχή Θεονύμφη Δελῆ

Τήν Πέμπτη, 5ην Νοεμβρίου 2015, ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ἡ Μοναχή Θεονύμφη (κατά κόσμον Κων/να Δελῆ), ἀδελφή τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἐπάνω Χρέπας.

Ἡ μακαριστή Μοναχή Θεονύμφη κατάγονταν ἀπό τό χωριό Θεόκτιστο Γορτυνίας, ὅπου ἐγεννήθη τό ἔτος 1928. Τό 1954 ἐγκαταβίωσε στήν Ἱερὰ Μονή Μαλεβῆς. Τήν 2αν Ἰουλίου 1957 ἐκάρη Μεγαλόσχημος Μοναχή ὑπό τοῦ μακαριστοῦ Μητροπο-

λίτου Μαντινείας καί Κυνουρίας κυροῦ Γερμανοῦ Ρουμπάνη.

Ἡ ἀδελφή Θεονύμφη στήριξε παντοιοτρόπως καί ἀγόγγυστα τήν Ἱερὰ Μονή Μαλεβῆς σέ πολύ δύσκολες ἐποχές, μέ μεγάλες στερήσεις καί δοκιμασίες. Τήν 25ην Μαΐου 2015 προσῆλθε στήν Ἱερὰ Μονή Ἐπάνω Χρέπας μαζί μέ ἄλλες ἀδελφές ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μαλεβῆς, προκειμένου νά συσταθῇ μόνιμος ἀδελφότητα.

Ἡ Ἐξόδιος Ἀκολουθία τῆς μακαριστῆς Μοναχῆς Θεονύμφης ἐτελέσθη τήν Παρασκευήν 6ην Νοεμβρίου 2015 στήν Ἱερὰ Μονή Ἐπάνω Χρέπας, συμπροσευχομένων πλῆθους Κληρικῶν, Μοναχῶν καί προσκυνητῶν.

ΧΡΟΝΗΤΑ

Τά σημαντικότερα γεγονότα τῆς Τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, κατὰ τήν περίοδο πού περιλαμβάνει τό παρόν τεύχος τοῦ ΛΛΙΕΩΣ, ἀπό τῆς 1ης Ὀκτωβρίου ἕως καί τῆς ἡμέρας τῆς συντάξεως τοῦ Περιοδικοῦ, εἶναι τά ἀκόλουθα:

✱ ΑΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΤΡΙΠΟΛΙΤΣΑΣ. Μέ τήν παρουσία τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κ. Προκόπη Παυλόπουλου πραγματοποιήθηκαν τήν Κυριακή 27η Σεπτεμβρίου οἱ ἐορταστικές ἐκδηλώσεις γιά τήν 194η ἐπέτειο τῆς

Ἀλώσεως τῆς Τριπολιτσᾶς ἀπό τόν Θεόδωρο Κολοκοτρώνη καί τούς ἐπαναστατημένους Ἕλληνες, στίς 23 Σεπτεμβρίου 1821, σηματοδοτώντας τήν ἀπαρχή τοῦ νεώτερου Ἑλληνικοῦ κράτους.

Τό πρωί ἐτελέσθη στόν Μητροπολιτικό Ἱερό Ναό τοῦ Ἁγίου Βασιλείου Τριπόλεως ἐπίσημος Δοξολογία, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ. Στήν Δοξολογία παρέστησαν ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κ. Προκόπης Παυλόπουλος, ὁ Ὑφυπουργός παρά τῷ Πρωθυπουργῷ κ. Τέρενς Κουίκ, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως, Βουλευτές, καί ἐκπρόσωποι τῶν Τοπικῶν, Στρατιωτικῶν καί Δικαστικῶν Ἀρχῶν τῆς Πόλεως, τοῦ Νομοῦ καί τῆς Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Ὁ καθηγητής Νεώτερης καί Σύγχρονης Ἱστορίας τοῦ Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, κ. Ἀθανάσιος Χρήστου, πού ἐκφώνησε τόν πανηγυρικό τῆς ἡμέρας, ὑπογράμμισε ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης στήν ὁμιλία του πρὸς τήν νεολαία τῶν Ἀθηνῶν στήν Πνύκα, ἦταν αὐτός πού ἔδωσε τό στίγμα τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγώνα, λέγοντας οὐσιαστικά

ὅτι ἡ ἐπανάστασις ξεκίνησε ἀπὸ τὴν ἄσβεστο φλόγα τῶν Ἑλλήνων γιὰ ἐλευθερία. Προσέθεσε ὅτι ὁ Κολοκοτρώνης εἶναι ὁ ταλαιπωρημένος ἀγωνιστὴς τοῦ ἀγῶνα καὶ τόνισε πῶς μόνος αὐτός ὀρδῶσε τὸ ἀνάστημά του γιὰ νὰ πείσει τοὺς λοιποὺς ἀγωνιστὲς καὶ τὸ λαὸ νὰ ξεσηκωθοῦν ἐνάντια στὴν Ὀθωμανικὴ αὐτοκρατορία, ὑπογραμμίζοντας ταυτόχρονα τὴν σπουδαιότητα τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Τριπόλεως στὴν ἐκβασι τοῦ ἀγῶνα.

☀ **Τὴν 1η Ὀκτωβρίου**, πανηγύρισε ἡ ἱστορικὴ Μονὴ τῆς Παναγίας τῆς Γοργοεπηκόου, κτισμένη στὸς πρόποδες τοῦ Γουλά, παραφυάδος τοῦ ὄρους Ἀρτεμισίου, καὶ πάνω ἀπὸ τὸ χωριὸ Νεστάνη Μαντινείας. Ἡ Μονὴ ἔχει ὡς κύρια ἑορτὴ τὴν Κοίμησι τῆς Θεοτόκου τὴν 15η Αὐγούστου, ὅμως ἀπὸ παλαιωτάτων χρόνων ἡ θαυματουργὸς εἰκόνα τῆς Παναγίας, ἐφέστιος εἰκὼν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἐπωνομάσθη Γοργοεπήκοος διότι Ἐκεῖνη γοργὰ ἐπακούει τίς προσευχὰς τοῦ πιστοῦ προσκυνητοῦ της καὶ τὸ ὄνομα αὐτὸ φέρει καὶ ἡ Μονή.

Τὴν παραμονὴ τῆς Ἑορτῆς ἐτελέσθη πανηγυρικὸς Ἑσπερινὸς μετ' Ἀρτοκλασίας στὸ Καθολικὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἀπὸ τοὺς Πατέρες τῆς Μονῆς, ἐνῶ τὴν κυριώνυμο ἡμέρα ἐτελέσθη ἡ ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου καὶ ἡ Θεία Λειτουργία. Στόν ἑορτασμό μετεῖχαν Κληρικοὶ τῆς περιοχῆς καὶ τῆς

Τριπόλεως καὶ πλῆθος εὐλαβῶν προσκυνητῶν.

Ἐπίσης, στὴν Τρίπολι λαμπρῶς ἐόρτασε τὸ Παρεκκλήσιον τῆς Παναγίας τῆς Γοργοῦπηκόου στὸ κέντρο τῆς Πόλεως.

☀ **Τὴν 2α Ὀκτωβρίου**, ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῆς νέας δικαστικῆς περιόδου καὶ ἐν ὄψει τῆς ἐπικείμενης ἑορτῆς τοῦ Προστάτου τῶν Δικαστικῶν Λειτουργῶν, τοῦ Ἱερομάρτυρος Ἀγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ἐτέλεσε τὸ πρωὶ τῆς ἡμέρας αὐτῆς τὴν Ἀκολουθία τοῦ Ἀγιασμοῦ στὸ Πρωτοδικεῖο Τριπόλεως. Στὴν Ἀκολουθία παρέστησαν ἡ Πρόεδρος τοῦ Πρωτοδικείου, οἱ Δικαστὲς, ὁ Εἰσαγγελεὺς, ὁ Πρόεδρος, τὰ Μέλη τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Τριπόλεως καὶ οἱ δικαστικοὶ ὑπάλληλοι.

☀ **Τὴν 3η Ὀκτωβρίου**, πανηγύρισε ὁ Ἱερός Ναὸς τοῦ Ἀγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου, προστάτου τῶν Δικαστικῶν, πού εὐρίσκεται στὴ θέσι «Ἄλσος Θέμιδος» στὸ 2ο χιλ. ἐπὶ τῆς ἐπαρχικῆς ὁδοῦ Τριπόλεως – Συλίμνας. Τὴν παραμονὴ τῆς Ἑορτῆς, Παρασκευὴ 2α Ὀκτωβρίου 2015 καὶ περὶ ὥρα 6.00 μ.μ., ἐψάλει ὁ Μέγας Πανηγυρικὸς Ἑσπερινὸς μετ' Ἀρτοκλασίας. Τὴν κυριώνυμο ἡμέρα τῆς Ἑορτῆς ἐτελέσθη ὁ Ὁρθρος καὶ ἡ Πανηγυρικὴ Θεία Λειτουργία.

 ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΟΣ ΤΗΣ ΕΛΩΝΗΣ.

Μέ λαμπρές λατρευτικές έκδηλώσεις ἐτιμήθη ἡ ἐνάτη ἐπέτειος τῆς εὐρέσεως καί ἐπιστροφῆς τῆς κλαπίσης θαυματουργοῦ Εἰκόνης τῆς Παναγίας στήν Ἱερὰ Μονή Ἐλώνης Κυνουρίας.

Ἡ ὑπόθεσις αὐτῇ εἶχε πρό 9 ἐτῶν συγκλονίσει τό πανελλήνιο ἐνῶ ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Μαντινείας καί Κυνουρίας εἶχε βυθιστεῖ κυριολεκτικά στό πένθος. Τελικῶς, οἱ προσευχές ὄλων καί οἱ ἐπιδέξιοι χειρισμοί τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μαντινείας καί Κυνουρίας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ἀπέδωσαν καί, μετά ἀπό τίς δέουσες ἐνέργειες τῆς Ἑλληνικῆς Ἀστυνομίας, ἡ ἱερὰ Εἰκόνα τῆς Θεομήτορος βρέθηκε καί τήν 2α Ὀκτωβρίου 2006 καί ἐπανῆλθε πανηγυρικά στήν Ἱερὰ Μονή Ἐλώνης Κυνουρίας.

Ἐκτοτε καθιερώθηκε ὁ ἐορτασμός τῆς ἐπιστροφῆς τῆς Εἰκόνης κατά τήν πρώτη Κυριακή τοῦ Ὀκτωβρίου. Ἐτσι κι ἐφέτος, ἐκαντοντάδες πιστοί ἀπό τήν Ἀρχαῖα, τή Λακωνία ἀλλά καί πολλές περιοχές τῆς Χώρας μας βρέθηκαν στήν Ἱερὰ Μονή τῆς Παναγίας Ἐλώνης στήν Κυνουρία γιά νά προσκυνήσουν τή θαυματουργό Εἰκόνα τῆς Παναγίας, ἐπ' εὐκαιρία τῆς 9ης ἐπετείου τῆς εὐρέσεώς της.

Ὁ ἐορτασμός ἔλαβε χώρα τήν Κυ-

ριακή 4η Ὀκτωβρίου 2015. Τήν Θεία Λειτουργία στό Καθολικό τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἐτέλεσε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, συλλειτουργούντων Κληρικῶν τῆς Μητροπόλεώς μας. Παράλληλα, ὁ Σεβασμιώτατος ἐτέλεσε καί τό 9ήμερο Μνημόσυνο τῆς Καθηγουμένης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παρθενίας μοναχῆς.

 Τήν 11η Ὀκτωβρίου, Κυριακή τοῦ Σπορέως, ἄρχεται στήν Ἱερὰ μας Μητρόπολι ἡ νέα περίοδος τοῦ κηρυκτικοῦ καί κατηχητικοῦ της ἔργου. Τό ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς τοῦ Σπορέως, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, περιστοιχισμένος ἀπό τούς Ἱερεῖς τῆς Πόλεως, τούς Κατηχητάς καί τούς Μαθητάς τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων καί Πιστοῦς πού παρακολουθοῦν τό κηρυκτικό πρόγραμμα τῆς Μητροπόλεως, ἐτέλεσε Ἀρχιερατικό Ἑσπερινό καί τήν Ἀκολουθία τοῦ Ἀγιασμοῦ καί ἐκήρυξε τήν ἑναρξί τοῦ ὡς ἄνω πνευματικοῦ ἔργου. Ὡμίλησε πρὸς τούς παρευρισκομένους περὶ τῆς ἀξίας τοῦ λόγου - κηρύγματος ὡς ἀναποσπάστου στοιχείου τῆς πνευματικῆς διακονίας τῆς Ἐκκλησίας μας καί ἐκάλεσε πάντας τούς πιστοῦς νά μετέχουν πρὸς ὄφελος καί καλλιέργεια πνευματική.

 Τήν 20η Ὀκτωβρίου, εἶναι ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Ἀρτεμίου. Ὁ Ἅγιος Ἀρτέμιος ἔζησε καί μαρτύρησε

τόν 4ο αιώνα επί Ίουλιανού του Παραβάτου. Λόγω του στρατιωτικού του έπαγγέλματος και της άφοσιώσεώς του εις τήν πάταξιν κάθε άδικίας, ή Έλληνική Άστυνομία έχει τόν Άγιο ως Προστάτη και παράδειγμα τών Μελών της. Όπως κάθε έτος, έτσι και έφέτος τό Σώμα της Έλληνικής Άστυνομίας Άρκαδίας έτίμησε τόν Άγιο Μεγαλομάρτυρα Άρτέμιο.

★ Τήν παραμονή της έορτής, Δευτέρα 19η Όκτωβρίου

2015, έτελέσθη ό Μέγας Πανηγυρικός Έσπερινός στό Έξωκλήσιο της Παναγίας της Φτέρης, τό όποιο έχει υπό τήν προστασία του τό Σώμα της Έλληνικής Άστυνομίας Άρκαδίας. Άνήμερα της Έορτής, Τρίτη 20η Όκτωβρίου 2015, στόν Μητροπολιτικό Ίερό Ναό του Άγίου Βασιλείου Τριπόλεως, έτελέσθη ό Όρθρος και ή Θεία Λειτουργία μετ' Άρτοκλασίας, καθώς επίσης έλαβε χώρα Δέησις υπέρ μακαρίας μνήμης και αιωνίου αναπαύσεως πάντων τών υπέρ της Πίστεως και της Πατρίδος άγωνισαμένων και πεσόντων και πάντων τών Άνδρων και Γυναικών του Σώματος της Έλληνικής Άστυνομίας. Μετά τό πέρας της Θείας Λειτουργίας και περί ώραν δεκάτην πρωινήν έψάλει Δοξολογία και άνεγνώσθη ή Ημερήσια Διαταγή του Άρχηγού της Έλληνικής Άστυνομίας.

Σύσσωμος ήταν ή συμμετοχή τών Άξιωματικών, Υπαξιωμα-

τικών και όλων τών ύπηρετούντων και έργαζομένων στό Σώμα της Έλληνικής Άστυνομίας, καθώς και τών συνταξιούχων του Σώματος. Επίσης, συνεόρτασαν εκπρόσωποι τών στρατιωτικών άρχων, φορέων και συλλόγων του Νομού μας και πλήθος πιστού Λαού.

★ Τήν 26η Όκτωβρίου, μνήμη του Άγίου Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου, πανηγύρισε ό πρώτος Μητροπολιτικός Ναός της Πόλεώς μας, ό Ναός ό άφιερωμένος στόν Άγιο Μεγαλομάρτυρα Δημήτριο πού έως σήμερα άποτελεί τό επίκεντρο του έορτασμού της μνήμης του Άγίου στην περιοχή της Τριπόλεως. Εκεί έχοροστάτησε του πανηγυρικού Έσπερινού ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ κατά τό έσπέρας της 25ης Όκτωβρίου, μέ τήν παρουσία πλήθους Ίερέων της Μητροπόλεώς μας, πι-

στοῦ Λαοῦ τῆς Ἐπαρχίας μας καί τῶν Τοπικῶν Ἀρχόντων. Μετά τό πέρας τῆς ἀκολουθίας τοῦ Ἐσπερινοῦ ἡκολούθησε ἡ κατ' ἔθος λιτάνευσις τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνος τοῦ Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου πέριξ τῆς πλατείας πού περιβάλλει τόν Ἱερό Ναό. Τήν κυριόνυμο ἡμέρα τῆς Ἑορτῆς, ὁ Σεβασμιώτατος ἐτέλεσε τήν Θεία Λειτουργία στόν αὐτό Ἱερό Ναό.

 Τήν 28ῃ Ὀκτωβρίου, τό Ἑλληνικό Ἔθνος ἐορτάζει τήν Ἐθνική Ἐπέτειο τοῦ «ΟΧΙ», δηλαδή τήν ἡρωική ἄρνησι τοῦ Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως Ἰωάννη Μεταξᾶ καί συσώμου τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ πρός τίς ἀξιώσεις τοῦ Ἰταλοῦ Μουσολίνι τό 1940. Αὐτό ἐσήμανε τήν ἔναρξι τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου πού τόν Ἀπρίλιο τοῦ 1941 ἔγινε Ἑλληνοϊταλικογερμανικός. Τό Ἔθνος μας ἐστήριξε τήν ἐλπίδα του καί τόν ἀγῶνα του στήν προστασία τῆς Παναγίας μας, ἡ ὁποία πολλές φορές ἐπενέβη θαυματουργικῶς ὑπέρ τῶν Ἑλλήνων ἀγωνιστῶν. Γιά τόν λόγο αὐτό ἡ Ἑορτή τῆς Ἀγίας Σκέπης μετεφέρθη μέ ἀπόφασιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Ἐγκύκλιος 701/31-10-1952) ἀπό τήν 1ῃ Ὀκτωβρίου στήν 28ῃ Ὀκτωβρίου, ὥστε οἱ ἐπόμενες γενεές νά ἐνθυμοῦνται τήν ἰσχυρά προστασία καί βοήθεια τῆς Θεοτόκου γιά τήν ἀπελευθέρωσί μας ἀπό τόν Ἰταλογερμανικό ζυγό.

Τό ἐσπέρας τῆς παραμονῆς τῆς Ἑορτῆς ἐτελέσθη ἀγρυπνία στόν Ἱερό Ναό τῆς Παναγίας τῆς Γοργοπηκόου Τριπόλεως. Τό πρωί τῆς ἐπομένης ἐτελέσθη ἡ Θεία Λειτουργία ὑπό τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας στόν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό τοῦ Ἁγίου Βασιλείου Τριπόλεως καί Ἱερὰ Δοξολογία. Ἐν συνεχείᾳ Κλῆρος καί Λαός ἐπορεύθησαν εἰς τό Μνημεῖο τῶν Πεσόντων τῆς Πλατείας Ἀρεῶς ὅπου ὁ Σεβασμιώτατος ἐτέλεσε Ἐπιμνημόσυνο Δέησι ὑπέρ τῶν ἀγωνισαμένων καί ἐνδόξως πεσόντων ἐν τοῖς ἀγῶσι τοῦ Ἑπους τοῦ '40. Ἀκολούθησε ἡ καθιερωμένη στρατιωτική καί μαθητική παρέλασις καί παρουσίαις Ἑλληνικῶν παραδοσιακῶν χορῶν στήν Πλατεία Ἀρεῶς.

 Τό ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἡ Τριπολι ὑποδέχθηκε τήν θαυματουργό Εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Ἐλώνης στόν Ἑνοριακό Ἱερό Ναό τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Τριπόλεως.

Ὁ Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, πλαισιούμενος ἀπό τόν Ἱερό Κλῆρο τῆς Τριπόλεως καί τῶν γύρω Ἀρχιερατικῶν Περιφερειῶν, ὑποδέχθηκε τήν Ἱερὰ Εἰκόνα τῆς Παναγίας στήν πλατεία Μεταμορφώσεως καί ἀμέσως μετά σχηματίσθηκε πομπή πρός τόν Ἱερό Ἑνοριακό Ναό τῆς Μεταμορφώσεως, ὅπου ἐναποτέθηκε ἡ Εἰκόνα πρός προσκύνησι. Ἐν συνεχείᾳ ἐψάλη ὁ

πανηγυρικός Έσπερινός, χοροστατούντος του οίκειου Αρχιερέως και ακολούθησε Ίερά Αγρυπνία.

Ο Σεβασμιώτατος στην προσφωνήσῃ του ἔξῃρε τό γεγονός καί τή σημασία τοῦ προσκυνήματος, τονίζοντας ὅτι «σήμερα ἡ Παναγία ἐπισκέπτεται καί εὐλογεῖ τήν Τριπολιτσά». Τόνισε χαρακτηριστικά ὅτι «Κλῆρος καί Λαός εὐχαριστεῖ πολύ τόν ξεχωριστό αὐτό ἐπισκέπτη, τήν Παναγία τήν Ἑλωνα, τήν Παναγία μητέρα μας, στήν ὁποία ἔχουμε ἐναποθέσει τήν ἐλπίδα μας, τήν ἁγία Σκέπη, πού μᾶς προστάτεψε καί μᾶς ἐμφύχωσε στίς δύσκολες ὥρες τοῦ ἔπους τοῦ 40 καί ὄχι μόνο».

Ἡ θαυματουργός Εἰκόνα παρέμεινε στήν Τρίπολι ἕως τήν 12η μεσημβρινή τῆς 30ης Ὀκτωβρίου 2015, ὅποτε καί ἀνεχώρησε διά τήν Ίερά Μονή Ἑλώνης στό Λεωνίδιο Κυνουρίας. Καθημερινῶς ἐτελεῖτο ὁ Ὅρθρος καί ἡ Θεία Λειτουργία, ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ καί κάθε βράδυ Ίερά Αγρυπνία.

☀ **Τήν 8η Νοεμβρίου, ἑορτή τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν**, ἐορτάστηκε ἡ Σύναξις τῶν Ἀσωμάτων Δυνάμεων στόν Ἱερό Ναό τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Τριπόλεως, καθῶς καί στούς ὁμωνύμους Ἱεροῦς Ναοῦς στό Λεβίδιον καί τήν Κανδήλα Μαντινείας, καί στήν περιοχήν τῆς Κυνουρίας στήν Νέα Χώρα, τήν Σίταινα, τόν Πραστό καί τήν

ἐγκαταλελειμμένη Ίερά Μονή τῶν Ταξιαρχῶν Μουρᾶς Λεωνιδίου. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας, κατά τό ἐσπέρας τῆς παραμονῆς, ἐχοροστάτησε τοῦ Πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ στόν Ἱερό Ναό τῶν Ταξιαρχῶν τῆς πόλεως τῶν Βρυξελλῶν ὅπου καί ἐκήρυξε τόν Θεῖο λόγο.

☀ **Νέος Ἐπίσκοπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.**

Τήν ἡμέρα τῆς ἐορτῆς τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν, Κυριακή 8ην Νοεμβρίου, ἔγινε ἡ εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονία τοῦ νέου βοηθοῦ Ἐπισκόπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βελγίου καί Ἐξαρχίας Κάτω Χωρῶν καί Λουξεμβούργου κ. ΠΕΤΡΟΥ. Ὁ νέος Ἐπίσκοπος Τρωάδος κ. ΠΕΤΡΟΣ ἐξελέγη γιά τή θέσιν αὐτήν ἀπό τήν Ίεράν Σύνοδον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

χείου τήν 28ην Αὐγούστου 2015. Ἡ χειροτονία ἔλαβε χώρα στόν Ἱερὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸν τῶν Ταξιαρχῶν τῶν Βρυξελλῶν τοῦ Βελγίου. Τήν χειροτονία ἐτέλεσε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βελγίου κ. ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ, συλλειτουργοῦντων ἄλλων δέκα Ἀρχιερέων. Ἀνάμεσά τους ἦταν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ καὶ ὁ συμπατριώτης μας Μητροπολίτης Πατρῶν κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ. Ὁ λόγος ποὺ ὁδήγησε τοὺς δύο Ἀρχιερεῖς στήν χειροτονία τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Τρωάδος εἶναι ἡ προσωπικὴ σχέσις μαζί του. Ἡ μητέρα τοῦ νέου Ἐπισκόπου ἔχει καταγωγή ἀπὸ τήν Ἀρκαδία, ἐνῶ ὁ ἴδιος χειροτονήθηκε Διάκονος καὶ Πρεσβύτερος, τό 1997 καὶ τό 2002 ἀντιστοίχως, ἀπὸ τόν μακαριστό Μητροπολίτη Πατρῶν κυρὸ Νικόδημο. Ἐπίσης, ὡς Ἀρχιμανδρίτης διηκόνησε ἐπὶ ἑξὶ ἔτη στήν Μητρόπολι Πατρῶν. Στήν χειροτονία παρευρέθη πλῆθος πιστοῦ Λαοῦ ἀπὸ τό Βέλγιο, τήν Γερμανία καὶ τήν Πάτρα, ἡ Πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος στό Βέλγιο, ἐκπρόσωποι Διπλωματικῶν σωμάτων, ἐκπρόσωποι τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων τῆς Ἑλλάδος, ἐκπρόσωποι τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, τῆς Προτεσταντικῆς καὶ τῆς Ἀγγλικανικῆς. Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Τρωάδος κ. ΠΕΤΡΟΣ κατὰ τήν

χειροτονιήτριο ὁμιλία του ἐτόνισε: «Εἶναι ἀλήθεια ὅτι κανεὶς δέν γνωρίζει τὰ μυστήρια καὶ τίς βουλές τοῦ Κυρίου. Τό Πνεῦμα τό Ἅγιον ὅπου θέλει πνεῖ καί, ὅσο καὶ ἂν προσπαθοῦμε ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι μέσα στόν περιορισμὸ τοῦ διαστατοῦ χώρου καὶ χρόνου νά ἀνιχνεύσουμε τὰ σχέδια τοῦ Θεοῦ, παραμένουμε σέ πλήρη ἀγνωσία. Αὐτὴ ἡ αἴσθησις πληροῖ τήν καρδιά μου, ἀναλογιζόμενος τό πῶς σήμερα βρίσκομαι ἐνώπιόν σας, Σεβασμιώτατε, λίγο χρόνο πρὶν δεχθῶ ἀπὸ τὰ τίμια χέρια σας τόν τρίτο βαθμὸ τῆς ἱερωσύνης, καλούμενος νά βιώσω αὐτό ποὺ κάποιος ὀνομάζουν προσωπικὴ πεντηκοστή». Στήν ἀντιφώνησί του ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βελγίου κ. ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ ὁμίλησε περὶ τῆς ἀξίας τοῦ διακονήματος τῆς Ἀρχιερωσύνης, ἐνῶ, ἀναφερόμενος προσωπικῶς στόν νέο Ἐπίσκοπο, τοῦ ἐξέφρασε τήν ἀγάπη καὶ τὴ στήριξιν ποὺ θά ἔχει.

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Τρωάδος κ. ΠΕΤΡΟΣ ἐγεννήθη τό 1971 στήν Πάτρα. Εἶναι πτυχιούχος τοῦ τμήματος Φυσικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Πατρῶν καὶ τοῦ τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας τοῦ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἠκολούθησε μεταπτυχιακές καὶ διδακτορικές σπουδές στό Στρασβοῦργο τῆς Γαλλίας. Ἐπίσης, πραγματοποιεῖ μεταδιδακτορικὴ διατριβή

στόν τομέα τῆς Βυζαντινῆς Φιλοσοφίας στό τμήμα Φιλοσοφίας τοῦ Πανεπιστημίου Πατρῶν. Ὑπηρέτησε ἐπί ἑξαετία τήν Ἱερὰ Μητρόπολι Πατρῶν καί ἐν συνεχείᾳ τήν Ἱερὰ Μητρόπολι Γερμανίας. Ἐπί σειρά ἐτῶν προσέφερε τίς ὑπηρεσίες του στόν ραδιοφωνικό καί τηλεοπτικό σταθμό ΔΙΧΝΟΣ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πατρῶν, ὡς τεχνικός ὑπεύθυνος καί ὡς ὑποδιευθυντής.

 Τήν 9η Νοεμβρίου, ἡ Ἐκκλησία τιμᾷ τήν μνήμη τοῦ Ἀγίου Νεκταρίου

Ἐπισκόπου Πενταπόλεως. Ὁ Ἅγιος Νεκτᾶριος εἶναι ἰδιαίτερος ἀγαπητός ἀπό τό πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας μας καί ἡ εὐλάβεια τοῦ πιστοῦ Λαοῦ μας ἔχει οἰκοδομήσει ἀρχετούς Ναοὺς τῆς ἐπαρχίας μας πρὸς τιμὴν καί μνήμην αὐτοῦ. Μὲ λαμπρότητα ἐορτάσθηκε ἡ μνήμη τοῦ Ἀγίου στό Ἱερό του Παρεκκλήσιο ἐντός τοῦ παλαιοῦ Κοιμητηρίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Τριπόλεως, ὅπου φυλάσσεται τμῆμα τοῦ Ἱεροῦ Λειψάνου τοῦ Ἀγίου Νεκταρίου καί τό πετραχήλιόν του, καθὼς ἐπίσης εἰς τό χωρίο Ἀρτεμίσιον Μαντινείας, τό χωρίο Μάναρι Μαντινείας καί στά Παρεκκλήσια τοῦ Ἀγίου Νεκταρίου εἰς τῶν Ἱερῶν Μονῶν Ἐλώνης Λεωνιδίου καί Γοργοεπηκόου Νεστάνης.

 Τήν 10η Νοεμβρίου 2015, στό Ἱερό Ἐξωκκλήσιο τοῦ Ἀγίου Μηνᾶ τοῦ Μεγαλομάρτυρος ἐτελέσθη Μέγας Πανηγυρι-

κός Ἑσπερινός, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Ἀγίου, ἀπὸ Ἱερεῖς τῆς Τριπόλεως καί τῶν γύρω Ἀρχιερατικῶν Περιφερειῶν. Τήν κυριώνυμο ἡμέρα τῆς ἐορτῆς, Τετάρτη 11η Νοεμβρίου 2015, ἐτελέσθη ὁ Ὅρθρος καί ἡ Θεία Λειτουργία πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀγίου μέ τήν παρουσία πλήθους Ἱερέων καί εὐλαβῶν χριστιανῶν. Τό Ἱερό Ἐξωκκλήσιο τοῦ Ἀγίου Μηνᾶ βρίσκεται λίγο ἔξω ἀπὸ τήν Τρίπολι, στήν δέσιν «Πλάτσα» («Ἀμπέλια» Τριπόλεως) καί ἀνήκει στήν δικαιοδοσία τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Βασιλείου Τριπόλεως.

 Τήν 13η Νοεμβρίου, ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ ἕναν ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους θεολόγους καί διδασκάλους τοῦ πληρώματός της, τόν Ἅγιο Ἰωάννη Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως τόν Χρυσόστομο. Ὅπως κάθε ἔτος, ἔτσι καί ἐφέτος ἐορτάσθηκε ἡ μνήμη τοῦ Ἀγίου μέ ἰδιαίτερα λαμπρότητα εἰς τόν ὁμώνυμο καί μεγάλοπρεπο Ἱερό Ναό τοῦ χωρίου Λουκᾶ Μαντινείας, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ μοναδικός Ναός ἐντός τῆς Μητροπόλεώς μας πού εἶναι ἀφιερωμένος στόν Ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο. Στόν πανηγυρικό Ἑσπερινό, μαζί μέ τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ, παρευρέθη ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρῶν κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ, ὁ ὁποῖος κατὰ γεται ἐκ τοῦ χωρίου Λουκᾶ Μαντινείας. Τήν κυριώνυμο ἡμέρα, τῆς ἀκολουθίας τοῦ Ὁρθρου καί

τῆς Θείας Λειτουργίας προεξήρχε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρῶν, ὁ ὁποῖος καί ἐκήρυξε τόν Θεῖο Λόγο. Στίς Ἱερές Ἀκολουθίες ἔλαβαν μέρος πολλοί Κληρικοί τῆς Μητροπόλεώς μας καί Κληρικοί ἐκ τῆς Μητροπόλεως Πατρῶν, ἐνῶ πλῆθος πιστοῦ Λαοῦ ἐτίμησε τόν Ἅγιο μέ τήν παρουσία του.

☀ **Τήν 21η Νοεμβρίου, ἑορτή τῶν Εἰσοδίων τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου**, πανηγύρισε τό Ἱερό Μετόχι τῆς Παναγίας τῆς Ἐλώνης, ὅπου κατά παλαιόν ἔθος μεταφέρεται ἡ θαυματουργή εἰκόνα τῆς Θεοτόκου. Ἔτσι κι ἐφέτος, παραμονή τῆς Ἑορτῆς, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαντινείας καί Κυνουρίας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ καί οἱ προσκεκλημένοι ἐπ' εὐκαιρία τῆς Ἑορτῆς Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Ἀρτης κ. ΙΓΝΑΤΙΟΣ,

Πειραιῶς καί Φαλήρου κ. ΣΕΡΑ-ΦΕΙΜ καί Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καί Ὠρωποῦ κ. ΚΥΡΙΛΛΟΣ, μέ τή συμμετοχή τῶν Κληρικῶν τῆς Περιφέρειας τοῦ Λεωνιδίου, ὑπεδέχθησαν κατά τήν Παραμονή τῆς Ἑορτῆς τήν θαυματουργή Εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Ἐλώνης καί ἐν συνεχείᾳ ἐτελέσθη ὁ Πανηγυρικός πολυαρχιερατικός Ἑσπερινός. Τό τέλος τοῦ Ἑσπερινοῦ ἠκολούθησε ἡ Ἀκολουθία τοῦ Μικροῦ Παρακλητικοῦ Κανόνος πρός τήν Παναγία μας μετά θείου κηρύγματος. Ἀνήμερα τῆς Ἑορτῆς, Σάββατο 21η Νοεμβρίου, ἐτελέσθη πολυαρχιερατική Θεία Λειτουργία καί ἀκολούθησε ἡ, κατά παλαιόν ἔθος, λιτάνευσις τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνης τῆς Παναγίας στούς δρόμους τῆς Πόλεως τοῦ Λεωνιδίου ἀπό τούς Ἀρχιερεῖς, τούς παρευ-

ΛΙΘΕΥΣ

ρισκομένους Ἱερεῖς καὶ Διακόνους, τίς πολιτικές Ἀρχές τοῦ Δήμου Λεωνιδίου καὶ τὸ πλῆθος τῶν προσκυνητῶν ποὺ ἐτίμησε τὴν πανήγυρι.

☀ **Τὴν 25η Νοεμβρίου, ἑορτὴ τῆς Ἁγίας Ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος καὶ Πανσόφου Νύμφης τοῦ Χριστοῦ Αἰκατερίνης,** πανηγύρισε μὲ κάθε λαμπρότητα καὶ πάνδημο συμμετοχὴ Ἱερέων, εὐλαβῶν ἑνοριτῶν καὶ προσκυνητῶν ἀπὸ ὅλη τὴν Τριπόλι, ἡ Ἐνορία τῆς Ἁγίας τῆς Τριπόλεως. Τὴν πανήγυρι τοῦ περικαλοῦς νεοδμήτου Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ἁγίας ἐτίμησε μὲ τὴν παρουσία του ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. Τὸ ἑσπέρας τῆς παραμονῆς ὁ Σεβασμιώτατος ἐχοροστάτησε τοῦ πανηγυρικοῦ

Ἑσπερινοῦ, ἐνῶ τὴν κυριώνυμο ἡμέρα ἐτέλεσε τὴν Θεία Λειτουργία. Ἐπίσης, τὴν μνήμη τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης ἐώρτασαν μὲ λαμπρότητα οἱ κάτοικοι τῆς Κυνουρίας στὸν πανηγυρίζοντα Ἱερό Ναό τῆς Ἁγίας ἐντὸς τῆς πόλεως τοῦ Λεωνιδίου.

☀ **Τὴν 4η Δεκεμβρίου, ἑορτὴ τῆς Ἁγίας Μεγαλομάρτυρος Βαρβάρας,** πανηγύρισε ἡ ὁμώνυμος Ἐνορία τῆς Τριπόλεως. Στὸν περικαλλέστατο Ἱερό Ναό τῆς Ἁγίας Βαρβάρας ἐτελέσθη τὴν Πέμπτη τὸ ἀπόγευμα, παραμονή τῆς Ἑορτῆς, ὁ Πανηγυρικός Ἑσπερινός μὲ τὴν παρουσία πλειάδος Κληρικῶν τῆς Ἐπαρχίας μας καὶ μὲ πλῆθος πιστοῦ Λαοῦ. Τὴν Παρασκευὴ τὸ πρωί, κυριώνυμο ἡμέρα, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. ΑΛΕΞΑΝ-

ΔΡΟΣ έτέλεσε τήν Θεία Λειτουργία τής Έορτής καί έκήρυξε τόν Θείο Λόγο. Στήν όμιλία του εξέφρασε εϋχές καί έπαινο πρός όλα τά Μέλη του Έκκλησιαστικού Συμβουλίου καί τούς Κληρικούς του Ίεροϋ Ναοϋ γιά τό πολύπτυχο καί πολύτιμο έργο τους.

✱ **Τήν 6η Δεκεμβρίου, έορτή του Αγίου Νικολάου Έπισκόπου Μύρων τής Λυκίας του θαυματουργού**, πανηγυρίζουν πολλοί Ναοί καί Μονές τής Μητροπόλεως μας. Ανέκαθεν ή Έπαρχία μας έτιμοϋσε ιδιαίτερος τόν Άγιο Νικόλαο κτίζοντας στή μνήμη του Ναούς καί Μονές. Ο Σεβασμιώτατος χοροστάτησε του πανηγυρικού Έσπερινού στον Ίερό Ναό του Αγίου Νικολάου του χωρίου Πάπαρι. Τό Πάπαρι είναι ή γενέτειρα του Σεβασμιωτάτου κι έπομένως κάθε επίσκεψη

στον τόπο αυτό είναι άναβίωσις ένθυμήσεων προσωπικών καί προσκύνημα καρδιάς σέ τόπο μέ ιδιαίτερη ιστορία καί προσφορά στον άγώνα του Έθνους μας γιά έλευθερία. Στόν Έσπερινό, τόν Σεβασμιώτατο πλαισίωσαν Κληρικοί τής Μητροπόλεως μας, μέ τήν παρουσία πολλών πιστών. Τήν έπομένη τό πρωί, ό Μητροπολίτης μας έτέλεσε τήν Θεία Λειτουργία στον πανηγυρίζοντα Ναό του Αγίου Νικολάου τής Σκοπής Μαντινείας, όπου πολλοί πιστοί από τήν Τρίπολι καί τά γύρω χωριά παρευρέθησαν τιμώντες τήν μνήμη του Αγίου.

✱ **Τήν 7η Δεκεμβρίου, ό Μητροπολίτης μας συλλειτούργησε μετά του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Νεαπόλεως καί πάσης Σαμαρείας κ. ΑΜΒΡΟΣΙΟΥ**, του Πατριαρχείου Ίεροσολύ-

μων, στὸν Μητροπολιτικό Ἱερό Ναό τοῦ Ἁγίου Βασιλείου Τριπόλεως. Ἡ 7η Δεκεμβρίου εἶναι ἀφιερωμένη στή μνήμη τοῦ Ἁγίου Ἀμβροσίου Ἐπισκόπου Μεδιολάνων, καί ἄρα εἶναι ἡ ὀνομαστική ἐορτή τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Νεαπόλεως. Φιλοξενούμενος τοῦ Μητροπολίτου μας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, ὁ Σεβασμιώτατος κ. ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ προεξήρχε τῆς Θείας Λειτουργίας καί ἐκήρυξε τόν Θεῖο Λόγο ἀναφερόμενος στό Βίο καί τό ἔργο τοῦ Ἁγίου Ἀμβροσίου Μεδιολάνων.

☀ **Τό Σάββατο 12η Δεκεμβρίου, ὁ Ποιμενάρχης μας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ἐτέλεσε τὸ 40ήμερο Μνημόσυνο** τοῦ κατὰ σάρκα πατρός τῆς Μοναχῆς Φιλοθέης, ἀδελφῆς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Μαλεβῆς.

Ἐκ πατρικῆς ἀγάπης ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας εὐρέθη στό χωρίο Σιμιζα τοῦ Νομοῦ Ἡλείας, προκειμένου νά ἐκφράσει τίς ὁλόθερμες εὐχές του στήν Μοναχή Φιλοθέη τῆς Μητροπόλεώς μας καί νά τελέσει τήν Θεία Λειτουργία καί τό Μνημόσυνο ὑπέρ τῆς ἐν Κυρίῳ ἀναπαύσεως τοῦ πατρός αὐτῆς.

☀ **Τήν Κυριακή 14 Δεκεμβρίου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ἐτέλεσε τήν Θείαν Λειτουργίαν εἰς τόν Ἱερόν Ναόν Προφῆτου Ἡλιοῦ Δάφνης** (Κουτρουμεπουχίου) τοῦ Δήμου Τριπόλεως, ὅπου ἔλαβε χώρα καί τό ἱερό Μνημόσυνο τοῦ αἰμυνηστοῦ Ἰωάννου Νικ. Παπανικολάου, Μεγάλου Εὐεργέτου τοῦ Ι.Ν. Παναγίας τῆς Τσεμπεροῦς.